

Η ΕΞΙΣΩΣΗ ΤΟΥ ΕΦΚ ΣΤΟ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΗΣ: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ

Ανάλυση για το Σύνδεσμο Εταιρειών Εμπορίας Πετρελαιοειδών (ΣΕΕΠΕ), την ΕΛΠΕ Α.Ε. και την ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.

Γιώργος Μανιάτης, Υπεύθυνος τμήματος Κλαδικών Μελετών ΙΟΒΕ

Svetoslav Danchev, Υπεύθυνος τμήματος Μικροοικονομικής Ανάλυσης και Πολιτικής ΙΟΒΕ

Σεπτέμβριος 2013

Οι ερευνητές επιθυμούν να ευχαριστήσουν τον Αντώνη Τσιφλή, φοιτητή του τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Cambridge για την άριστη ερευνητική του βοήθεια.

Οι κρίσεις επί θεμάτων πολιτικής και οι προτάσεις που περιέχονται στην παρούσα ανάλυση, εκφράζουν τις απόψεις των ερευνητών και δεν αντανακλούν, κατ' ανάγκη, τη γνώμη των μελών του IOBE, της Διοίκησης ή των μελών του.

Copyright © 2013 Ίδρυμα Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών

Απαγορεύεται η με οιονδήποτε τρόπο ανατύπωση ή μετάφραση οποιουδήποτε μέρους της μελέτης, χωρίς την άδεια του εκδότη.

Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE)

Τσάμη Καρατάσου 11, 117 42 Αθήνα

Τηλ.: (210 9211200-10), Fax: (210 9228130 & 210 9233977)

E-mail: iobe@iobe.gr - URL: <http://www.iobe.gr>

Περιεχόμενα

1. Αντικείμενο της ανάλυσης
2. Τα φορολογικά έσοδα πετρελαίου θέρμανσης και κίνησης
3. Το σύστημα οικονομικής ενίσχυσης των καταναλωτών πετρελαίου θέρμανσης
4. Ανάλυση της ζήτησης πετρελαίου θέρμανσης και κίνησης
5. Σενάρια εξέλιξης των δημοσίων εσόδων
6. Συμπεράσματα – Προτάσεις πολιτικής
7. Παράρτημα

1. Αντικείμενο της ανάλυσης

Αντικείμενο της ανάλυσης (1/2)

- Τον Οκτώβριο του 2012 τέθηκε σε εφαρμογή το μέτρο της εξίσωσης του ειδικού φόρου κατανάλωσης (ΕΦΚ) στο πετρέλαιο κίνησης και θέρμανσης, όπως είχε προβλεφθεί στον Κρατικό Προϋπολογισμό του 2012.
- Στόχος η πάταξη του λαθρεμπορίου λόγω των διαφορετικών συντελεστών. Το λαθρεμπόριο είχε σοβαρές προεκτάσεις σε όρους διαφυγόντων φορολογικών εσόδων, διαμόρφωσης συνθηκών αθέμιτου ανταγωνισμού στις αγορές των εν λόγω προϊόντων και στήριξης παράνομων κυκλωμάτων.
 - Πρόσθετος στόχος η αύξηση των εσόδων του δημοσίου.
- Η εξίσωση δεν πραγματοποιήθηκε στο επίπεδο του συντελεστή ΕΦΚ κατανάλωσης που ίσχυε για το πετρέλαιο κίνησης, αλλά στο ελάχιστο δυνατό επίπεδο που επέτρεπε η σχετική κοινοτική οδηγία (2003/96/ΕΚ).
 - Ο ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης αυξήθηκε κατά 450%, από τα 60 στα 330 € / χλτ.
 - Ο ΕΦΚ στο πετρέλαιο κίνησης μειώθηκε κατά 20% από τα 412 στα 330 € / χλτ.
- Η γενικότερη αίσθηση που έχει διαμορφωθεί στην κοινή γνώμη είναι ότι το μέτρο απέτυχε από δημοσιονομικής πλευράς, επιφέροντας συγχρόνως δυσανάλογη υποβάθμιση του επιπέδου ευημερίας αρκετών νοικοκυριών, τα οποία στερήθηκαν ενός ικανοποιητικού επιπέδου θέρμανσης της κατοικίας τους κατά τους χειμερινούς μήνες.
- Επιπλέον, στην εφαρμογή του μέτρου αποδίδεται και η επιβάρυνση της ατμόσφαιρας, ιδιαίτερα στην Αθήνα, από τη χρήση εναλλακτικών πηγών θέρμανσης (καυσόξυλα), η οποία δημιούργησε σοβαρούς κινδύνους για τη δημόσια υγεία.
- Τα παραπάνω ενίσχυσαν τις σκέψεις για την επανεξέταση του μέτρου της εξίσωσης των συντελεστών ΕΦΚ.

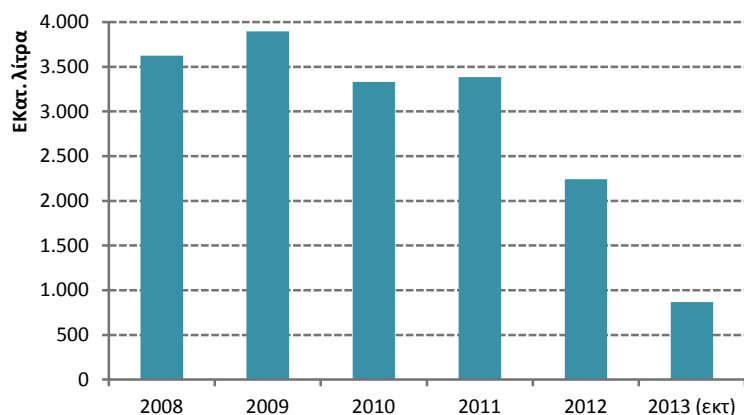
Αντικείμενο της ανάλυσης (2/2)

- Η παρούσα ανάλυση επιχειρεί να αξιολογήσει τη δημοσιονομική αποτελεσματικότητα του υφιστάμενου συστήματος φορολόγησης & επιδότησης του πετρελαίου θέρμανσης και κίνησης και να προτείνει διορθωτικές παρεμβάσεις προκειμένου το σύστημα να λειτουργήσει πιο αποτελεσματικά, προς όφελος της εθνικής οικονομίας και των καταναλωτών.
- Στο πλαίσιο αυτό:
 - Εξετάζεται η εξέλιξη των εσόδων από τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης και το ΦΠΑ στο πετρέλαιο θέρμανσης και κίνησης, οι αποκλίσεις τους από τους δημοσιονομικούς στόχους και οι παράγοντες που επηρέασαν το τελικό δημοσιονομικό αποτέλεσμα.
 - Παρουσιάζεται το σύστημα οικονομικής ενίσχυσης της κατανάλωσης πετρελαίου θέρμανσης και αξιολογείται η εφαρμογή του.
 - Προτείνονται διορθωτικές κινήσεις και εκτιμάται η επίπτωσή τους στην επίτευξη των στόχων είσπραξης φορολογικών εσόδων από το πετρέλαιο θέρμανσης και κίνησης για την περίοδο 2013-2015.

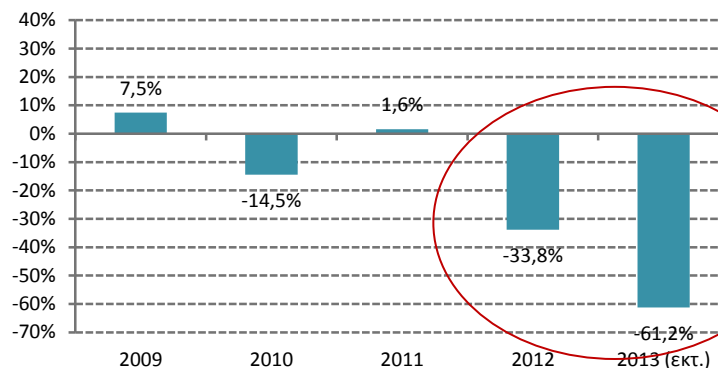
2. Τα φορολογικά έσοδα πετρελαίου θέρμανσης και κίνησης

Η εξίσωση των συντελεστών ΕΦΚ πετρελαίου θέρμανσης και κίνησης προκάλεσε δραματικές μεταβολές στην αγορά πετρελαίου θέρμανσης...

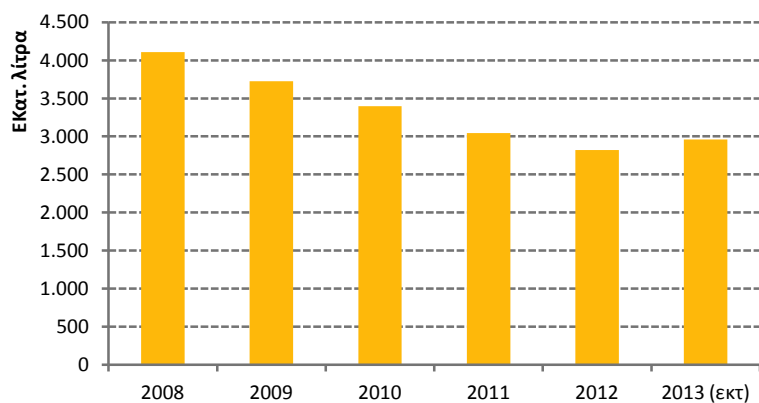
Φορολογηθείσες Ποσότητες Πετρελαίου Θέρμανσης



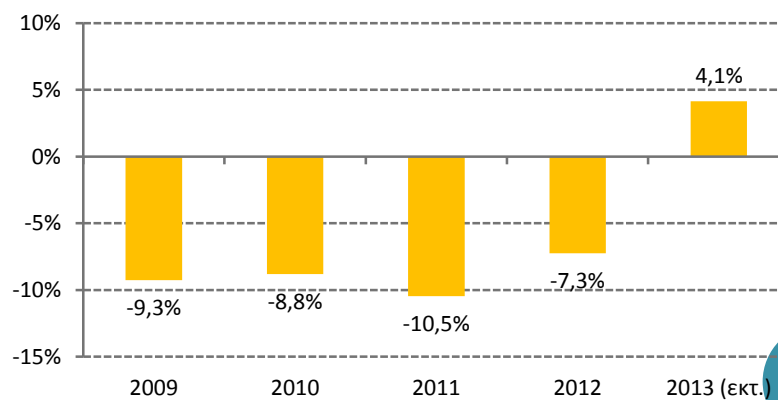
% Ετήσια μεταβολή: Πετρέλαιο θέρμανσης



Φορολογηθείσες ποσότητες πετρελαίου κίνησης



Φορολογηθείσες ποσότητες πετρελαίου κίνησης

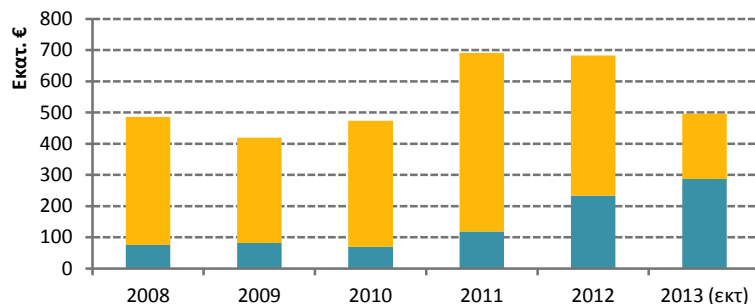


Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Επεξεργασία στοιχείων και εκτιμήσεις IOBE.

Οι εκτιμήσεις για το 2013 στηρίζονται στην υπόθεση διατήρησης των υφιστάμενων συνθηκών στις εν λόγω αγορές.

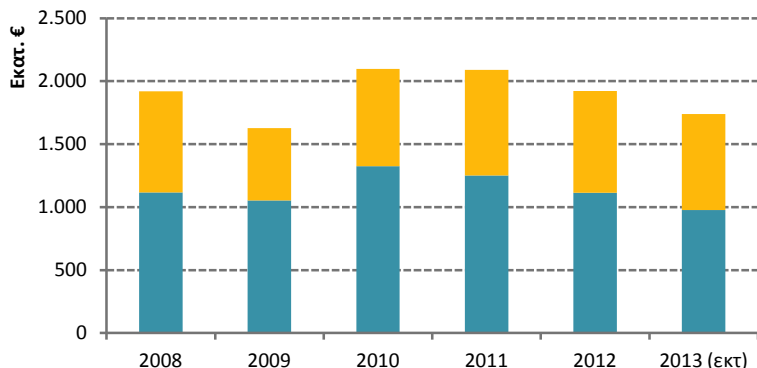
...οι οποίες με τη σειρά τους επηρέασαν το ύψος των φορολογικών εσόδων

Πετρέλαιο θέρμανσης



■ Έσοδα από ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης (σε €) ■ Έσοδα ΦΠΑ πετρελαίου θέρμανσης

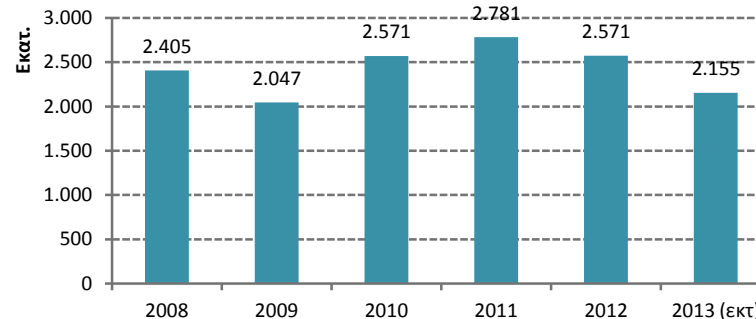
Πετρέλαιο κίνησης



■ Έσοδα από ΕΦΚ στο πετρέλαιο κίνησης (σε €) ■ Έσοδα ΦΠΑ πετρελαίου κίνησης

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, Επεξεργασία στοιχείων και εκτιμήσεις ΙΟΒΕ.

Σύνολο καθαρών εσόδων από φόρους (ΕΦΚ και ΦΠΑ) στο diesel κίνησης και θέρμανσης

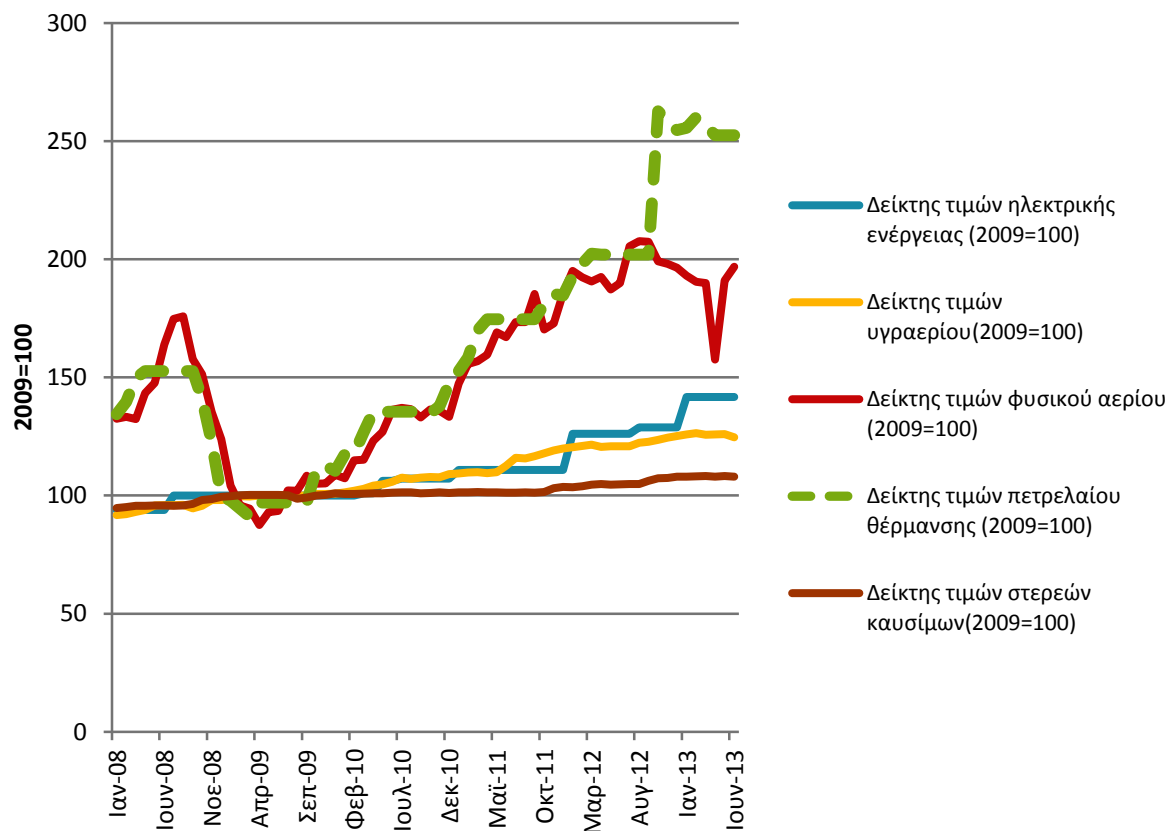


- Τα έσοδα από τον ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης αυξήθηκαν κατά 97% το 2012 και εκτιμάται ότι θα αυξηθούν επιπλέον 23% το 2013.
- **Ωστόσο, η αύξηση των εσόδων από τον ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης το 2013 υπερκαλύπτεται από την πτώση των εσόδων από ΦΠΑ.**
- Στο πετρέλαιο κίνησης υποχώρησαν τα συνολικά έσοδα από ΕΦΚ και ΦΠΑ κατά 8% (εκτίμηση 2013).
- Σε σύγκριση με τους στόχους του προϋπολογισμού για το **2012** τα έσοδα από τους ΕΦΚ σε πετρέλαιο κίνησης και θέρμανσης ήταν **λιγότερα κατά €335 εκατ.** (€255 εκατ. αν συνυπολογιστεί η μικρή καταβολή επιδόματος θέρμανσης το 2012, ενώ είχαν προϋπολογιστεί €80 εκατ.)
- **Το 2013 η απόκλιση από το στόχο του προϋπολογισμού εκτιμάται σε €473 εκατ. μόνο από τον ΕΦΚ στο diesel.**
- Αν ληφθεί υπόψη η χορήγηση επιδόματος θέρμανσης, η απόκλιση περιορίζεται το 2013 **σε €316 εκατ. (χωρίς το ΦΠΑ)** καθώς είχε προϋπολογιστεί μεγαλύτερο από το (εκτιμώμενο) ποσό επιστροφής.

Από δημοσιονομικής πλευράς το μέτρο δεν μπορεί να χαρακτηριστεί επιτυχημένο, καθώς παρά την αντιμετώπιση του λαθρεμπορίου, τα συνολικά έσοδα περιορίστηκαν και απέκλιναν σημαντικά από τους στόχους του προϋπολογισμού. Οι αποκλίσεις μειώνονται (αλλά διατηρούνται) εάν συμπεριληφθούν τα πρόσθετα έσοδα από τη φορολόγηση των υποκατάστατων πηγών ενέργειας, για τα οποία δεν υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία.

Η εξίσωση των συντελεστών τροφοδότησε τη δραστική αύξηση της τιμής του πετρελαίου θέρμανσης και επιδείνωσε την ανταγωνιστικότητά του έναντι εναλλακτικών πηγών θέρμανσης

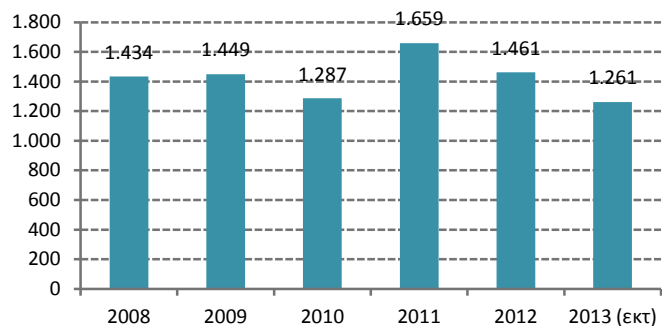
Δείκτες τιμών ενεργειακών προϊόντων (2009=100)



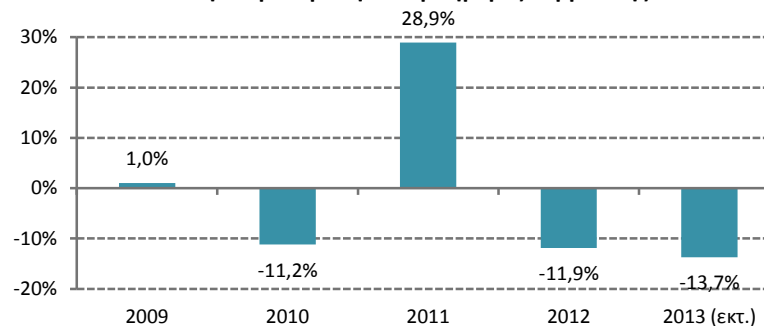
- Μέχρι την εξίσωση του ΕΦΚ, οι τιμές του πετρελαίου θέρμανσης και φυσικού αερίου ακολουθούσαν παρόμοια πορεία, έχοντας διπλασιαστεί σε σχέση με το 2009.
- Οι τιμές του πετρελαίου θέρμανσης αυξήθηκαν κατά 30% τον Οκτ2012 vs Απρ2012
- Οι τιμές φυσικού αερίου υποχώρησαν το χειμώνα του 2012/2013 και επανήλθαν το Μάιο του 2013 στο επίπεδο του Μαΐου του 2012
- Οι τιμές ηλεκτρικής ενέργειας αυξήθηκαν στις αρχές του 2013 κατά 10%
- Σε όλες τις περιπτώσεις η ανταγωνιστικότητα τιμής του πετρελαίου θέρμανσης επιδεινώθηκε δραματικά.

Εκτός από τη μεταβολή των τιμών λόγω της εξίσωσης, η αγορά πετρελαίου diesel και το τελικό δημοσιονομικό αποτέλεσμα επηρεάστηκαν από τη συνεχιζόμενη ύφεση της οικονομίας και τις ήπιες κλιματικές συνθήκες το χειμώνα 2012/2013

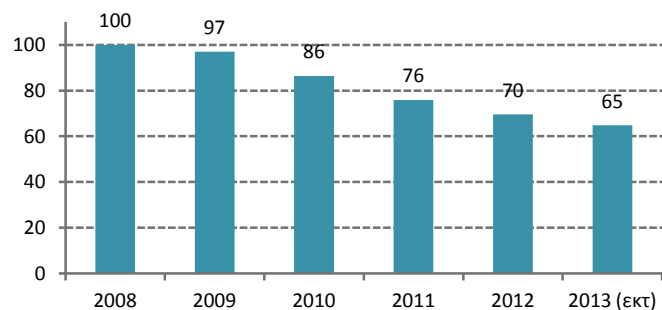
Βαθμομέρες θέρμανσης



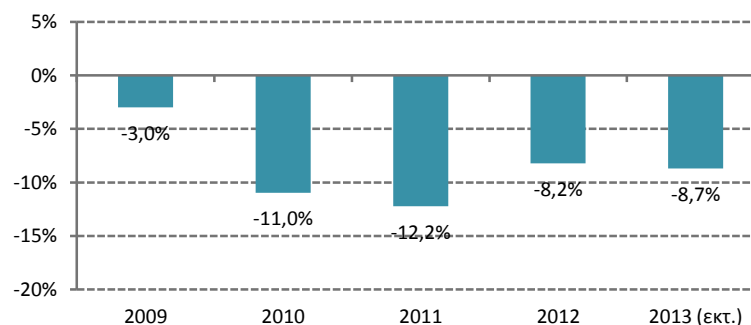
% Ετήσια μεταβολή: Βαθμομέρες θέρμανσης



Δείκτης διαθέσιμου εισοδήματος



% Ετήσια μεταβολή: Δείκτης διαθέσιμου εισοδήματος

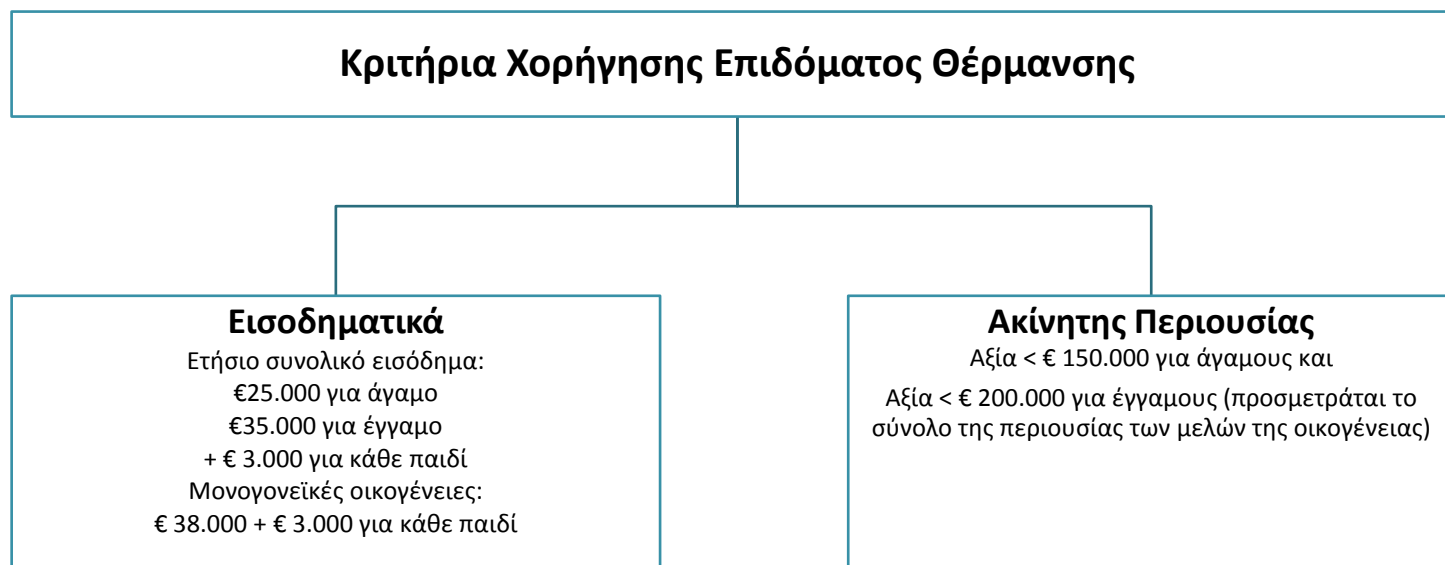


Πηγή: Eurostat, Εκτιμήσεις IOBE.

3. Το σύστημα οικονομικής ενίσχυσης των καταναλωτών πετρελαίου θέρμανσης

Για την αντιστάθμιση της απώλειας ευημερίας των καταναλωτών πετρελαίου θέρμανσης εφαρμόστηκε σύστημα οικονομικής ενίσχυσης (επίδομα θέρμανσης)

Το επίδομα θέρμανσης χορηγείται σε φυσικά πρόσωπα για την κατανάλωση πετρελαίου θέρμανσης στις κύριες κατοικίες διαμονής



Το επίδομα θέρμανσης δεν μπορούν να διεκδικήσουν παιδιά που εμφανίζονται ως προστατευόμενα στις φορολογικές δηλώσεις των γονιών τους (ακόμα και αν κατοικούν σε άλλο σπίτι), όσοι εμφανίζονται ότι φιλοξενούνται σε κάποιον άλλον φορολογούμενο, όσοι διαθέτουν αυτοκίνητο άνω των 2000 κυβικών, σκάφος άνω των 8 μέτρων ή αεροσκάφος και όσοι είναι κάτοικοι του εξωτερικού. Δεν χορηγείται επίδομα για επαγγελματική στέγη.

Το ύψος του επιδόματος για τους δικαιούχους ορίστηκε σε 0,28 € ανά λίτρο πετρελαίου θέρμανσης. Συγχρόνως, τέθηκαν ανώτατα όρια κατανάλωσης με βάση την επιφάνεια της κύριας κατοικίας (το επίδομα δίνεται για τα πρώτα 120 m²) και κλιματικά κριτήρια

Κλιματική Ζώνη	Περιφερειακές ενότητες	Ανώτατη κατανάλωση λίτρων πετρελαίου θέρμανσης ανά τετραγωνικό	Ανώτατη συνολική κατανάλωση λίτρων πετρελαίου θέρμανσης ανά κατοικία	Ανώτατο ποσό επιδόματος
Ζώνη Α	Γρεβενών, Κοζάνης, Καστοριάς, Φλώρινας, Δράμας, Ευρυτανίας	25	3.000	840
Ζώνη Β	Ιωαννίνων, Λάρισας, Καρδίτσας, Τρικάλων, Αρκαδίας, Πιερίας, Ημαθίας, Πέλλας, Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Χαλκιδικής, Σερρών, Καβάλας, Ξάνθης, Ροδόπης, Έβρου	15	1.800	504
Ζώνη Γ	Αττικής (εκτός Κυθήρων & νησιών Σαρωνικού), Κορινθίας, Ηλείας, Αχαΐας, Αιτωλοακαρνανίας, Φθιώτιδας, Φωκίδας, Βοιωτίας, Ευβοίας, Μαγνησίας, Λέσβου, Χίου, Κέρκυρας, Λευκάδας, Θεσπρωτίας, Πρέβεζας, Άρτας	8	960	269
Ζώνη Δ	Ηρακλείου, Χανίων, Ρεθύμνου, Λασιθίου, Κυκλάδων, Δωδεκανήσου, Σάμου, Μεσσηνίας, Λακωνίας, Αργολίδας, Ζακύνθου, Κεφαλληνίας & Ιθάκης, Κύθηρα & νησιά Σαρωνικού	5	600	168

Σύμφωνα με τη σχετική απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών, το ύψος της δαπάνης σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού είχε εκτιμηθεί σε € 80 εκατ. το 2012, € 270 εκατ. το 2013 και € 300 εκατ. από το 2014 και εφεξής.

Για τη χορήγηση του επιδόματος θέρμανσης στους δικαιούχους είναι απαραίτητη η υποβολή αίτησης στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων (ΓΓΠΣ)

Στην αίτηση πρέπει να αναγράφονται τα ακόλουθα στοιχεία:

- ο ΑΦΜ του αιτούντος – υπόχρεου φορολογικής δήλωσης,
- το ονοματεπώνυμό του,
- ο αριθμός των προστατευόμενων τέκνων του,
- ο αριθμός τραπεζικού λογαριασμού (IBAN) που επιθυμεί να πιστωθεί το ποσό και το ονοματεπώνυμο του πρώτου δικαιούχου,
- ο αριθμός παροχής ηλεκτρικού ρεύματος του ακινήτου κύριας κατοικίας,
- η ταχυδρομική διεύθυνση που αντιστοιχεί στη συγκεκριμένη παροχή ηλεκτρικού ρεύματος,
- αν η κατοικία είναι ιδιόκτητη, ενοικιαζόμενη ή δωρεάν παραχωρούμενη, καθώς και ο Α.Φ.Μ. του εκμισθωτή ή του δωρεάν παραχωρούντος,
- τα τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων της κύριας κατοικίας κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης,
- η ένδειξη αν πρόκειται για πολυκατοικία,
- η Υπεύθυνη Δήλωση του αιτούντος για μη υποχρέωση υποβολής φορολογικής δήλωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΦΕ,
- τα στοιχεία επικοινωνίας του (διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, αριθμός κινητού ή και σταθερού τηλεφώνου)

Παράλληλα οι **διαχειριστές της πολυκατοικίας** ή οι εκπρόσωποι των πολυκατοικιών ή οι εταιρίες διαχείρισης πολυκατοικιών, δηλώνουν στην ιστοσελίδα της ΓΓΠΣ τα ακόλουθα στοιχεία:

- τον αριθμό φορολογικού μητρώου του διαχειριστή ή του προσώπου που εκπροσωπεί την πολυκατοικία ή της εταιρίας διαχείρισης της πολυκατοικίας,
- τον αριθμό της κοινόχρηστης παροχής ηλεκτρικού ρεύματος ή μιας παροχής ηλεκτρικού ρεύματος που εκπροσωπεί την πολυκατοικία,
- τα χιλιοστά συμμετοχής των διαμερισμάτων στις δαπάνες θέρμανσης,
- το ονοματεπώνυμο των φυσικών προσώπων που διαμένουν στα διαμερίσματα τα οποία δεν χρησιμοποιούνται ως επαγγελματική στέγη.

Εναλλακτικά **η αίτηση μπορεί να υποβληθεί και μέσω των ΚΕΠ**. Με την υπ' αριθ.ΔΟΛΚΕΠ/Φ15/1/οικ.2255/16-1-2013 ΚΥΑ (ΦΕΚ 284/Β/2013) του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του Υπουργού Οικονομικών, καθορίστηκε η διοικητική διαδικασία υποβολής αίτησης για καταβολή επιδόματος θέρμανσης, σύμφωνα με την οποία, η αρμοδιότητα των ΚΕΠ εξαντλείται στην υποβολή της αίτησης και δεν περιλαμβάνει την παρακολούθηση της πορείας των σχετικών αιτήσεων.

Η πληρωμή του επιδόματος θέρμανσης διενεργείται μέσω τραπεζικών ή λοιπών πιστωτικών ιδρυμάτων, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του ν.2362/95 (Α.247) περί δημόσιου λογιστικού και **εντός είκοσι (20) ημερών** από τη μεταγενέστερη των ημερομηνιών υποβολής της αίτησης του δικαιούχου.

Αξιολόγηση του μέτρου παροχής επιδόματος στους δικαιούχους καταναλωτές πετρελαίου θέρμανσης

- Η απόφαση σχετικά με τα κριτήρια και τις διαδικασίες χορήγησης επιδόματος θέρμανσης δημοσιεύτηκε στις 16.11.2012, δηλ. **με ένα μήνα καθυστέρηση** από την έναρξη της περιόδου διάθεσης πετρελαίου θέρμανσης. Εν τω μεταξύ **είχε καλλιεργηθεί αρνητικό κλίμα στους καταναλωτές πετρελαίου θέρμανσης** από την κατακόρυφη αύξηση του ΕΦΚ και πολλά νοικοκυριά στράφηκαν σε εναλλακτικούς τρόπους θέρμανσης.
- Τουλάχιστον κατά την 1^η περίοδο λειτουργίας του συστήματος, η διαδικασία υποβολής αίτησης για τη χορήγηση επιδόματος θέρμανσης **αποδείχθηκε αρκετά πολύπλοκη** για μεγάλο τμήμα των δυνητικών δικαιούχων. Εκτός από την αίτηση του δικαιούχου απαιτούσε αίτηση και από το διαχειριστή της πολυκατοικίας, ενώ δεν είναι λίγα τα νοικοκυριά που **δεν έχουν άμεση πρόσβαση σε ηλεκτρονικές υπηρεσίες**. Ως αποτέλεσμα **αρκετοί δικαιούχοι δεν υπέβαλαν αίτηση για τη χορήγηση του επιδόματος ή καθυστέρησαν να λάβουν το επίδομα**.
- Αυτό επιχειρήθηκε εν μέρει να αντιμετωπιστεί και πάλι με μεγάλη καθυστέρηση, καθώς μόλις στα μέσα Ιανουαρίου 2013 εκδόθηκε απόφαση για την **υποβολή της αίτησης μέσω ΚΕΠ** χωρίς ωστόσο να είναι δυνατή η παρακολούθηση της πορείας της αίτησης.
- Ο **ετεροχρονισμός και η καθυστέρηση καταβολής του επιδόματος** σε σχέση με την ημερομηνία αγοράς των ποσοτήτων πετρελαίου θέρμανσης (κατά τουλάχιστον 20 ημέρες), εξασθενίζει τη σχέση μεταξύ της πραγματικής (καθαρής) τελικής τιμής αγοράς και της ζητούμενης ποσότητας. Η καταναλωτική συμπεριφορά διαμορφώθηκε κυρίως με βάση την τιμή αγοράς, χωρίς να υπεισέρχεται άμεσα στην απόφαση των ποσοτήτων αγοράς το επίδομα θέρμανσης, το οποίο λειτουργεί έτσι ως εισοδηματική ενίσχυση που μπορεί να δαπανηθεί (και) σε άλλους σκοπούς.
- Δεν πραγματοποιήθηκε **εκστρατεία ενημέρωσης** των καταναλωτών για τον πραγματικό αντίκτυπο της εξίσωσης των συντελεστών στην τελική τιμή αγοράς και στη δαπάνη των καταναλωτών μετά τη χορήγηση του επιδόματος.
- Κάποια από τα **κριτήρια για τη χορήγηση επιδόματος θέρμανσης λειτούργησαν περιοριστικά** (τεκμήριο αυτοκινήτου, αξία ακίνητης περιουσίας), «διαγράφοντας» ουσιαστικά ένα πρόσθετο τμήμα της ζήτησης για πετρέλαιο θέρμανσης.

Η τελική δημόσια δαπάνη οικονομικής ενίσχυσης σε καταναλωτές πετρελαίου θέρμανσης διαμορφώθηκε την περίοδο θέρμανσης 2012/2013 σε € 82 εκατ., αισθητά χαμηλότερη της προϋπολογισθείσας. Το μέσο επίδομα με βάση τις φορολογηθείσες ποσότητες διαμορφώθηκε έτσι σε € 91,7 ανά χλτ. Εκτιμάται ότι ενισχύθηκαν ποσότητες που αντιστοιχούν στο 33% της κατανάλωσης για το 2013 (€82 εκατ. / €280 ανά χλτ = 293 χλτ επιδοτούμενη ποσότητα από σύνολο κατανάλωσης 868 χλτ), με ισχυρό ενδεχόμενο η συνολική κατανάλωση να επηρεάστηκε αρνητικά από τα προβλήματα στο σύστημα ενίσχυσης των καταναλωτών.

4. Ανάλυση της ζήτησης πετρελαίου θέρμανσης και κίνησης

Για να εκτιμήσουμε την πορεία εξέλιξης των αγορών πετρελαίου θέρμανσης και κίνησης εκτιμήσαμε χωριστά τις συναρτήσεις ζήτησης στις εν λόγω αγορές

Αγορά

Αγορά πετρελαίου θέρμανσης



Εκτιμώμενες σχέσεις

Συνολική φορολογηθείσα ποσότητα πετρελαίου θέρμανσης ως συνάρτηση:

- Μέσων μηνιαίων τιμών λιανικής πώλησης πετρελαίου θέρμανσης
- Μηνιαίου δείκτη διαθέσιμου εισοδήματος
- Βαθμομερών θέρμανσης

Αγορά πετρελαίου κίνησης



Συνολική φορολογηθείσα ποσότητα πετρελαίου κίνησης, ως συνάρτηση:

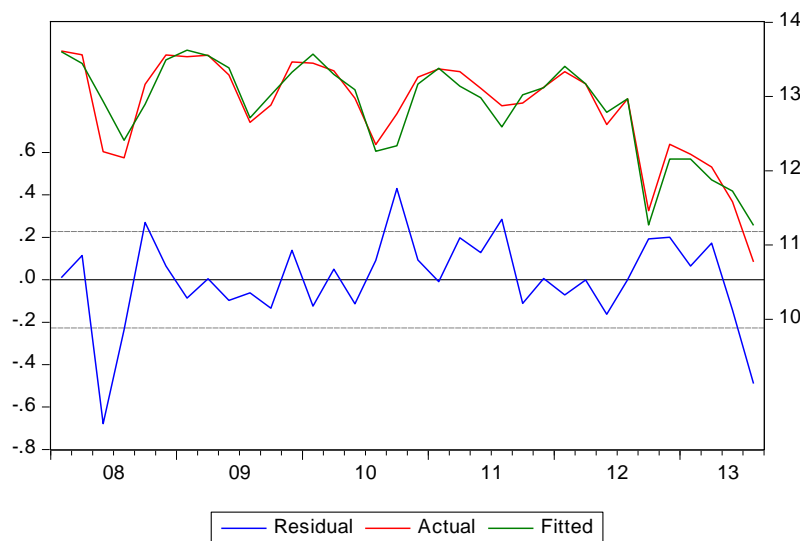
- Μέσων μηνιαίων τιμών λιανικής πώλησης πετρελαίου κίνησης
- Μηνιαίου δείκτη οικονομικής δραστηριότητας (ΑΕΠ)

Χρησιμοποιήσαμε ψευδομεταβλητές για να απομονώσουμε τις αλλαγές στις συνθήκες των αγορών πετρελαίου θέρμανσης και κίνησης το χειμώνα του 2012/2013, καθώς και την εποχικότητα στη ζήτηση του πετρελαίου κίνησης

Εκτός από την τιμή και το διαθέσιμο εισόδημα, οι βαθμομέρες θέρμανσης αλλά και οι «ειδικές» συνθήκες το χειμώνα του 2012/13 αποτελούν σημαντικούς παράγοντες προσδιορισμού της ζήτησης πετρελαίου θέρμανσης

	Ελαστικότητα	Τυπικό σφάλμα	t-statistic	P value	Διάστημα εμπιστοσύνης 90%	
Τιμή πετρελαίου θέρμανσης	-0,39	0,22	-1,81	0,07	-0,76	-0,02
Διαθέσιμο εισόδημα	0,42	0,25	1,65	0,10	-0,01	0,85
Βαθμομέρες θέρμανσης	0,83	0,08	9,94	0,00	0,69	0,98
Ψευδομεταβλητή Απρ12*	0,81	0,23	3,49	0,00	0,41	1,21
Ψευδομεταβλητή Χειμ12/13	-0,84	0,13	-6,27	0,00	-1,06	-0,61

*για την απομόνωση της αποθεματοποίησης τον Απρίλιο του 2012

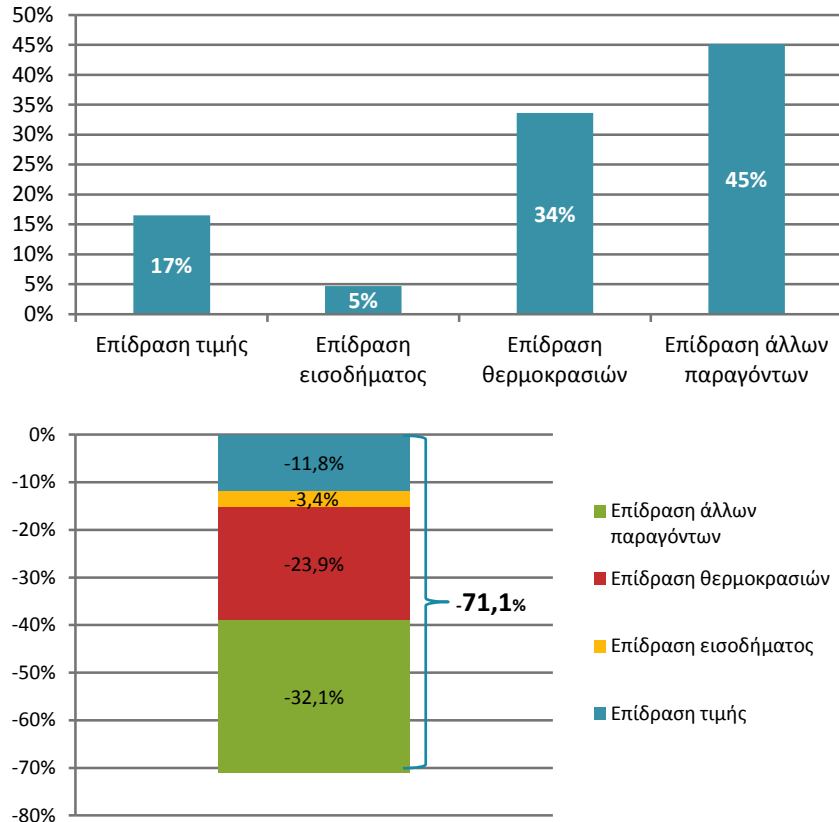


- Περίοδος εκτίμησης: Ιανουάριος 2008 – Απρίλιος 2013 (δεν περιλαμβάνονται οι μήνες εκτός περιόδου θέρμανσης)
- Πηγές στοιχείων:
 - Φορολογηθείσες ποσότητες πετρελαίου θέρμανσης – ΥΠΟΙΚ.
 - Διαθέσιμο εισόδημα – Eurostat, Κατασκευή μηνιαίου δείκτη – IOBE.
 - Τιμές λιανικής πώλησης πετρελαίου θέρμανσης (Oil Bulletin)
 - Βαθμομέρες θέρμανσης – Eurostat
- Μέθοδος οικονομετρικής εκτίμησης – ML - Censored Normal (TOBIT) Quadratic Hill Climbing (για τον αποκλεισμό αρνητικών τιμών την περίοδο πρόβλεψης)

- Αύξηση της μέσης τιμής του πετρελαίου θέρμανσης κατά 10% οδηγεί σε πτώση της ζητούμενης ποσότητας κατά 3,9%.
- Μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος κατά 10% οδηγεί σε πτώση της ζητούμενης ποσότητας κατά 4,2%.
- Μείωση του αριθμού βαθμομερών θέρμανσης κατά 10% (ήπιος χειμώνας), οδηγεί σε πτώση της ζητούμενης ποσότητας κατά 8,3%.
- Η αποθεματοποίηση πετρελαίου θέρμανσης τον Απρίλιο του 2012 εκτιμάται βάσει του υποδείγματος σε 238 εκατ. λίτρα.

Από την οικονομετρική ανάλυση προκύπτει η σημαντική επίδραση των μη σαφώς προσδιορισμένων παραγόντων προσδιορισμού της ζήτησης πετρελαίου θέρμανσης το χειμώνα του 2012/13

Ανάλυση μεταβολής ζήτησης πετρελαίου θέρμανσης
(χειμώνας 2012/2013)



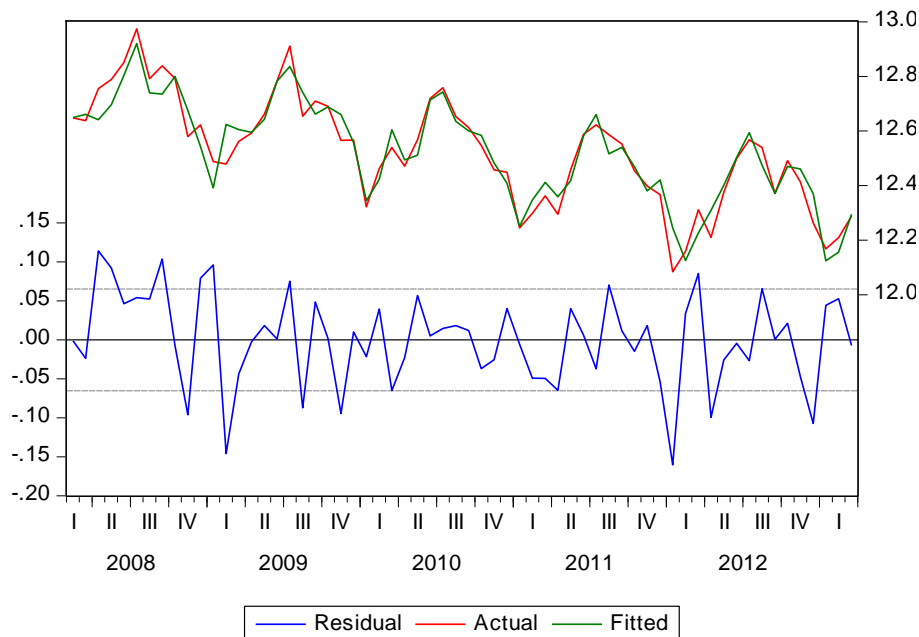
Οι λοιποί μη σαφώς προσδιορισμένοι στο οικονομετρικό υπόδειγμα παράγοντες (λόγω έλλειψης επαρκών στοιχείων) περιλαμβάνουν:

- Τη μείωση της ζήτησης πετρελαίου θέρμανσης σε κτίρια με κεντρική θέρμανση λόγω οικονομικής αδυναμίας πληρωμής κοινοχρήστων από τμήμα των ενοίκων.
- Τα **προβλήματα** που αναφέρθηκαν προηγουμένως σχετικά με **το σύστημα οικονομικής ενίσχυσης** των καταναλωτών πετρελαίου θέρμανσης.
- Τον περιορισμό ή εξάλειψη του **λαθρεμπορίου** των ποσοτήτων πετρελαίου θέρμανσης κίνησης που διατίθεται ως πετρέλαιο κίνησης.
- Την **αρνητική ψυχολογία και η υπερβολική αντίδραση των καταναλωτών** και την κόπωση από τις συνεχείς φορολογικές επιβαρύνσεις με άμεσους και έμμεσους φόρους.

Είναι σαφές ότι οποιοσδήποτε διορθωτικές παρεμβάσεις στο σύστημα οικονομικής ενίσχυσης ή ακόμα και μεταβολές στους φορολογικούς συντελεστές θα έχουν ισχυρότερη επίδραση εάν αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά τους περισσότερους από τους παραπάνω παράγοντες.

Η ζήτηση πετρελαίου κίνησης εξαρτάται από το εισόδημα και την τιμή του, ενώ η παρουσία στατιστικά σημαντικής επίδρασης το χειμώνα 2012/13 υπονοεί ότι οι ποσότητες πετρελαίου κίνησης επηρεάστηκαν θετικά από την εξίσωση των συντελεστών ΕΦΚ λόγω περιορισμού του λαθρεμπορίου

	Ελαστικότητα	Τυπικό σφάλμα	t-statistic	P value	Διάστημα εμπιστοσύνης 90%	
Τιμή πετρελαίου κίνησης	-0,26	0,16	-1,61	0,11	-0,53	0,01
ΑΕΠ	0,77	0,14	5,55	0,00	0,54	1,00
Ψευδομεταβλητή Χειμ12/13	0,07	0,04	2,10	0,04	0,02	0,13



• Περίοδος εκτίμησης: Ιανουάριος 2008 – Απρίλιος 2013

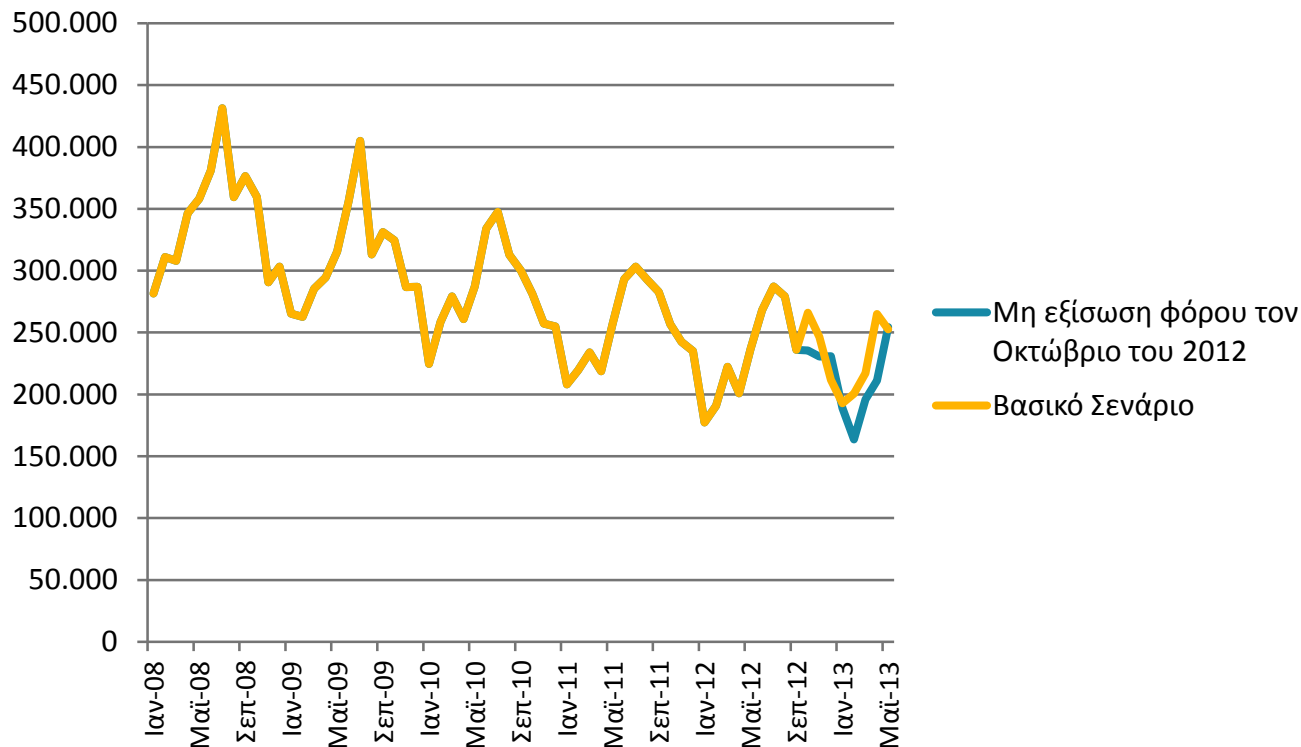
• Πηγές στοιχείων:

- Φορολογηθείσες ποσότητες πετρελαίου κίνησης – ΥΠΟΙΚ.
- Δείκτης ΑΕΠ – ΙΟΒΕ.
- Τιμές λιανικής πώλησης πετρελαίου κίνησης (Oil Bulletin)
- Βαθμονμέρες θέρμανσης – Eurostat
- Μέθοδος οικονομετρικής εκτίμησης – Least Squares, White heteroskedasticity-consistent standard errors & covariance

- Αύξηση της μέσης τιμής του πετρελαίου κίνησης κατά 10% οδηγεί σε πτώση της ζητούμενης ποσότητας κατά 2,6%.
- Μείωση του ΑΕΠ κατά 10% οδηγεί σε πτώση της ζητούμενης ποσότητας κατά 7,7%.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις που βασίζονται στην οικονομετρική ανάλυση, ένα μέρος της πρόσθετης ζήτησης για πετρέλαιο κίνησης οφείλεται στην εξάλειψη του λαθρεμπορίου

Φορολογηθείσες ποσότητες πετρελαίου κίνησης (σε χλτ)



Αν δεν είχαν εξισωθεί οι συντελεστές ΕΦΚ στο πετρέλαιο κίνησης και θέρμανσης, η ζήτηση για πετρέλαιο κίνησης θα ήταν το χειμώνα 2012/2013 κατ' εκτίμηση 142.000 χλτ χαμηλότερη. Σύμφωνα δε με στοιχεία του ΥΠΕΚΑ, η κατανάλωση πετρελαίου κίνησης το πρώτο 5μηνο του 2013 είναι κατά 10% αυξημένη σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2012, πρόσθετο δείγμα του ότι ο στόχος περιορισμού του λαθρεμπορίου επιτεύχθηκε.

5. Σενάρια εξέλιξης δημοσίων εσόδων

Εξετάσαμε 4 σενάρια για την πιθανή εξέλιξη της αγοράς πετρελαίου θέρμανσης και κίνησης μέχρι το 2015

Σενάριο Α: Βασικό σενάριο (διατήρηση υφιστάμενης κατάστασης)

- Διατήρηση ΕΦΚ στα €330 ανά χλτ
- Προβλέψεις του IOBE για ΑΕΠ και διαθέσιμο εισόδημα μέχρι το 2015
- Σταθερές τιμές πετρελαίου θέρμανσης και κίνησης στο επίπεδο Ιουνίου 2013 και ενσωμάτωση του επιδόματος στον υπολογισμό της τιμής
- Μέσο επίδομα θέρμανσης στο ύψος της χειμερινής περιόδου 2012/2013 = €91,7 ανά χλτ
- Βαθμονμέρες θέρμανσης = μέσος όρος 2008-2012

Σενάριο Β: Διεύρυνση κριτηρίων

- Διατήρηση εξίσωσης των συντελεστών ΕΦΚ
- Τα κριτήρια διευρύνονται και το μέσο επίπεδο του επιδόματος θέρμανσης αυξάνεται (αύξηση αριθμού δικαιούχων) έτσι ώστε να πλησιάζει το ποσό επιστροφής που έχει προϋπολογιστεί (€300 εκατ. το 2014 και 2015)
- Βελτιστοποίηση διαδικασιών και ισχυρή επικοινωνιακή υποστήριξη του συστήματος οικονομικής ενίσχυσης

Σενάριο Γ: Κατάργηση κριτηρίων και απλοποίηση του συστήματος

- Διατήρηση εξίσωσης των συντελεστών ΕΦΚ
- Δραστική απλοποίηση του συστήματος οικονομικής ενίσχυσης με διατήρηση μόνο της προϋπόθεσης παροχής επιδόματος σε κύρια κατοικία
- Δυναμική επικοινωνιακή υποστήριξη του συστήματος οικονομικής ενίσχυσης

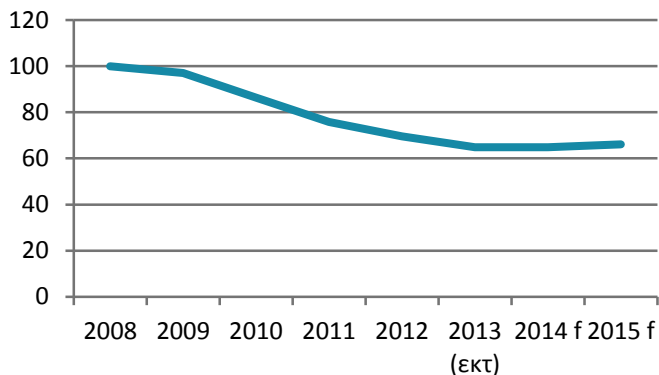
Σενάριο Δ: Μείωση συντελεστή ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης

- Ο συντελεστής ΕΦΚ μειώνεται κατά 30% (€100 ανά χλτ) και διαμορφώνεται στα €230 ανά χλτ
- Διατηρείται το σύστημα επιδόματος θέρμανσης χωρίς αλλαγές

Το διαθέσιμο εισόδημα σταθεροποιείται το 2014 και αυξάνεται ελαφρά το 2015. Οι (προ φόρων) τιμές διατηρούνται σταθερές στην περίοδο πρόβλεψης, ενώ οι βαθμομηρές θέρμανσης επιστρέφουν στο μέσο όρο της περιόδου 2008-2012

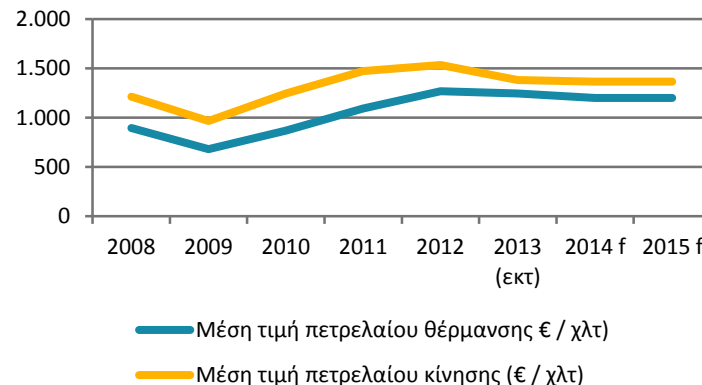


Δείκτης διαθέσιμου εισοδήματος

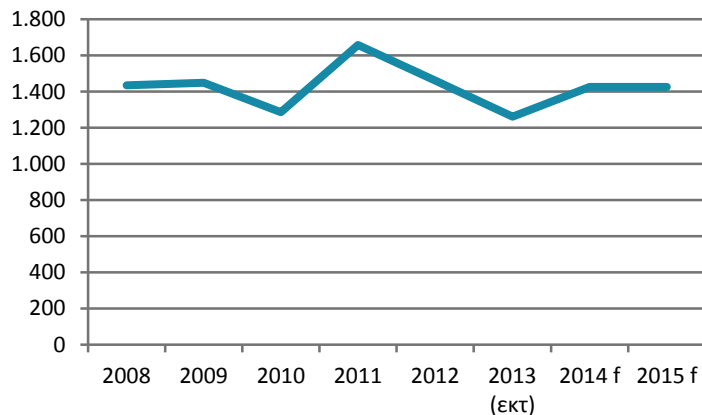


*Η πρόβλεψη για το διαθέσιμο εισόδημα ακολουθεί την αντίστοιχη πρόβλεψη για το ΑΕΠ του ΙΟΒΕ (+0,1% το 2014 και 2% το 2015)

Μέση τιμή πετρελαίου θέρμανσης και κίνησης (€ ανά χλτ)



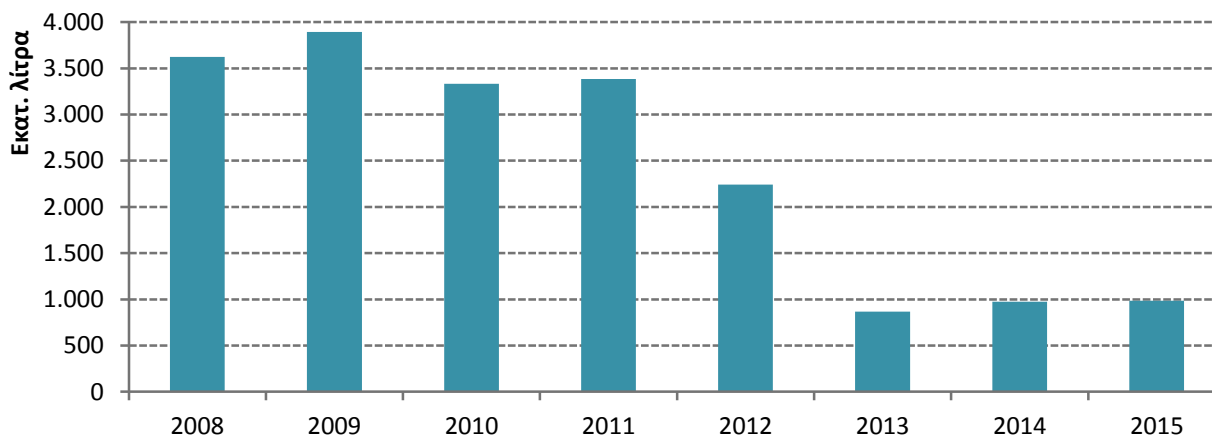
Βαθμομηρές θέρμανσης



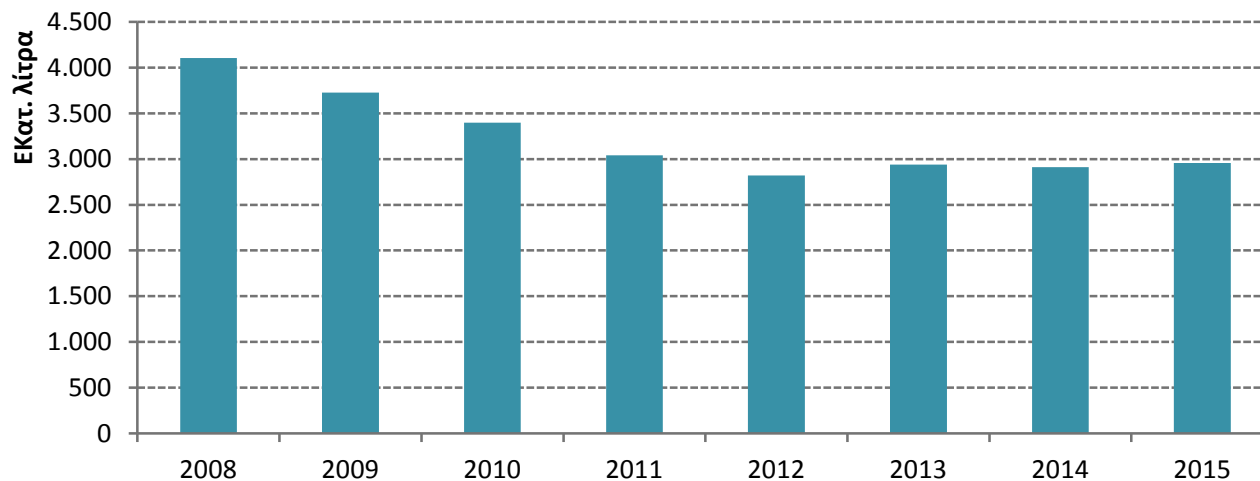
Στο βασικό σενάριο, η ζήτηση πετρελαίου θέρμανσης ανακάμπτει το 2014 (+12,4%) και το 2015 (+1%) παραμένοντας ωστόσο σε πολύ χαμηλά επίπεδα, ενώ η ζήτηση πετρελαίου κίνησης διατηρείται ουσιαστικά αμετάβλητη



Φορολογηθείσες ποσότητες πετρελαίου θέρμανσης



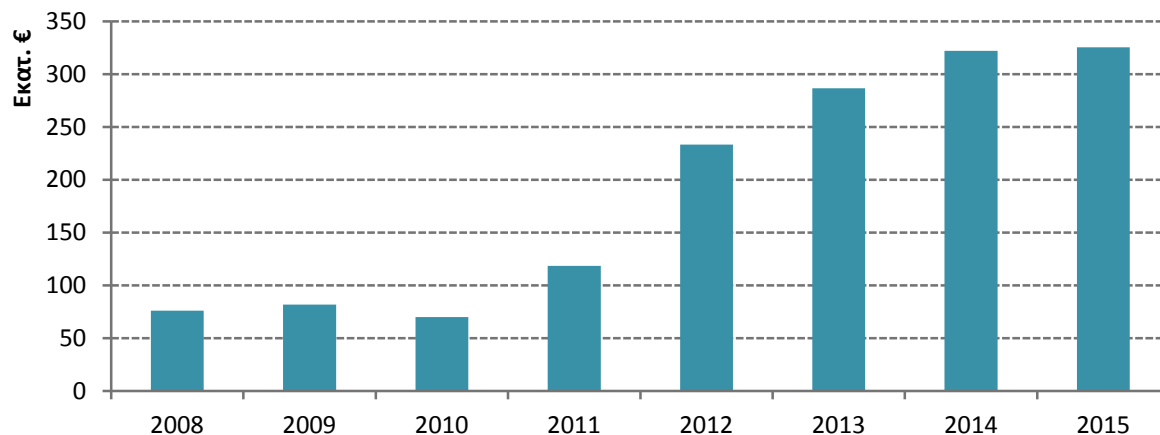
Φορολογηθείσες ποσότητες πετρελαίου κίνησης



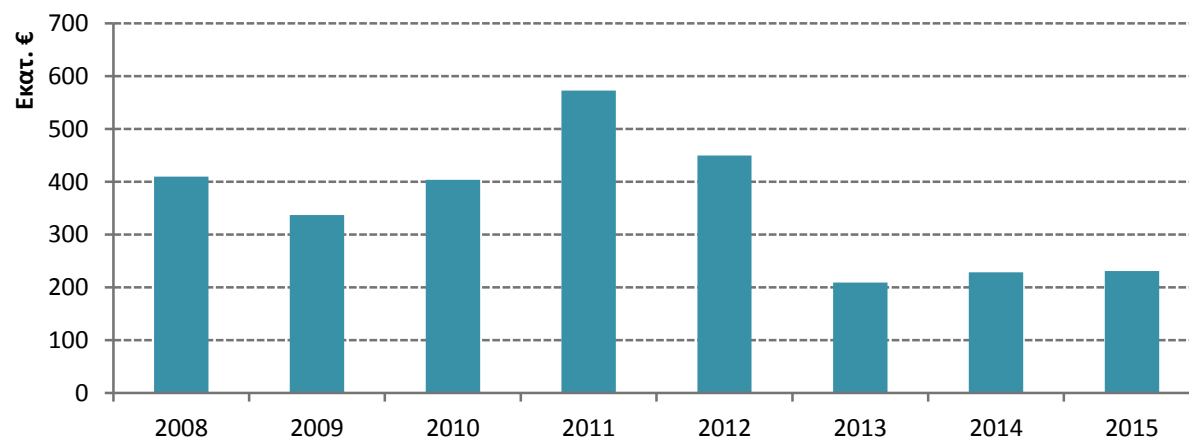
Τα έσοδα από τον ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης αυξάνονται το 2013 κατά 22% και κατά επιπλέον 12,4% το 2014 για να σταθεροποιηθούν κοντά στα €325 εκατ. το 2015. Αντίθετα, τα έσοδα από το ΦΠΑ υποχωρούν κατά 53% το 2013 και ανακάμπτουν ελαφρώς το 2014 και 2015



Έσοδα από ΕΦΚ πετρελαίου θέρμανσης



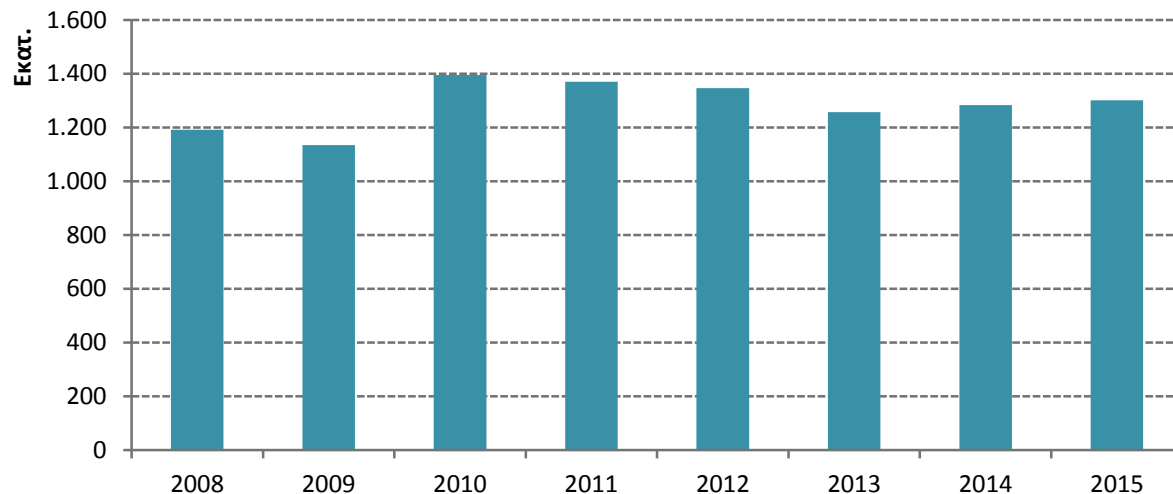
Έσοδα από ΦΠΑ πετρελαίου θέρμανσης



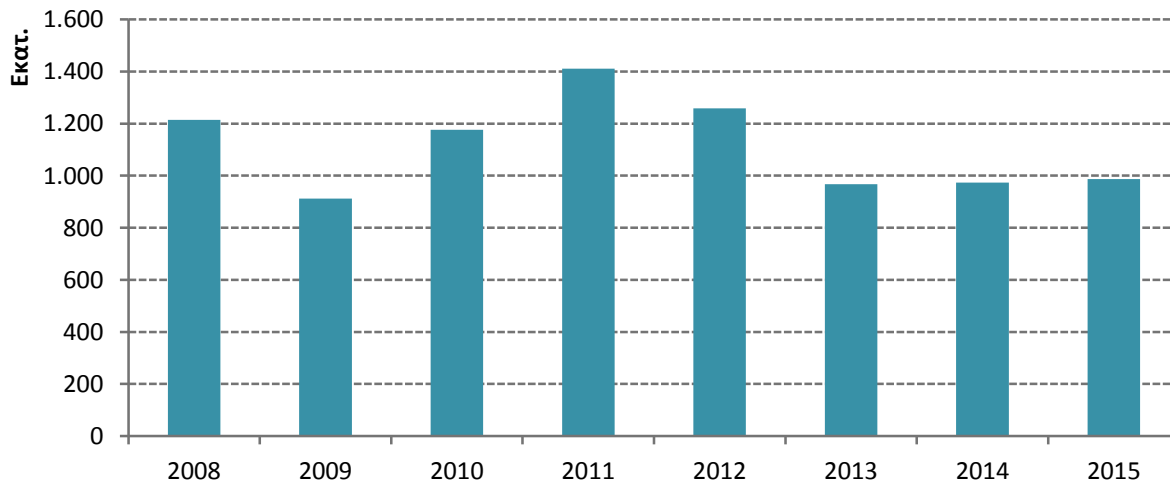
Τα συνολικά έσοδα από τους ΕΦΚ σε πετρέλαιο κίνησης και θέρμανσης είναι μειωμένα κατά 6,7% το 2013 και ενισχύονται κάπως τη διετία 2014/2015 για να φτάσουν τα €1,3 δισεκ. Τα αντίστοιχα έσοδα από ΦΠΑ υποχωρούν κατά 12,7% το 2013 και ανακάμπτουν έπειτα ελαφρώς φτάνοντας τα €986 εκατ. το 2015



Έσοδα από ΕΦΚ σε πετρέλαιο θέρμανσης και κίνησης



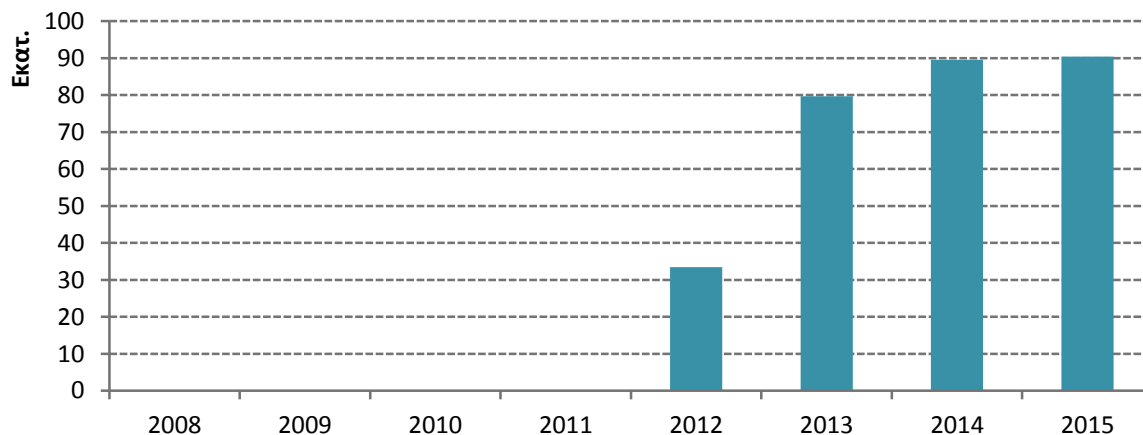
Έσοδα από ΦΠΑ σε πετρέλαιο θέρμανσης και κίνησης



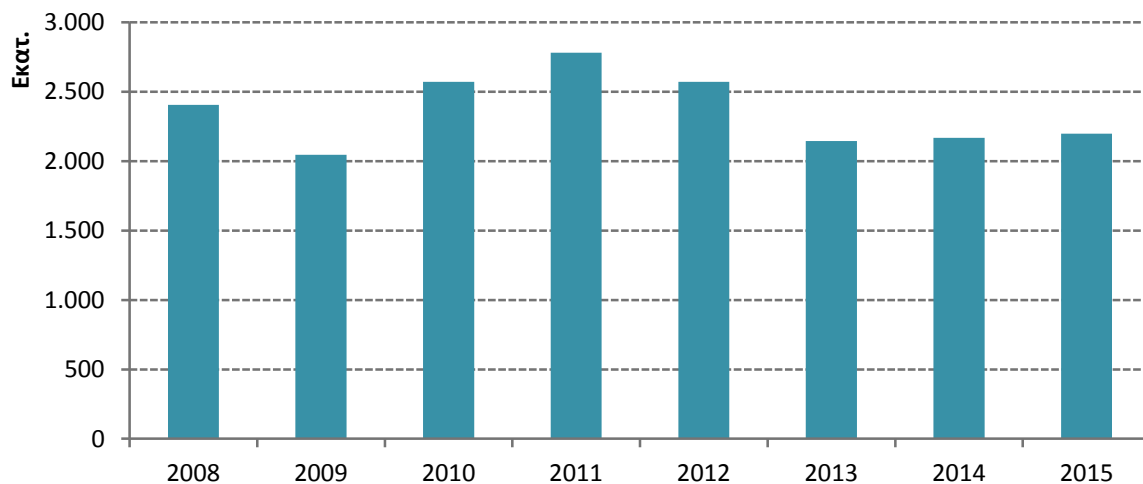
Το επίδομα θέρμανσης διαμορφώνεται σε €80 εκατ. το 2013 και φτάνει τα €90 εκατ. το 2015. Ως αποτέλεσμα το σύνολο των καθαρών φορολογικών εσόδων από ΕΦΚ και ΦΠΑ σε πετρέλαιο θέρμανσης και κίνησης μειώνεται κατά 16% το 2013 και αυξάνεται οριακά την επόμενη διετία φτάνοντας τα €2,2 δισεκ. περίπου



Επίδομα Θέρμανσης



Σύνολο καθαρών φορολογικών εσόδων



Σύνοψη αποτελεσμάτων βασικού σεναρίου

Βασικό Σενάριο	2012	2013	2014	2015
Φορολογηθείσες Ποσότητες Πετρελαίου Θέρμανσης (σε εκατ. λίτρα)	2.241	868	976	986
Φορολογηθείσες ποσότητες πετρελαίου κίνησης (σε εκατ. λίτρα)	2.822	2.939	2.914	2.958
Έσοδα από ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης (σε εκατ.€)	233	287	322	325
Έσοδα από ΕΦΚ στο πετρέλαιο κίνησης (σε εκατ.€)	1.113	970	961	976
Έσοδα ΦΠΑ πετρελαίου θέρμανσης (σε εκατ.€)	450	209	229	231
Έσοδα ΦΠΑ πετρελαίου κίνησης (σε εκατ.€)	809	758	744	756
Έσοδα από ΕΦΚ σε ντίζελ (σε εκατ.€)	1.346	1.256	1.284	1.301
ΦΠΑ από ντίζελ κίνησης και θέρμανσης (σε εκατ.€)	1.259	968	973	987
Σύνολο εσόδων (σε εκατ.€)	2.605	2.224	2.257	2.288
Επίδομα Θέρμανσης (σε εκατ.€)	33	80	90	90
Σύνολο καθαρών εσόδων (ΕΦΚ+ΦΠΑ) θέρμανσης και κίνησης (σε εκατ.€)	2.571	2.145	2.167	2.198

Στο Σενάριο Β διευρύνονται τα κριτήρια χορήγησης επιδόματος θέρμανσης προκειμένου να καλυφθεί από το σύστημα επιδότησης μεγαλύτερο τμήμα της κατανάλωσης

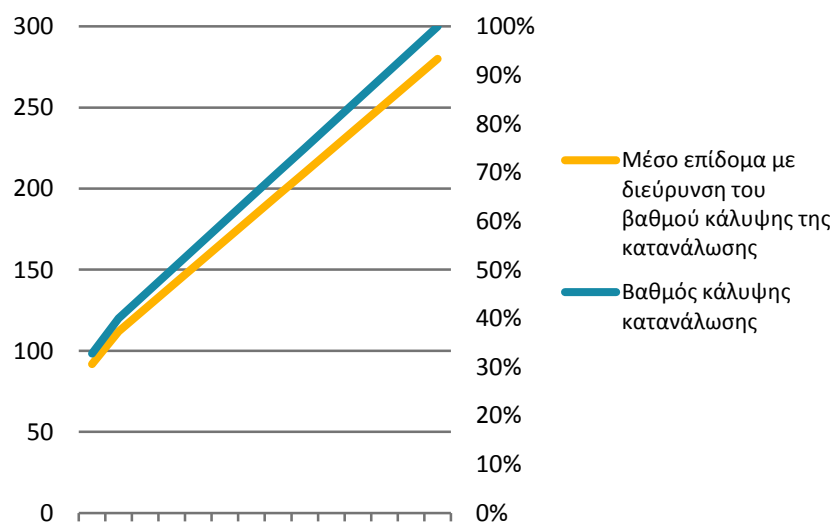
Α

Β

Γ

Δ

- Η εξίσωση των συντελεστών ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης και κίνησης διατηρείται .
- Τα κριτήρια διευρύνονται και κατά συνέπεια το μέσο επίπεδο του επιδόματος θέρμανσης αυξάνεται έτσι ώστε να προσεγγίζει το ποσό επιστροφής που έχει προϋπολογιστεί από το κράτος (€300 εκατ. το 2014 και 2015), διορθωμένο με τη μείωση της κατανάλωσης.
- Οι διαδικασίες του συστήματος οικονομικής ενίσχυσης βελτιώνονται (π.χ. επιτάχυνση χορήγησης επιδόματος θέρμανσης ώστε κατά το δυνατόν να συνυπολογίζεται στη διαμόρφωση της τελικής τιμής αγοράς από τους καταναλωτές) και πραγματοποιείται **εγκαιρώς** ισχυρή επικοινωνιακή υποστήριξη του προγράμματος και των νέων πτυχών του.
- Η διεύρυνση των κριτηρίων ώστε να συμπεριληφθεί μεγαλύτερο τμήμα της κατανάλωσης ισοδυναμεί με αύξηση του μέσου επιδόματος από τα 91,7 € ανά χλτ (δεδομένου του ανά μονάδα επιδόματος των 280 € ανά χλτ), ανάλογα με το ποσοστό κάλυψης της κατανάλωσης που επιλέγεται.



Στο Σενάριο Β υποθέτουμε ότι ο βαθμός κάλυψης της κατανάλωσης διευρύνεται από **33% σε 60%**. Αυτό συνεπάγεται ότι το μέσο επίδομα διαμορφώνεται σε € 168 ανά χλτ, από € 91,7 που ήταν την 1^η περίοδο εφαρμογής.

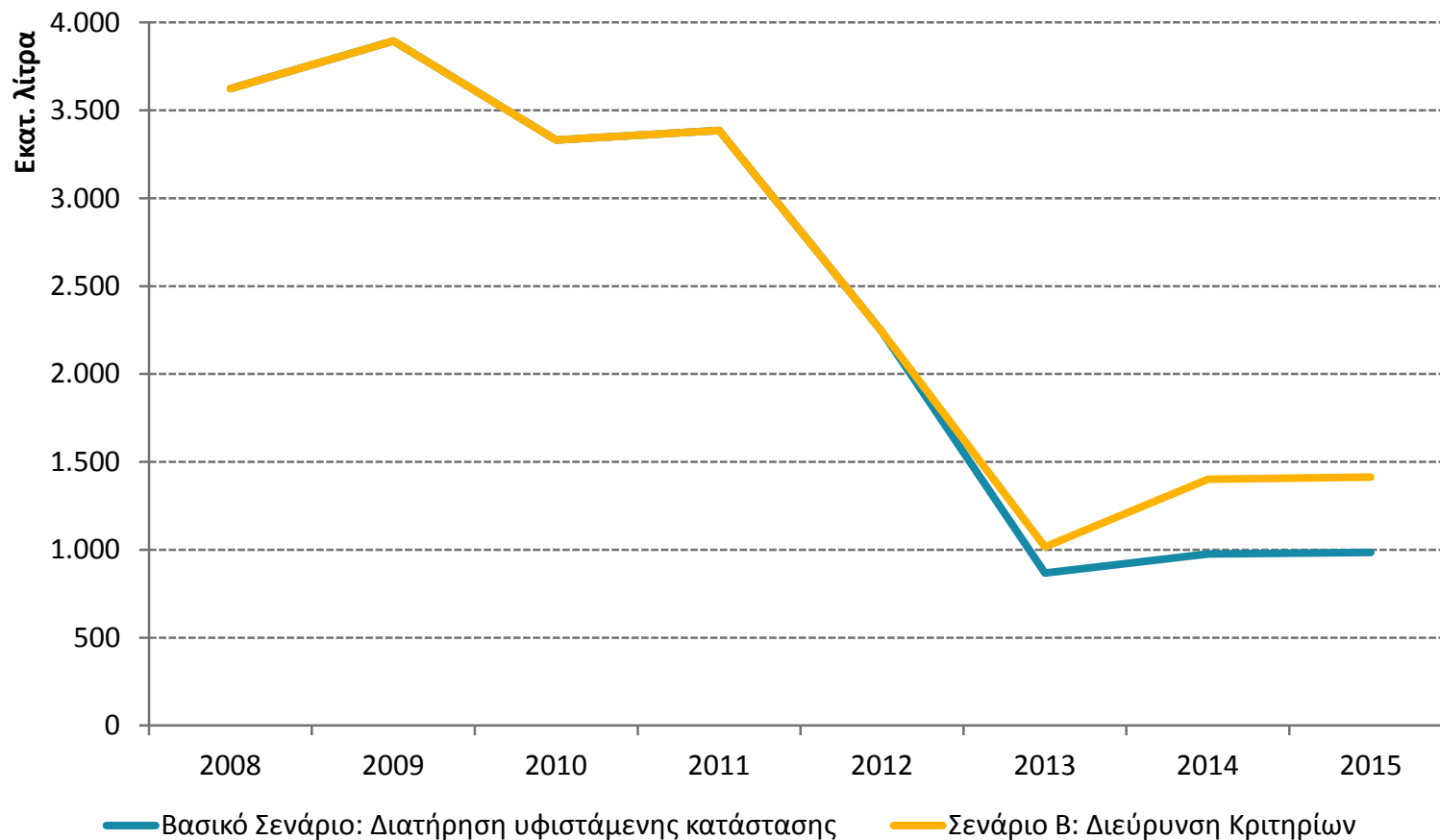
Η αύξηση του βαθμού κάλυψης της κατανάλωσης σε συνδυασμό με τη σωστή επικοινωνία των αλλαγών στο σύστημα προς τους καταναλωτές οδηγεί σε επιστροφή μέρους της ζήτησης που «διαγράφηκε» το χειμώνα του 2012/13.

Θεωρούμε ότι δεν μπορεί να «επιστρέψει» η ζήτηση από το λαθρεμπόριο και μέρος των καταναλωτών που στράφηκαν σε εναλλακτικά μέσα θέρμανσης.

Οι φορολογηθείσες ποσότητες πετρελαίου θέρμανσης είναι κατά 17% υψηλότερες το 2013 και κατά 43,5% το 2014 και 2015 συγκριτικά με το βασικό σενάριο, ενώ...



Φορολογηθείσες ποσότητες πετρελαίου θέρμανσης



...λόγω της αύξησης της ζήτησης, τα έσοδα από τον ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης είναι υψηλότερα κατά τα ίδια ποσοστά έναντι του σεναρίου βάσης

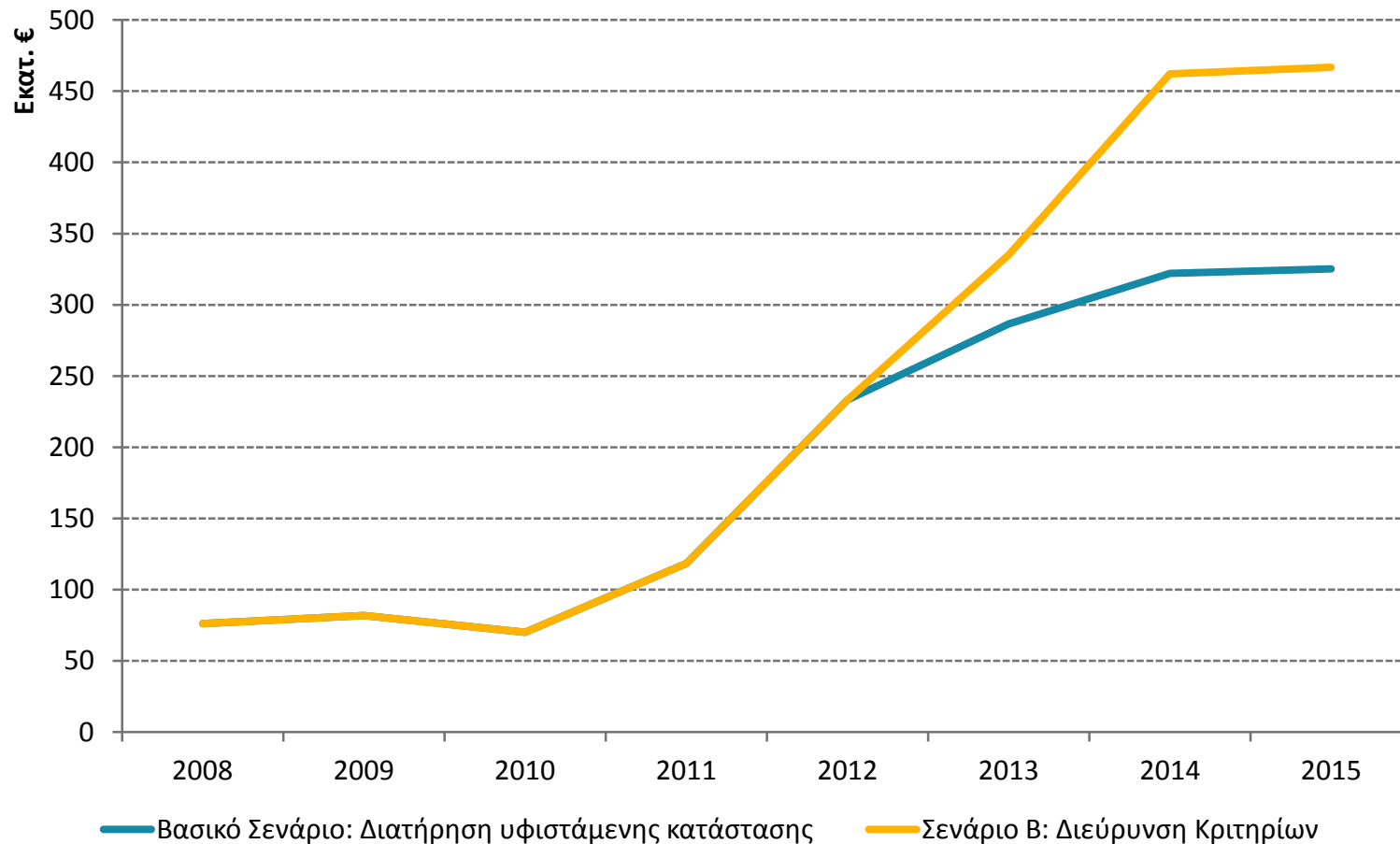
A

B

Γ

Δ

Έσοδα από ΕΦΚ πετρελαίου θέρμανσης



Α

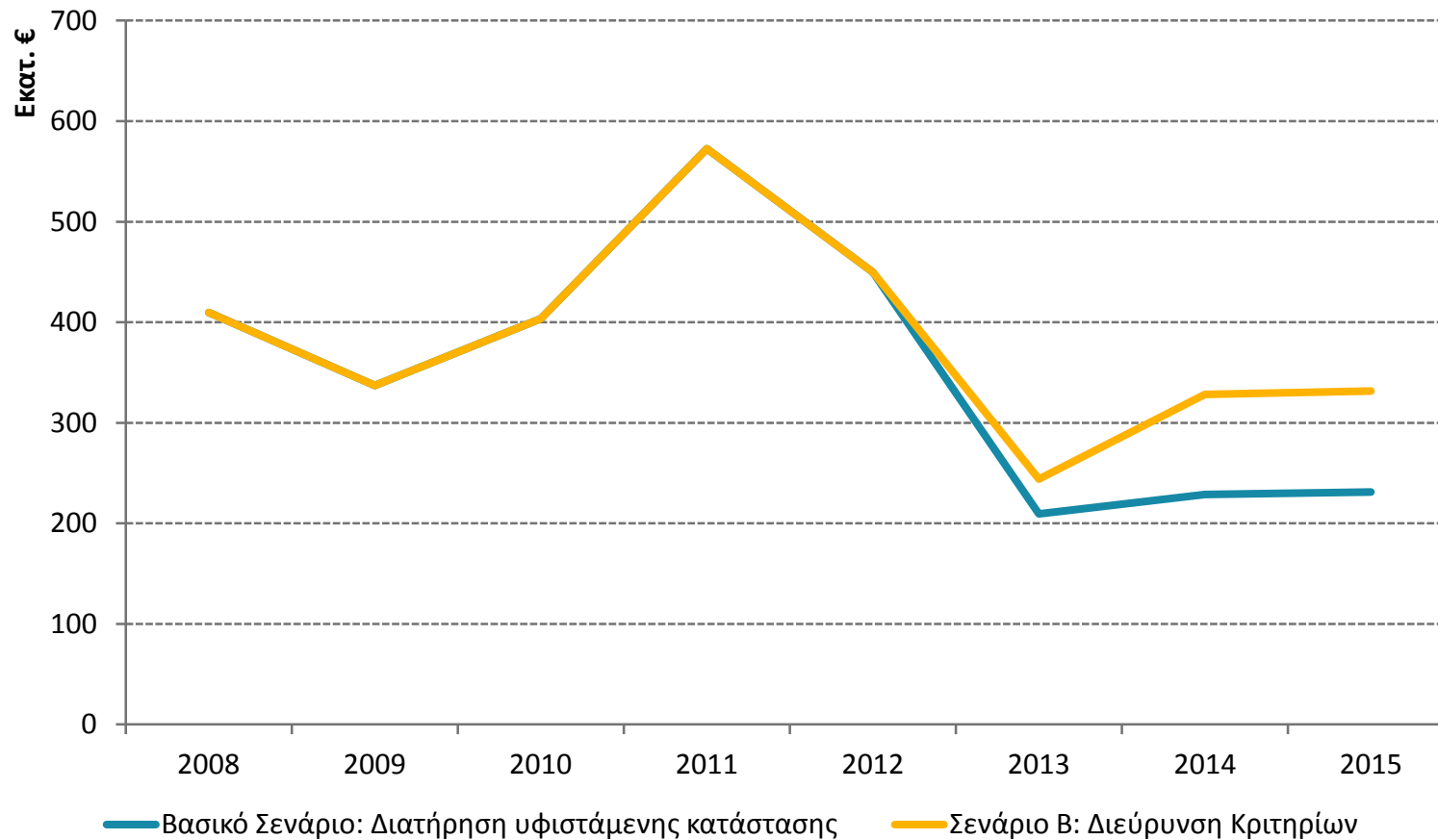
Β

Γ

Δ

Η αύξηση της ζήτησης επενεργεί θετικά και στα έσοδα από ΦΠΑ τα οποία το 2015 είναι υψηλότερα κατά €100 εκατ. σε σχέση με το βασικό σενάριο

Έσοδα από ΦΠΑ πετρελαίου θέρμανσης



Α

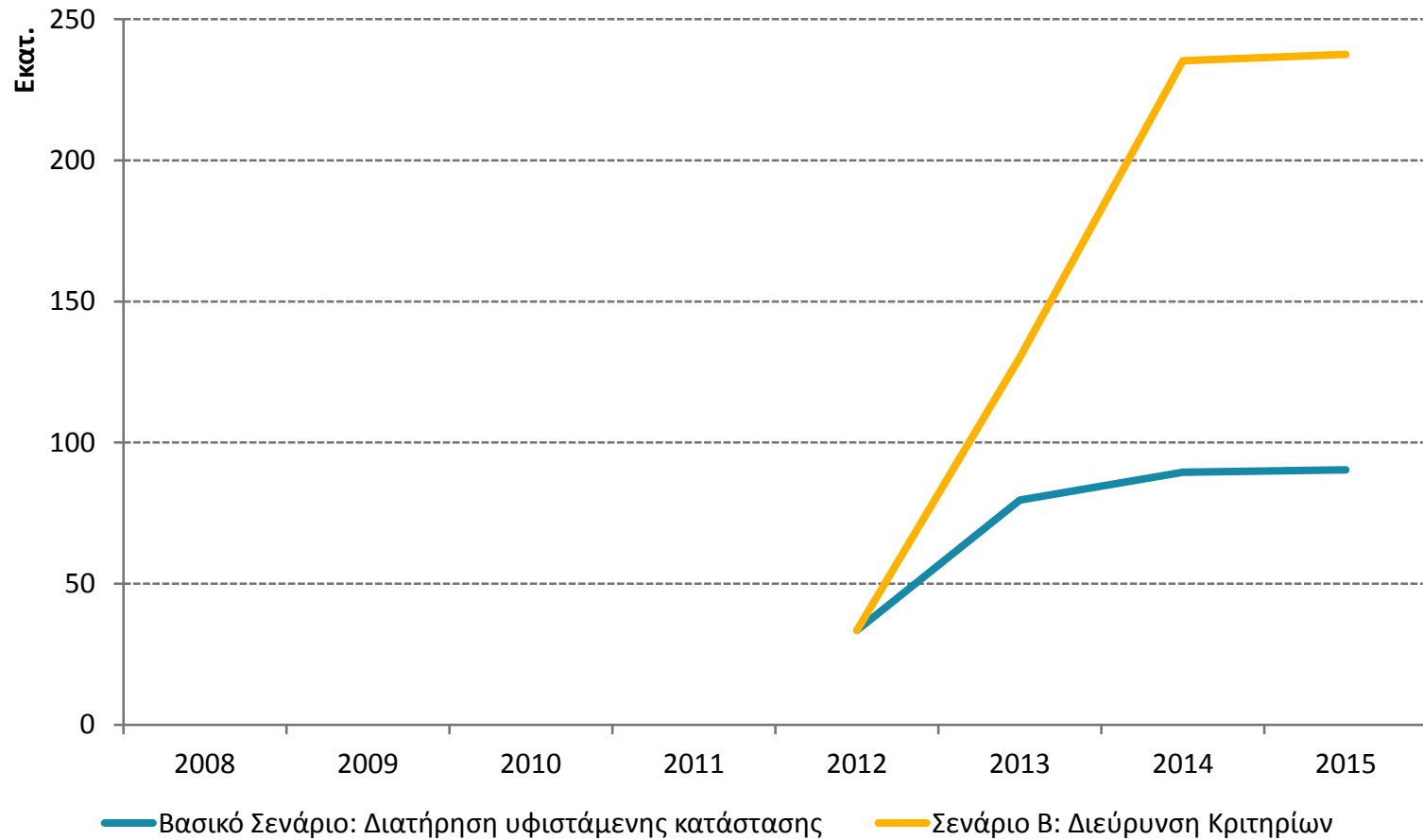
Β

Γ

Δ

Το επίδομα θέρμανσης προσεγγίζει τα € 240 εκατ. το 2014 και το 2015

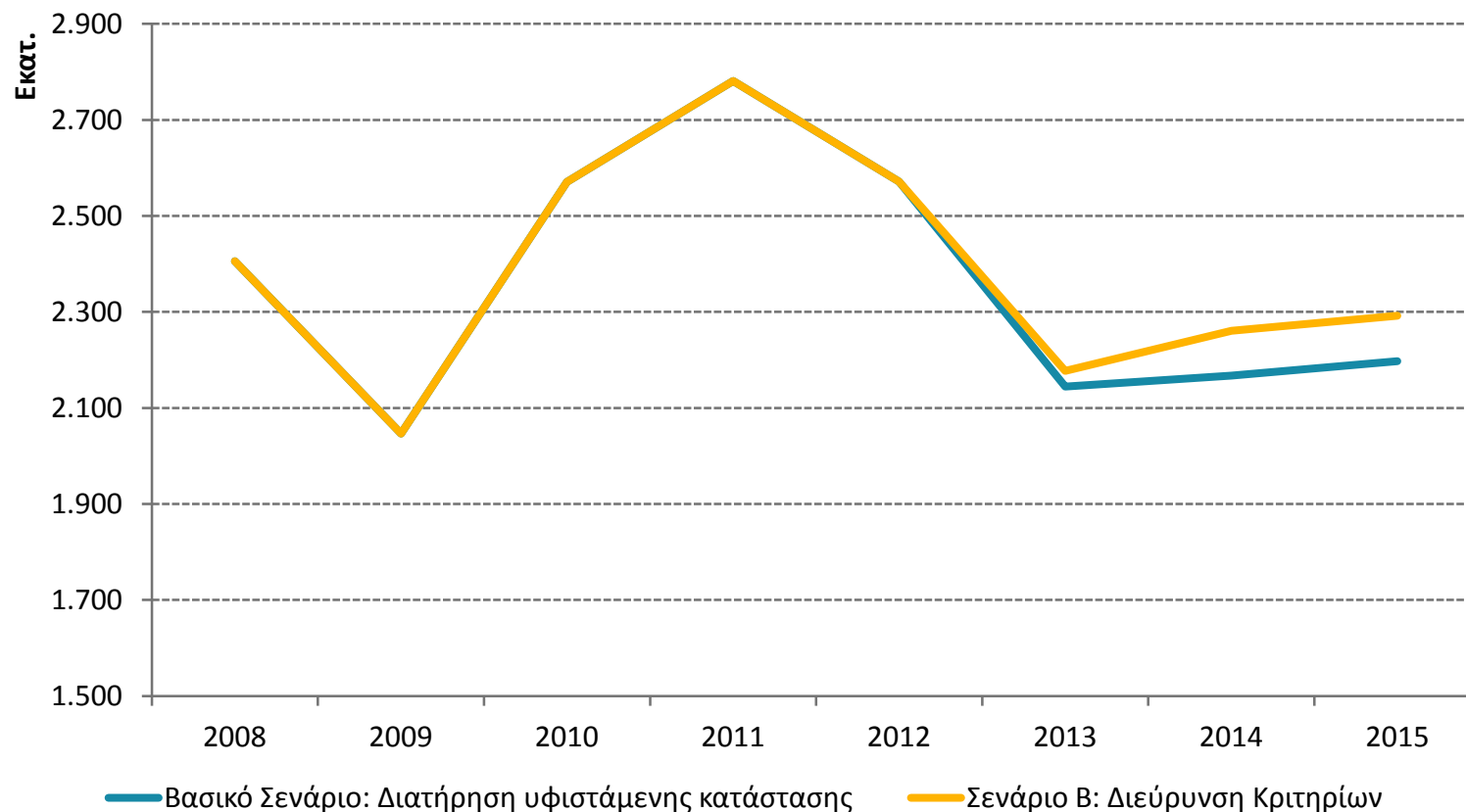
Επίδομα Θέρμανσης



Ως αποτέλεσμα, το σύνολο των καθαρών φορολογικών εσόδων για το κράτος (αφαιρουμένου του επιδόματος) διαμορφώνεται σε υψηλότερο επίπεδο σε σχέση με το βασικό σενάριο (+4,3% το 2014 και 2015, δηλ. περίπου €95 εκατ.)



Σύνολο καθαρών φορολογικών εσόδων*



*περιλαμβάνονται έσοδα από ΕΦΚ και ΦΠΑ πετρελαίου θέρμανσης και κίνησης, αφαιρουμένου του επιδόματος θέρμανσης

Έτσι, η διεύρυνση των κριτηρίων και η μεγαλύτερη κάλυψη της ζήτησης σε συνδυασμό με την καλή προετοιμασία και επικοινωνιακή προβολή των αλλαγών έχει θετική επίδραση στα φορολογικά έσοδα, μειώνοντας συγχρόνως την απώλεια ευημερίας των καταναλωτών

Α

Β

Γ

Δ

Διαφορά Σεναρίου Β από Σενάριο Βάσης	2013	2014	2015
Φορολογηθείσες Ποσότητες Πετρελαίου Θέρμανσης (σε εκατ. λίτρα)	147	425	429
Φορολογηθείσες ποσότητες πετρελαίου κίνησης (σε εκατ. λίτρα)	0	0	0
Έσοδα από ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης (σε εκατ. €)	49	140	141
Έσοδα από ΕΦΚ στο πετρέλαιο κίνησης (σε εκατ.€)	0	0	0
Έσοδα ΦΠΑ πετρελαίου θέρμανσης (σε εκατ.€)	35	100	100
Έσοδα ΦΠΑ πετρελαίου κίνησης (σε εκατ.€)	0	0	0
Έσοδα από ΕΦΚ σε ντίζελ (σε εκατ.€)	49	140	141
ΦΠΑ από ντίζελ κίνησης και θέρμανσης (σε εκατ.€)	35	100	100
Σύνολο εσόδων (σε εκατ.€)	83	240	242
Επίδομα Θέρμανσης (σε εκατ.€)	51	146	147
Σύνολο καθαρών εσόδων (ΕΦΚ+ΦΠΑ) θέρμανσης και κίνησης (σε εκατ.€)	33	94	95

Η αυξημένη απορρόφηση του επιδόματος θέρμανσης και οι αυξημένες καταναλώσεις του πετρελαίου θέρμανσης συνεπάγονται επίσης σημαντική βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των νοικοκυριών.

Στο Σενάριο Γ εξαλείφονται οι προϋποθέσεις χορήγησης επιδόματος θέρμανσης (εκτός αυτών της πρώτης κατοικίας και των τ.μ. αυτής) προκειμένου να καλυφθεί από το σύστημα επιδότησης το σύνολο σχεδόν της κατανάλωσης

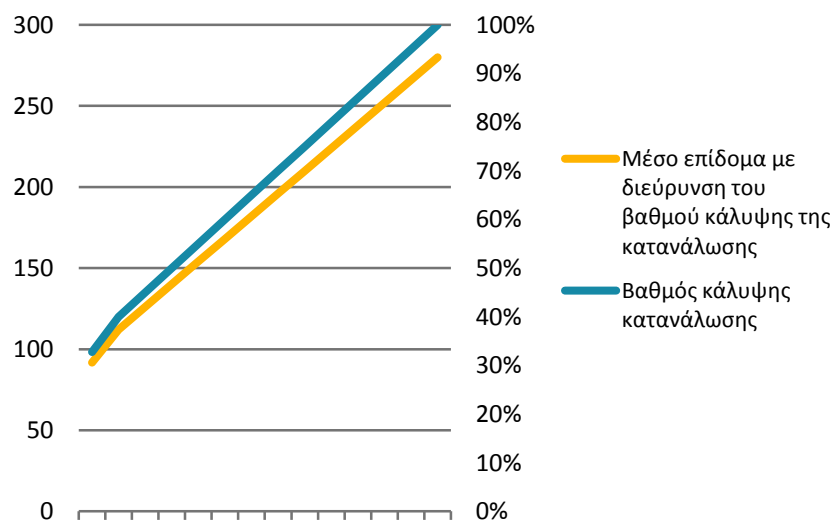
Α

Β

Γ

Δ

- Η εξίσωση των συντελεστών ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης και κίνησης διατηρείται
- Τα κριτήρια σχεδόν εξαλείφονται προκειμένου να απλοποιηθεί δραστικά το σύστημα παροχής επιδόματος θέρμανσης και συγχρόνως να επιτυγχάνεται ο αρχικός στόχος της εξίσωσης των συντελεστών που ήταν ο περιορισμός του λαθρεμπορίου.
- Οι διαδικασίες του συστήματος οικονομικής ενίσχυσης **απλοποιούνται** και **βελτιστοποιούνται** (π.χ. ενημέρωση καταναλωτών για το ποσό που δικαιούνται, επιτάχυνση χορήγησης επιδόματος θέρμανσης ώστε κατά το δυνατόν να συνυπολογίζεται στη διαμόρφωση της τελικής τιμής αγοράς από τους καταναλωτές) και πραγματοποιείται **εγκαίρως** ισχυρή επικοινωνιακή υποστήριξη των αλλαγών του συστήματος.



Στο Σενάριο Γ υποθέτουμε ότι ο βαθμός κάλυψης της κατανάλωσης διευρύνεται **από 33% σε 90%**. Αυτό συνεπάγεται ότι το μέσο επίδομα διαμορφώνεται σε €252 ανά χλτ, από € 91,7 που ήταν την 1^η περίοδο εφαρμογής.

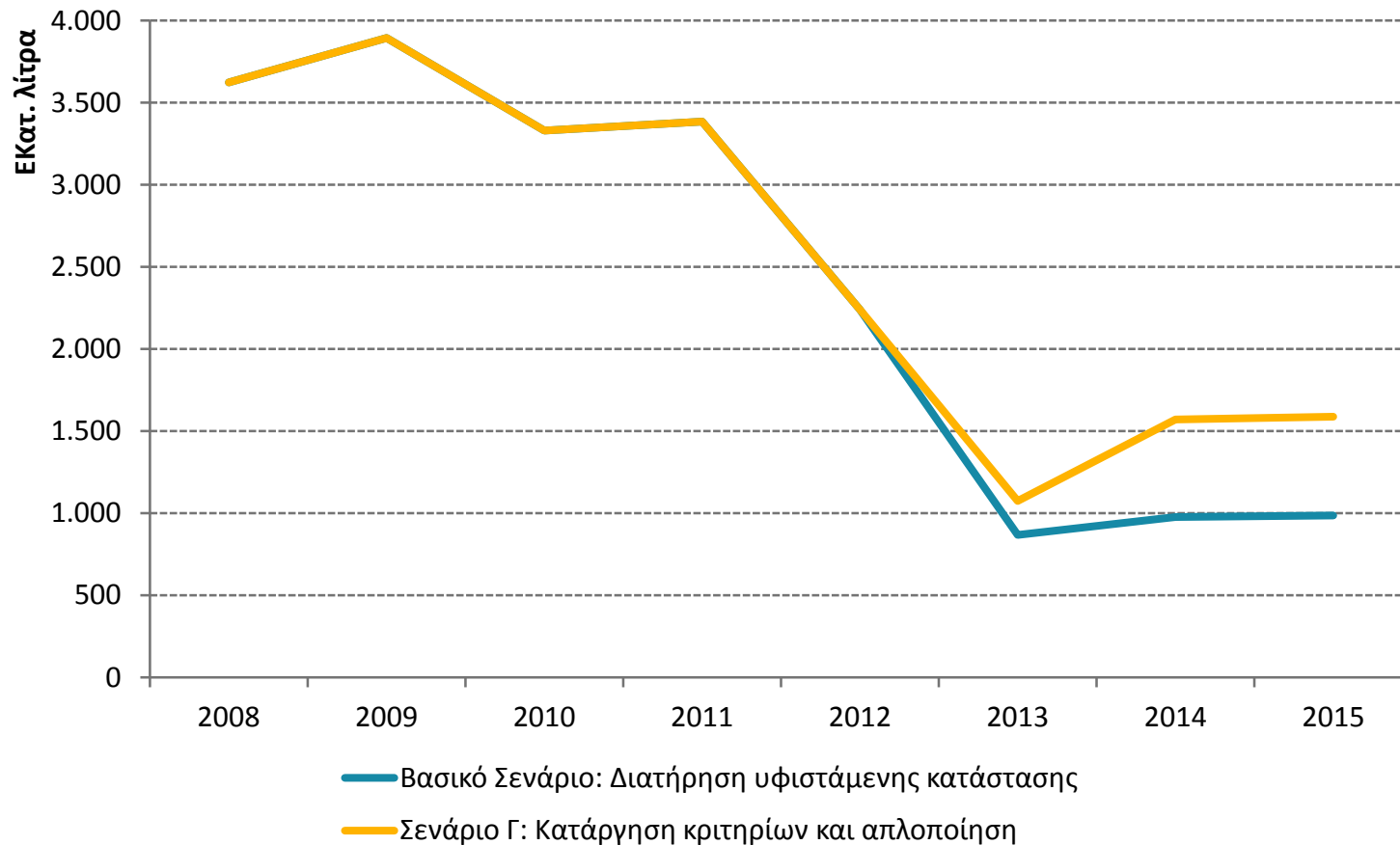
Η δραστική αύξηση του βαθμού κάλυψης της κατανάλωσης σε συνδυασμό με τη σωστή επικοινωνία των αλλαγών στο σύστημα προς τους καταναλωτές οδηγεί σε **μεγαλύτερη συγκριτικά με το σενάριο Β** επιστροφή μέρους της ζήτησης που «διαγράφηκε» το χειμώνα του 2012/13.

Θεωρούμε και πάλι ότι δεν μπορεί να «επιστρέψει» η ζήτηση από το λαθρεμπόριο και ένα **μικρότερο** μέρος των καταναλωτών που στράφηκαν σε εναλλακτικά μέσα θέρμανσης.

Οι φορολογηθείσες ποσότητες πετρελαίου θέρμανσης είναι κατά 23,8% υψηλότερες το 2013 και κατά 61% το 2014 και 2015 συγκριτικά με το βασικό σενάριο, ενώ...



Φορολογηθείσες ποσότητες πετρελαίου θέρμανσης



...λόγω της αύξησης της ζήτησης, τα έσοδα από τον ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης είναι υψηλότερα κατά τα ίδια ποσοστά έναντι του σεναρίου βάσης

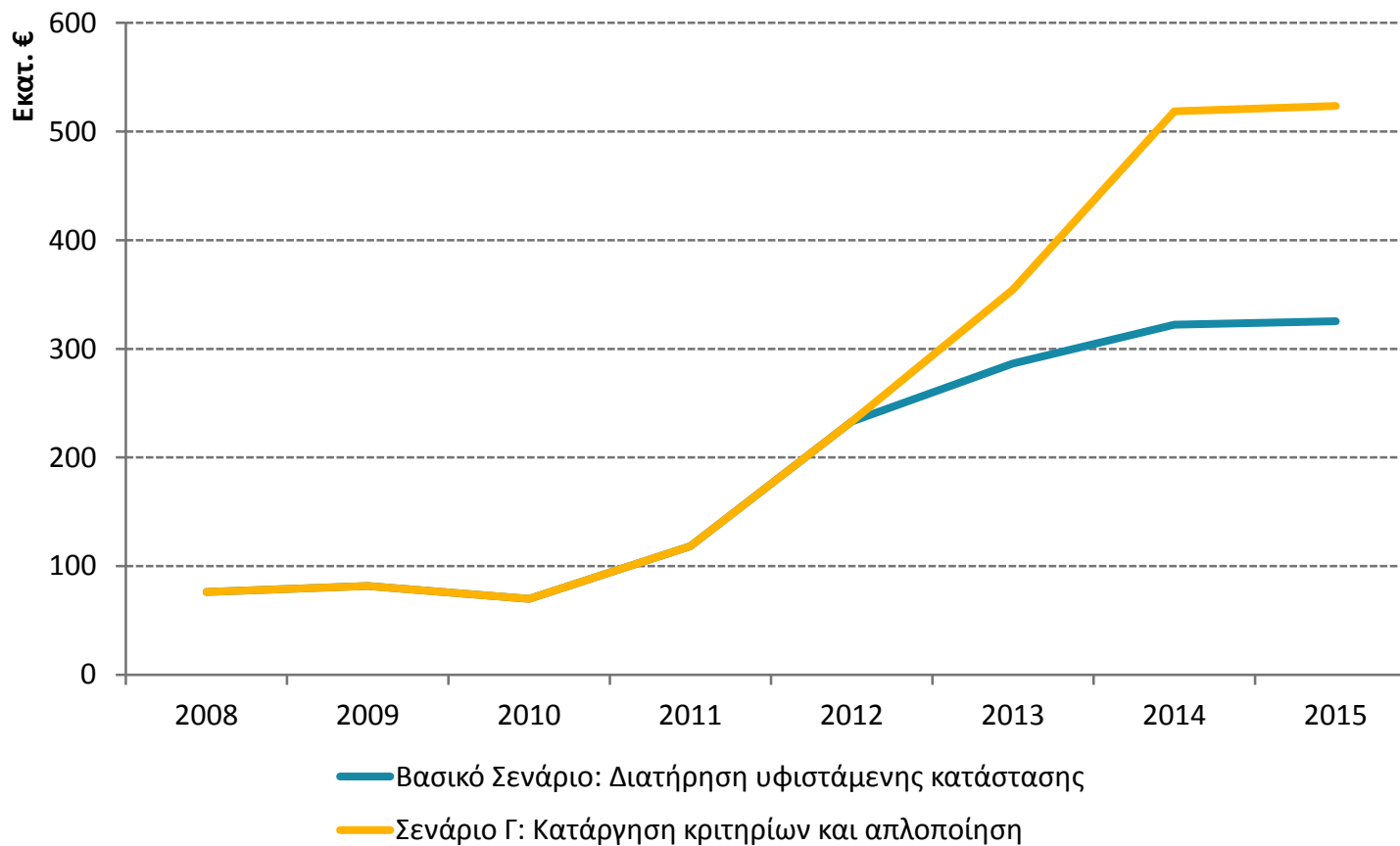
A

B

Γ

Δ

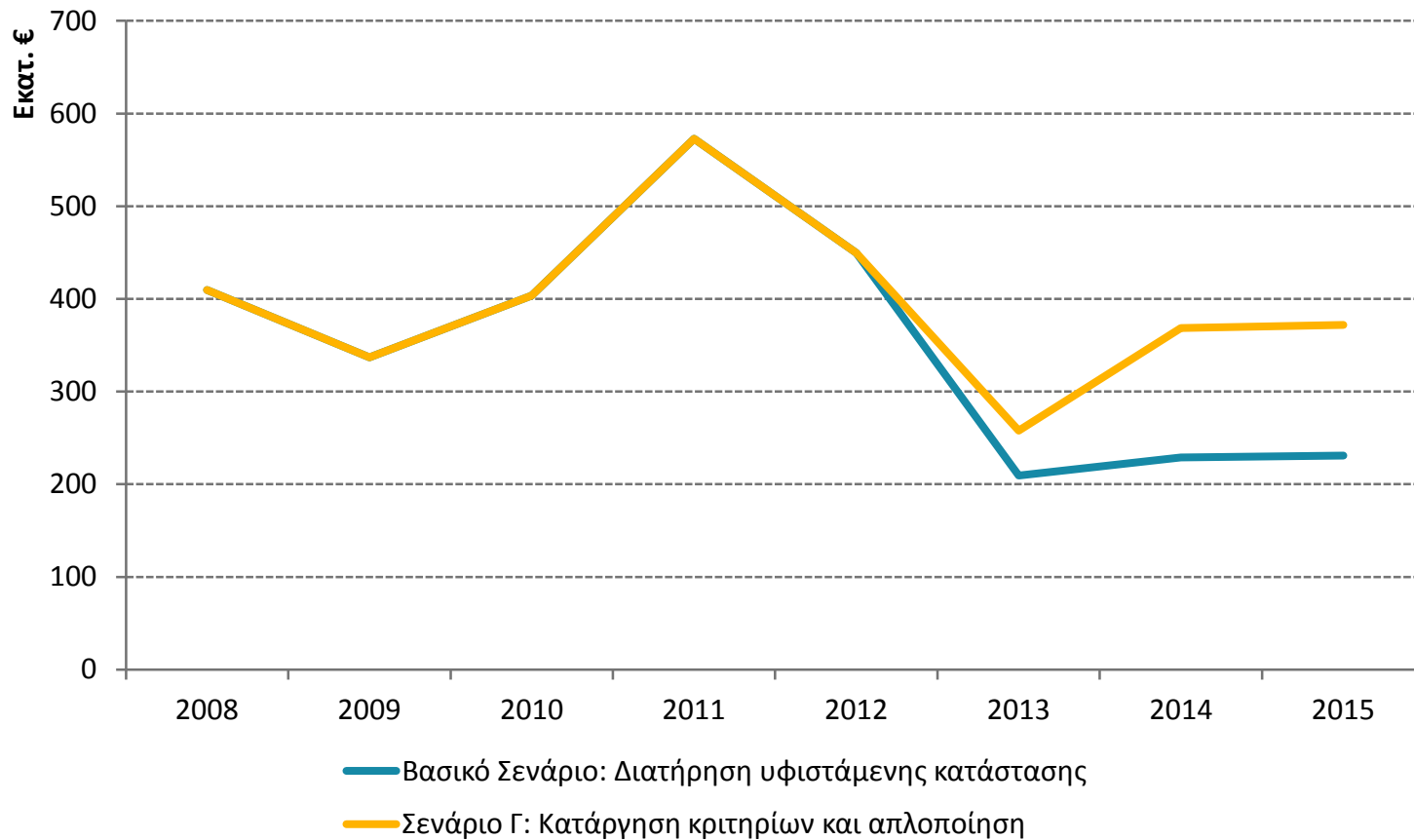
Έσοδα από ΕΦΚ πετρελαίου θέρμανσης



Η αύξηση της ζήτησης επενεργεί θετικά και στα έσοδα από ΦΠΑ τα οποία το 2015 είναι υψηλότερα κατά €140 εκατ. σε σχέση με το βασικό σενάριο



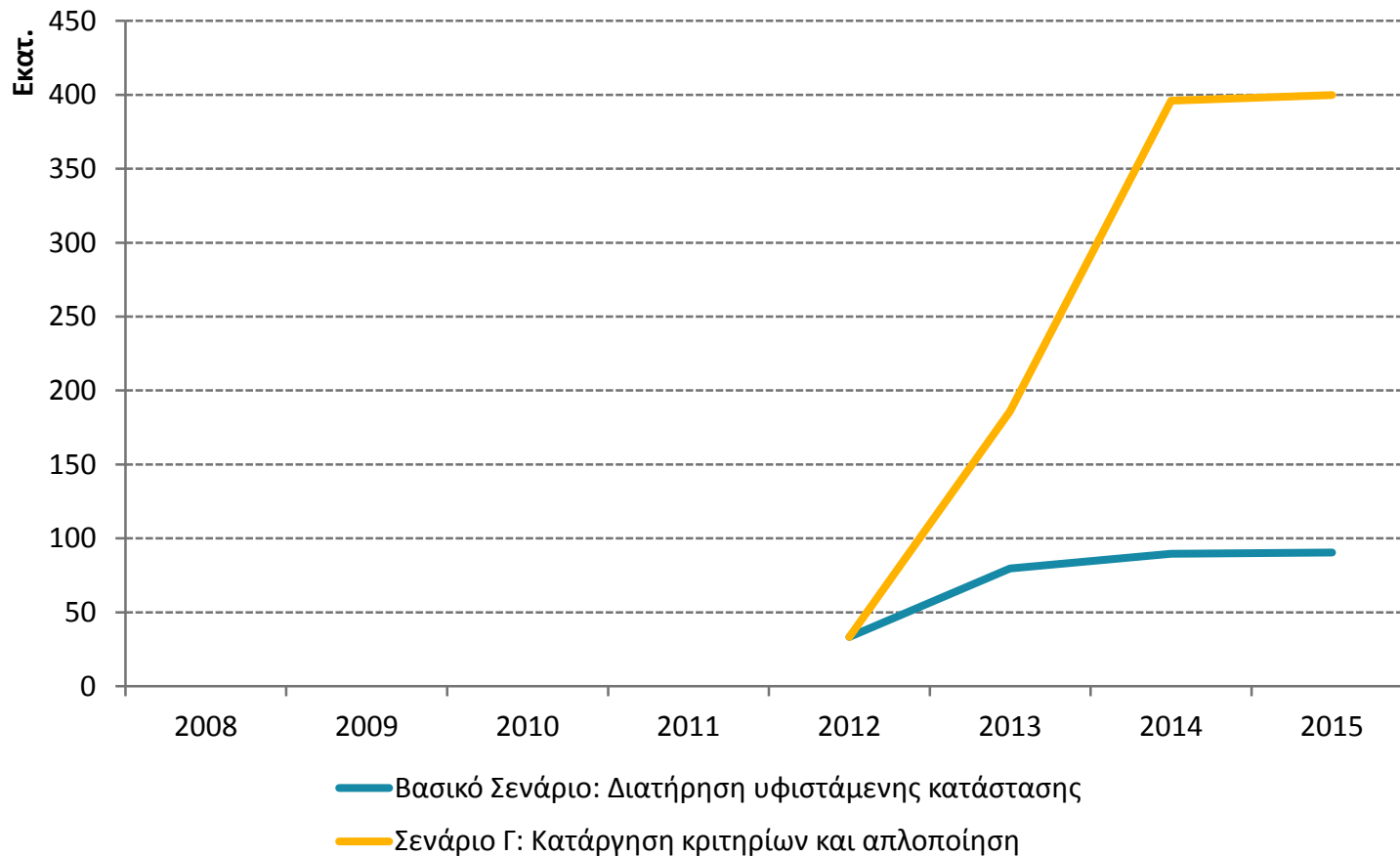
Έσοδα από ΦΠΑ πετρελαίου θέρμανσης



Το επίδομα θέρμανσης διαμορφώνεται σε €185 εκατ. το 2013 και προσεγγίζει τα € 400 εκατ. το 2014 και το 2015



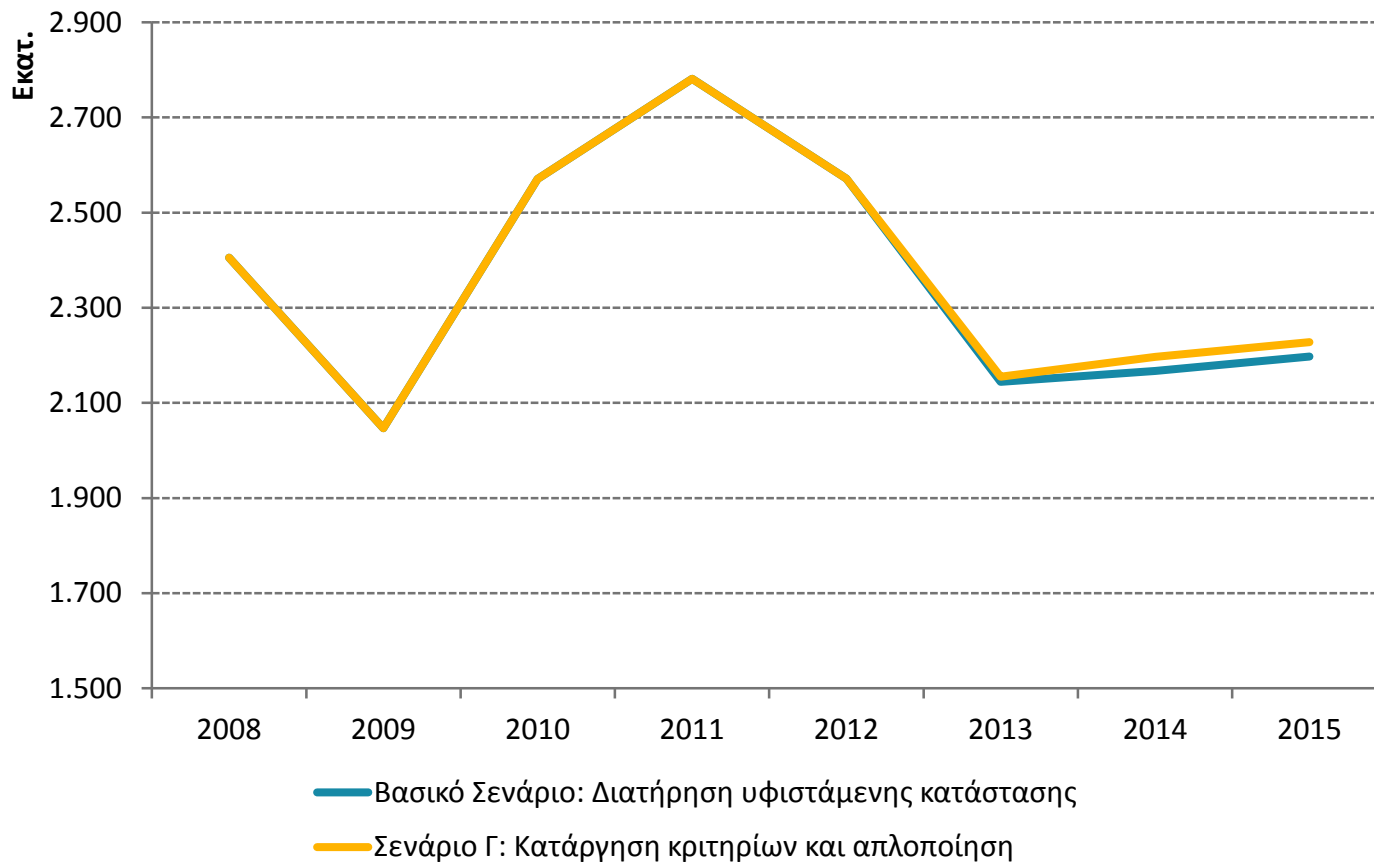
Επίδομα Θέρμανσης



Ως αποτέλεσμα, το σύνολο των καθαρών φορολογικών εσόδων για το κράτος (αφαιρουμένου του επιδόματος) διαμορφώνεται σε υψηλότερο επίπεδο σε σχέση με το βασικό σενάριο (+1,4% το 2014 και 2015, δηλ. περίπου €30 εκατ.)



Σύνολο καθαρών φορολογικών εσόδων*



*περιλαμβάνονται έσοδα από ΕΦΚ και ΦΠΑ πετρελαίου θέρμανσης και κίνησης, αφαιρουμένου του επιδόματος θέρμανσης

Έτσι, η εξάλειψη των κριτηρίων και η σχεδόν πλήρης κάλυψη της ζήτησης σε συνδυασμό με την απλοποίηση του συστήματος και την ισχυρή επικοινωνιακή προβολή των αλλαγών έχει θετική επίδραση στα φορολογικά έσοδα και βελτιώνει ακόμα περισσότερο τις συνθήκες διαβίωσης των ευάλωτων νοικοκυριών

Α

Β

Γ

Δ

Διαφορά Σεναρίου Γ από Σενάριο Βάσης	2013	2014	2015
Φορολογηθείσες ποσότητες πετρελαίου θέρμανσης (σε εκατ. λίτρα)	207	595	601
Φορολογηθείσες ποσότητες πετρελαίου κίνησης (σε εκατ. λίτρα)	0	0	0
Έσοδα από ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης (σε εκατ.€)	68	196	198
Έσοδα από ΕΦΚ στο πετρέλαιο κίνησης (σε εκατ.€)	0	0	0
Έσοδα ΦΠΑ πετρελαίου θέρμανσης (σε εκατ.€)	48	140	141
Έσοδα ΦΠΑ πετρελαίου κίνησης (σε εκατ.€)	0	0	0
Έσοδα από ΕΦΚ σε ντίζελ (σε εκατ.€)	68	196	198
ΦΠΑ από ντίζελ κίνησης και θέρμανσης (σε εκατ.€)	48	140	141
Σύνολο εσόδων (σε εκατ.€)	117	336	339
Επίδομα Θέρμανσης (σε εκατ.€)	106	307	309
Σύνολο καθαρών εσόδων (ΕΦΚ+ΦΠΑ) θέρμανσης και κίνησης (σε εκατ.€)	10	30	30

Στο σενάριο Δ μειώνεται ο ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης σε €230 ανά χλτ, δηλαδή κατά 30%. Ο συντελεστής ΕΦΚ στο πετρέλαιο κίνησης διατηρείται σταθερός.

A

B

Γ

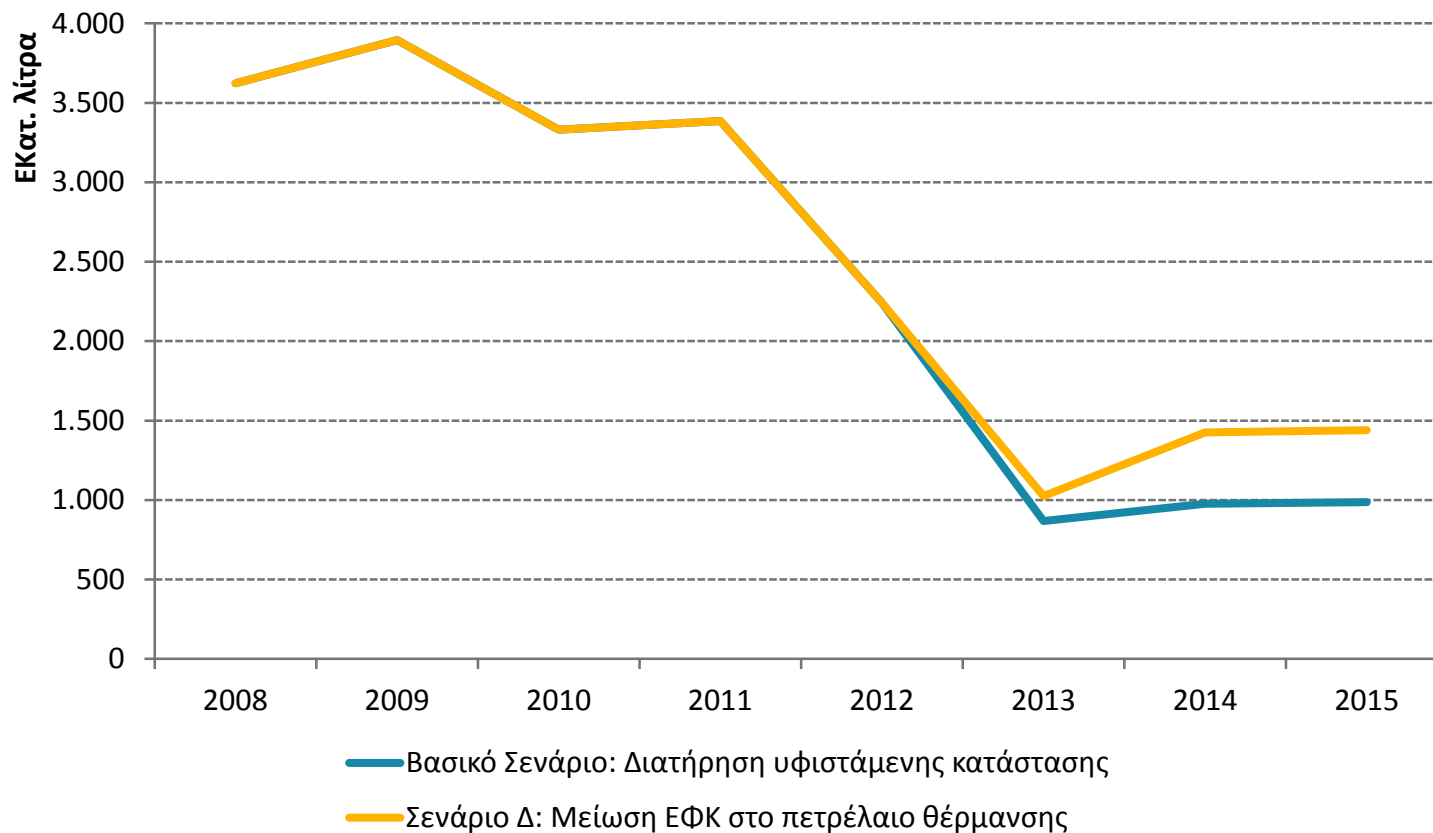
Δ

- Τα κριτήρια και οι διαδικασίες χορήγησης επιδόματος θέρμανσης δεν μεταβάλλονται, οπότε η όποια επικοινωνιακή προσπάθεια επικεντρώνεται στη μείωση του φόρου και στα οφέλη για τον καταναλωτή.
- Η διαφορά των συντελεστών ΕΦΚ δίνει και πάλι κίνητρα για τη διεξαγωγή λαθρεμπορίου (όχι σε πλήρη έκταση) κάτι που τροφοδοτεί τη ζήτηση πετρελαίου θέρμανσης, αλλά «αφαιρεί» από τη ζήτηση πετρελαίου κίνησης.
 - Με την επιστροφή των κινήτρων για τη διεξαγωγή λαθρεμπορίου, η αγορά πετρελαιοειδών γίνεται ξανά δελεαστική για τη δράση παράνομων κυκλωμάτων, με αρνητικές παράπλευρες επιδράσεις στη λειτουργία της αγοράς και στην κοινωνία.
- Η επίπτωση στις τιμές λιανικής πώλησης του πετρελαίου θέρμανσης είναι ισχυρότερη από την περίπτωση του σεναρίου διεύρυνσης των κριτηρίων.
- Ωστόσο, ο επηρεασμός της αγοράς πετρελαίου κίνησης έχει επιπτώσεις στα φορολογικά έσοδα.

Οι φορολογηθείσες ποσότητες πετρελαίου θέρμανσης είναι κατά 17,9% υψηλότερες το 2013 και κατά 46% το 2014 και το 2015 συγκριτικά με το βασικό σενάριο



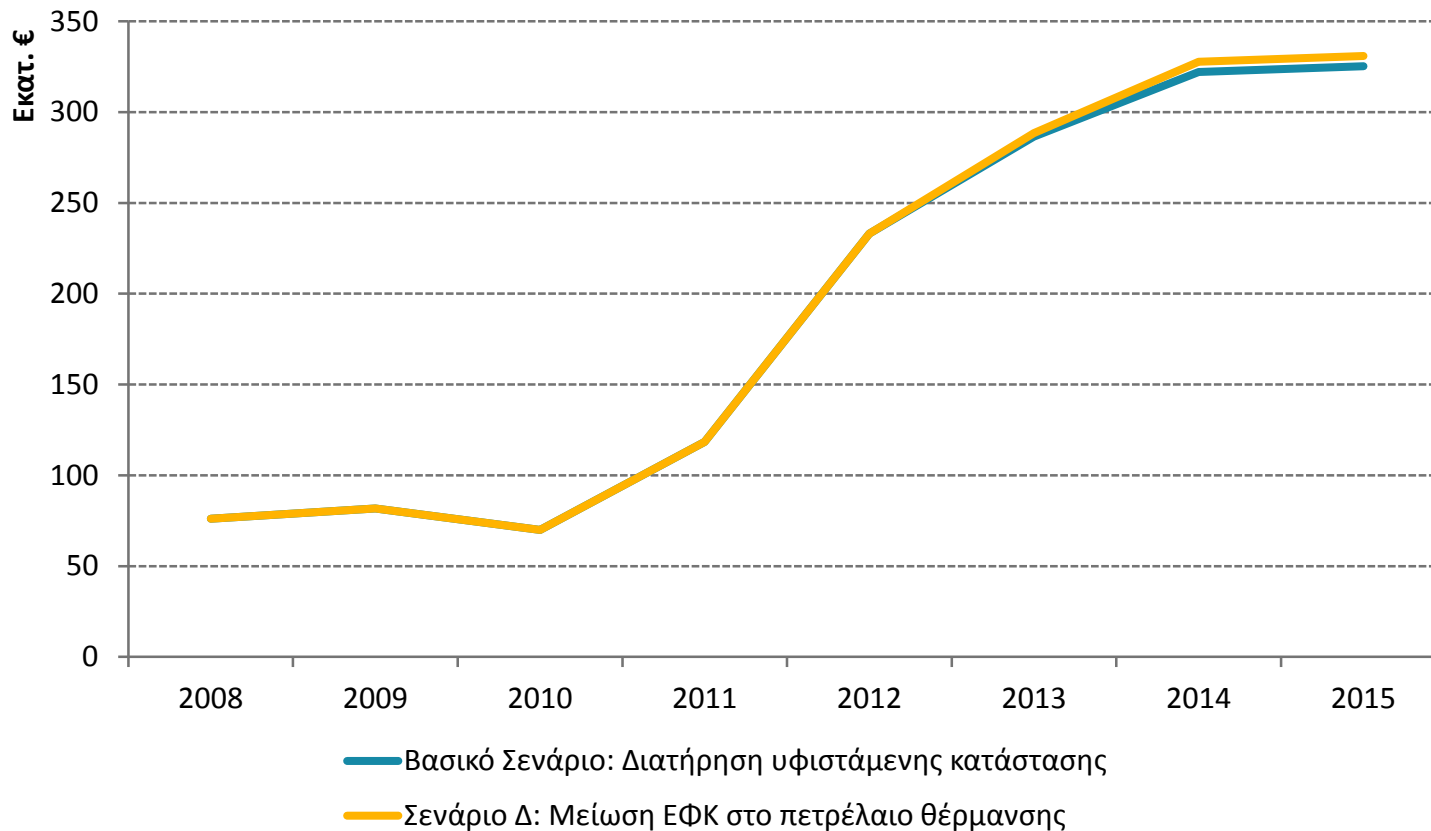
Φορολογηθείσες ποσότητες πετρελαίου θέρμανσης



Παρά την αύξηση της ζήτησης, τα έσοδα από τον ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης είναι οριακά υψηλότερα συγκριτικά με το βασικό σενάριο, καθώς ο συντελεστής ΕΦΚ είναι μικρότερος

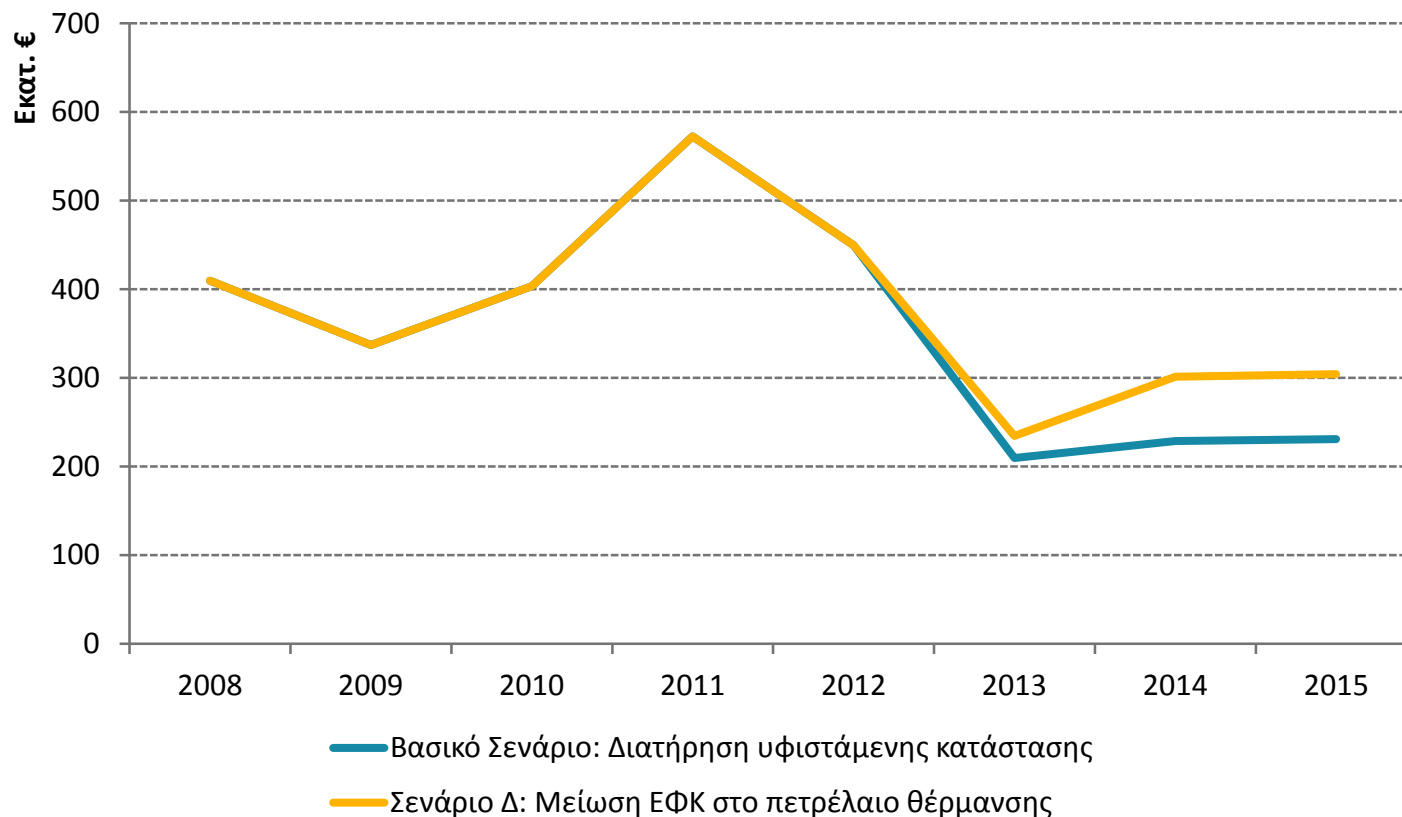


Έσοδα από ΕΦΚ πετρελαίου θέρμανσης



Η αύξηση της ζήτησης επενεργεί θετικά στα έσοδα από ΦΠΑ τα οποία το 2015 είναι υψηλότερα κατά €73 εκατ. σε σχέση με το βασικό σενάριο

Έσοδα από ΦΠΑ πετρελαίου θέρμανσης



Το επίδομα θέρμανσης προσεγγίζει τα € 130 εκατ. το 2014 και το 2015 και είναι κατά €41 εκατ. υψηλότερο συγκριτικά με το βασικό σενάριο

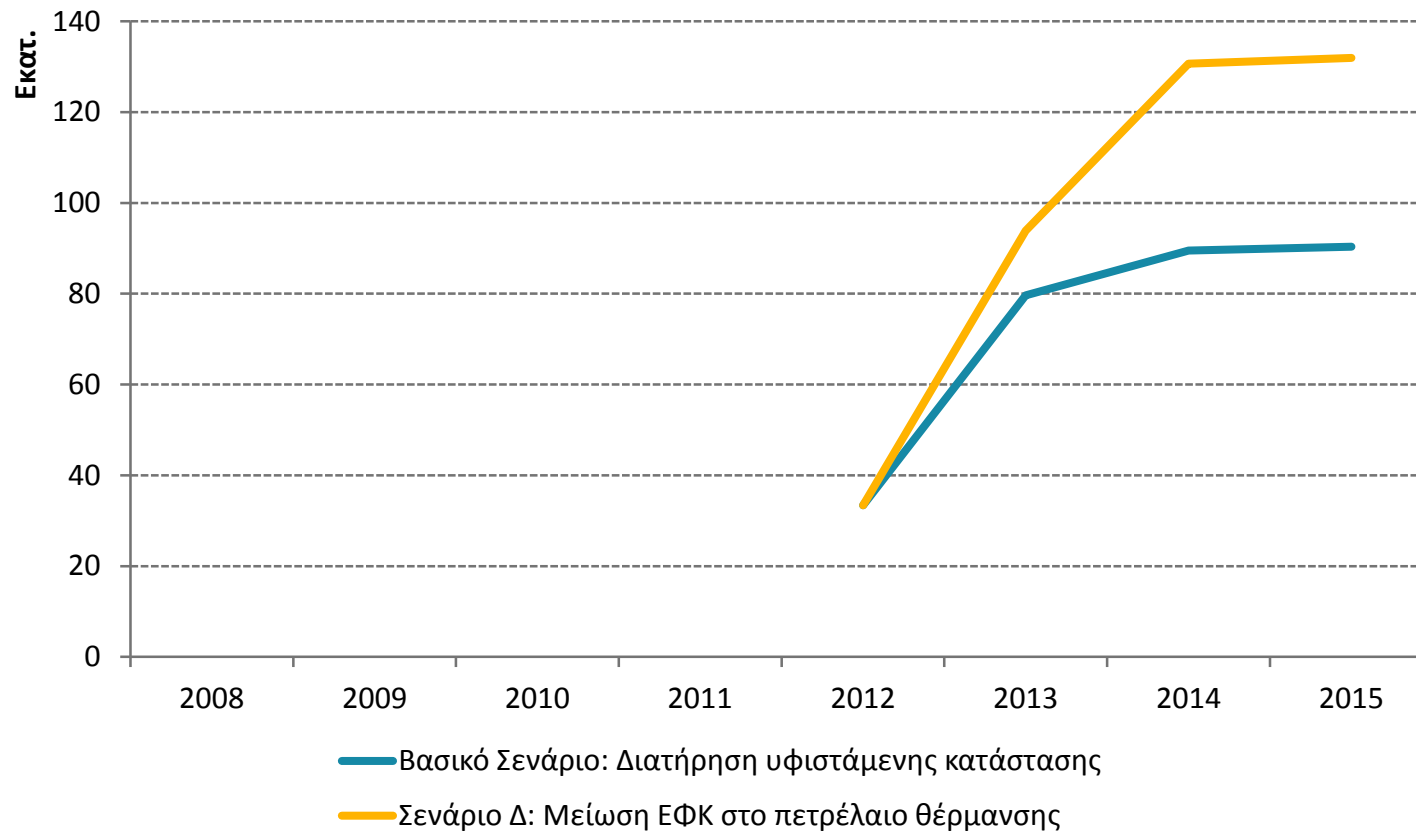
A

B

Γ

Δ

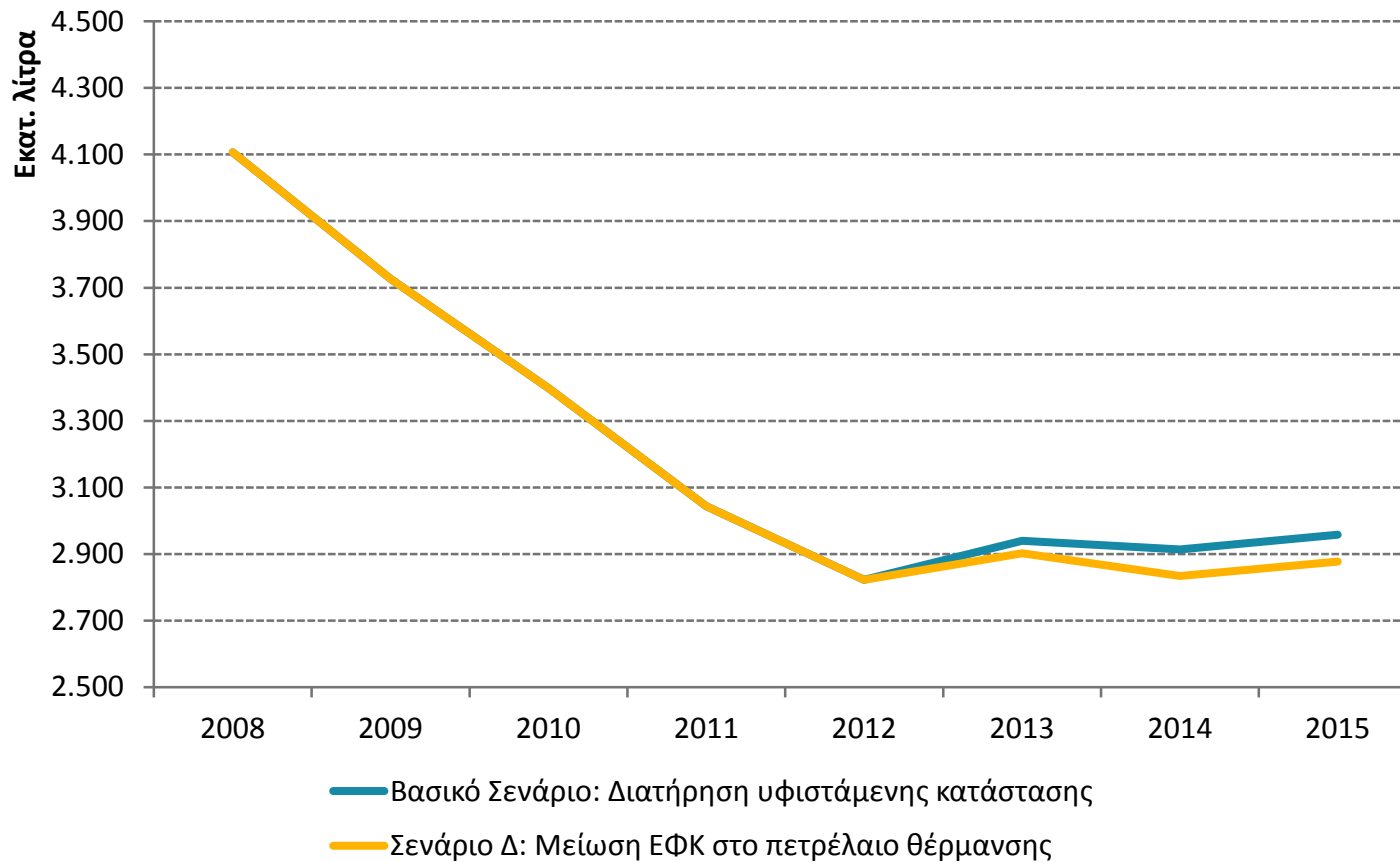
Επίδομα Θέρμανσης



Η ζήτηση για πετρέλαιο κίνησης είναι κατά 80.000 χιλτ χαμηλότερη συγκριτικά με το βασικό σενάριο, καθώς η διαφορά των συντελεστών κινητοποιεί μερικώς* το λαθρεμπόριο



Φορολογηθείσες ποσότητες πετρελαίου κίνησης

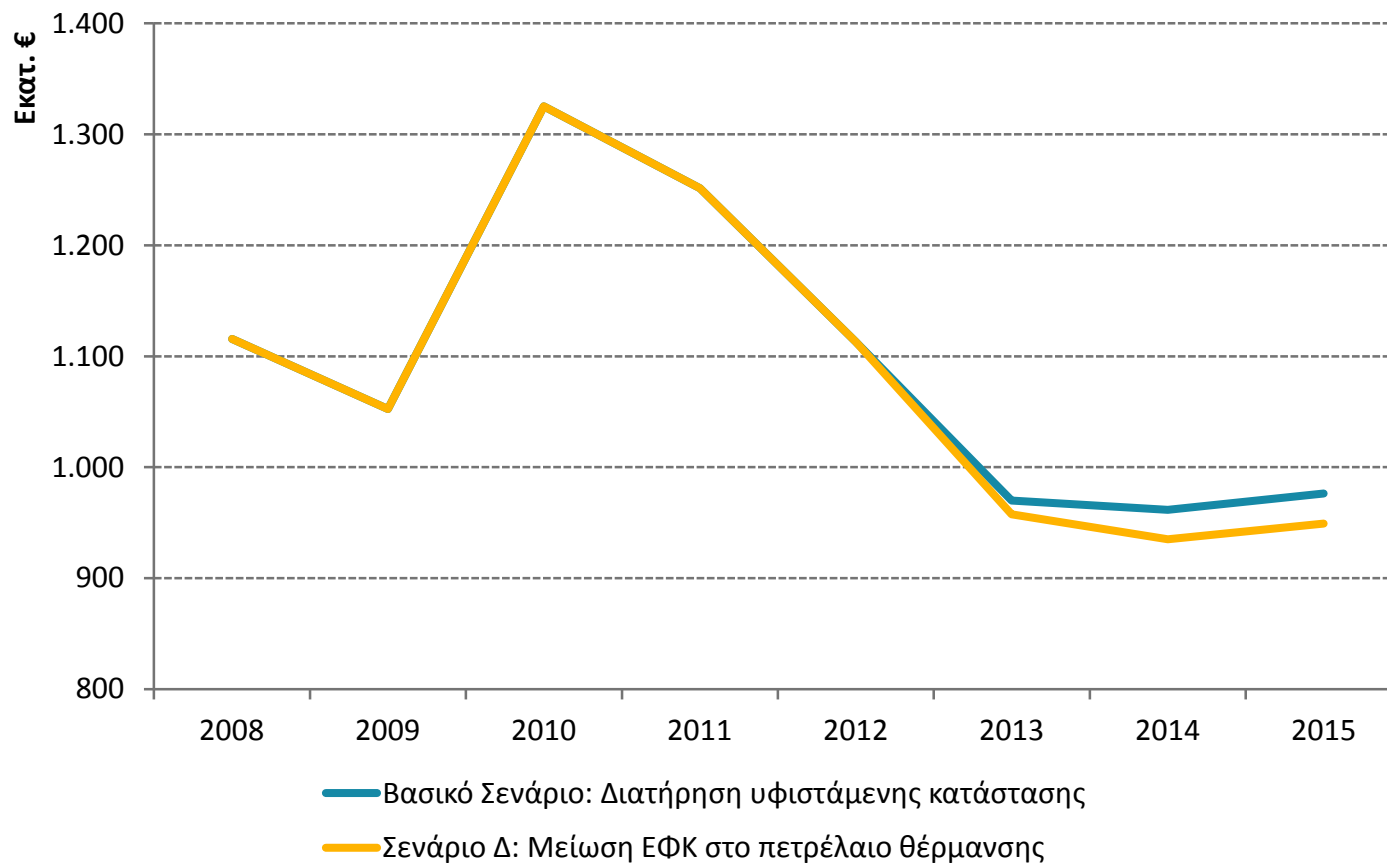


*Πλήρης επάνοδος του λαθρεμπορίου συνεπάγεται ακόμα χαμηλότερη ζήτηση για πετρέλαιο κίνησης και μεγαλύτερη απώλεια εσόδων.

Λόγω της χαμηλότερης ζήτησης για πετρέλαιο κίνησης τα έσοδα από τον ΕΦΚ είναι χαμηλότερα κατά 2,7% συγκριτικά με το βασικό σενάριο



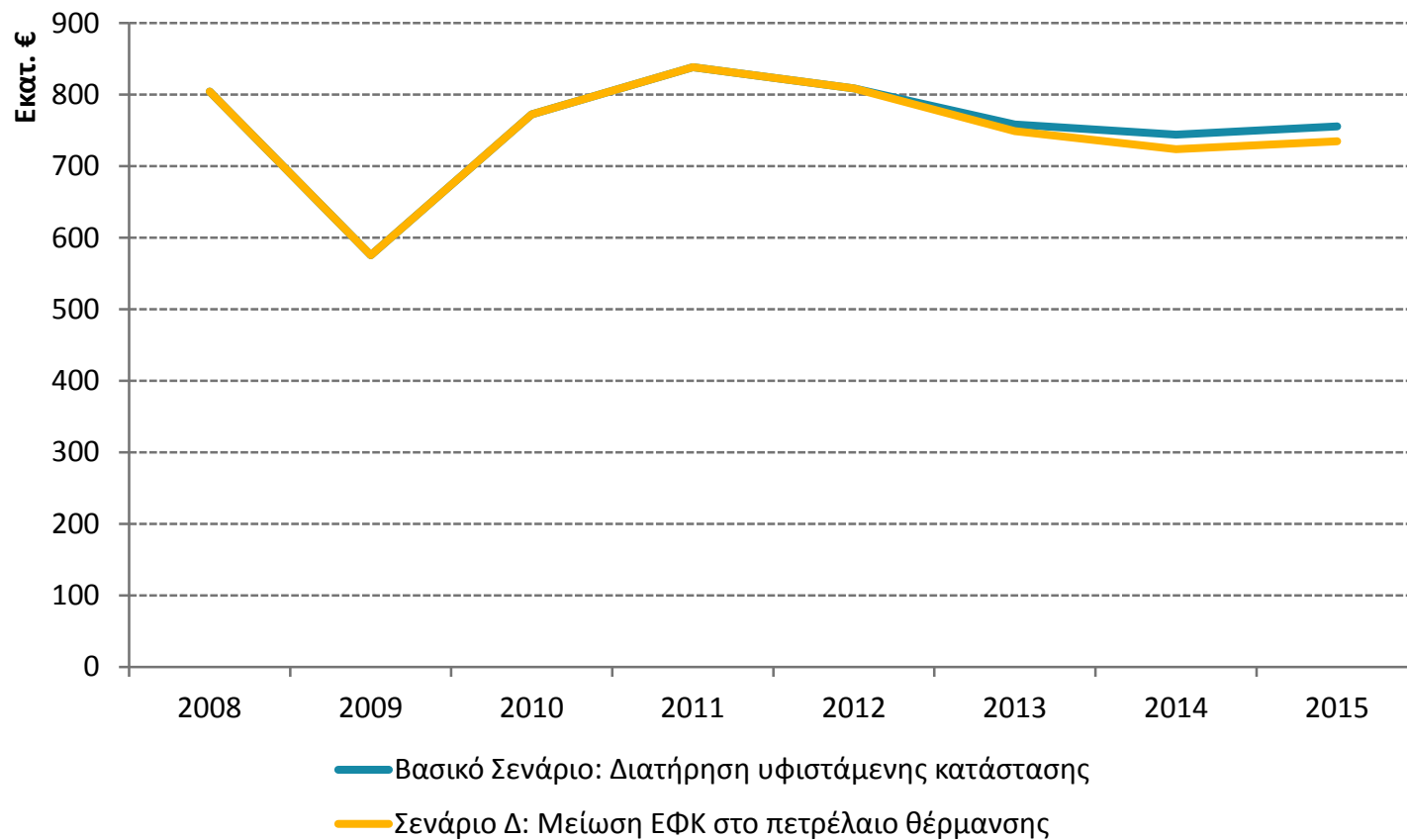
Έσοδα από ΕΦΚ πετρελαίου κίνησης



Το ίδιο ισχύει και για τα έσοδα του ΦΠΑ από το πετρέλαιο κίνησης, τα οποία είναι χαμηλότερα το 2015 κατά €27 εκατ. συγκριτικά με το βασικό σενάριο



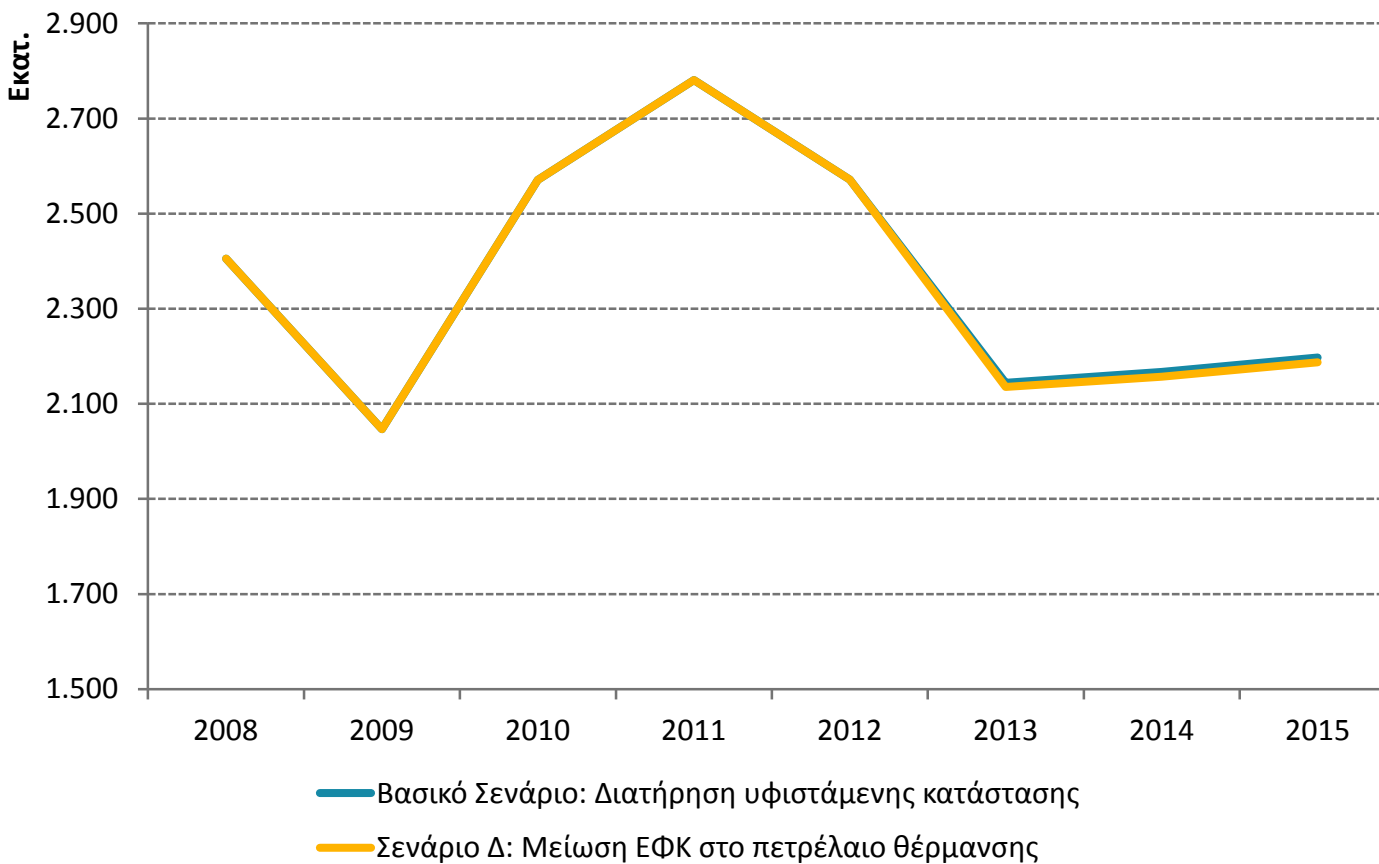
Έσοδα από ΦΠΑ πετρελαίου κίνησης



Συνολικά, τα καθαρά φορολογικά έσοδα (αφαιρουμένου του επιδόματος) διαμορφώνονται σε χαμηλότερο επίπεδο σε σχέση με το βασικό σενάριο (-0,5% το 2014 και το 2015, δηλ. περίπου -€10 εκατ. ανά έτος)



Σύνολο καθαρών φορολογικών εσόδων*



*περιλαμβάνονται έσοδα από ΕΦΚ και ΦΠΑ πετρελαίου θέρμανσης και κίνησης αφαιρουμένου του επιδόματος θέρμανσης

Έτσι, η μείωση του συντελεστή ενώ έχει το πλεονέκτημα της πλήρους κάλυψης της ζήτησης (αν και όχι στον ίδιο βαθμό για όλους τους καταναλωτές), έχει οριακά αρνητική επίδραση στα φορολογικά έσοδα*

Α

Β

Γ

Δ

Διαφορά Σεναρίου Δ από Σενάριο Βάσης	2013	2014	2015
Φορολογηθείσες Ποσότητες Πετρελαίου Θέρμανσης (σε εκατ. λίτρα)	156	449	453
Φορολογηθείσες ποσότητες πετρελαίου κίνησης (σε εκατ. λίτρα)	-37	-80	-81
Έσοδα από ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης (σε εκατ.€)	2	6	6
Έσοδα από ΕΦΚ στο πετρέλαιο κίνησης (σε εκατ.€)	-12	-26	-27
Έσοδα ΦΠΑ πετρελαίου θέρμανσης (σε εκατ.€)	25	72	73
Έσοδα ΦΠΑ πετρελαίου κίνησης (σε εκατ.€)	-9	-20	-21
Έσοδα από ΕΦΚ σε ντίζελ (σε εκατ.€)	-10	-21	-21
ΦΠΑ από ντίζελ κίνησης και θέρμανσης (σε εκατ.€)	16	52	52
Σύνολο εσόδων (σε εκατ.€)	5	31	31
Επίδομα Θέρμανσης (σε εκατ.€)	14	41	42
Σύνολο καθαρών εσόδων (ΕΦΚ+ΦΠΑ) θέρμανσης και κίνησης (σε εκατ.€)	-9	-10	-10

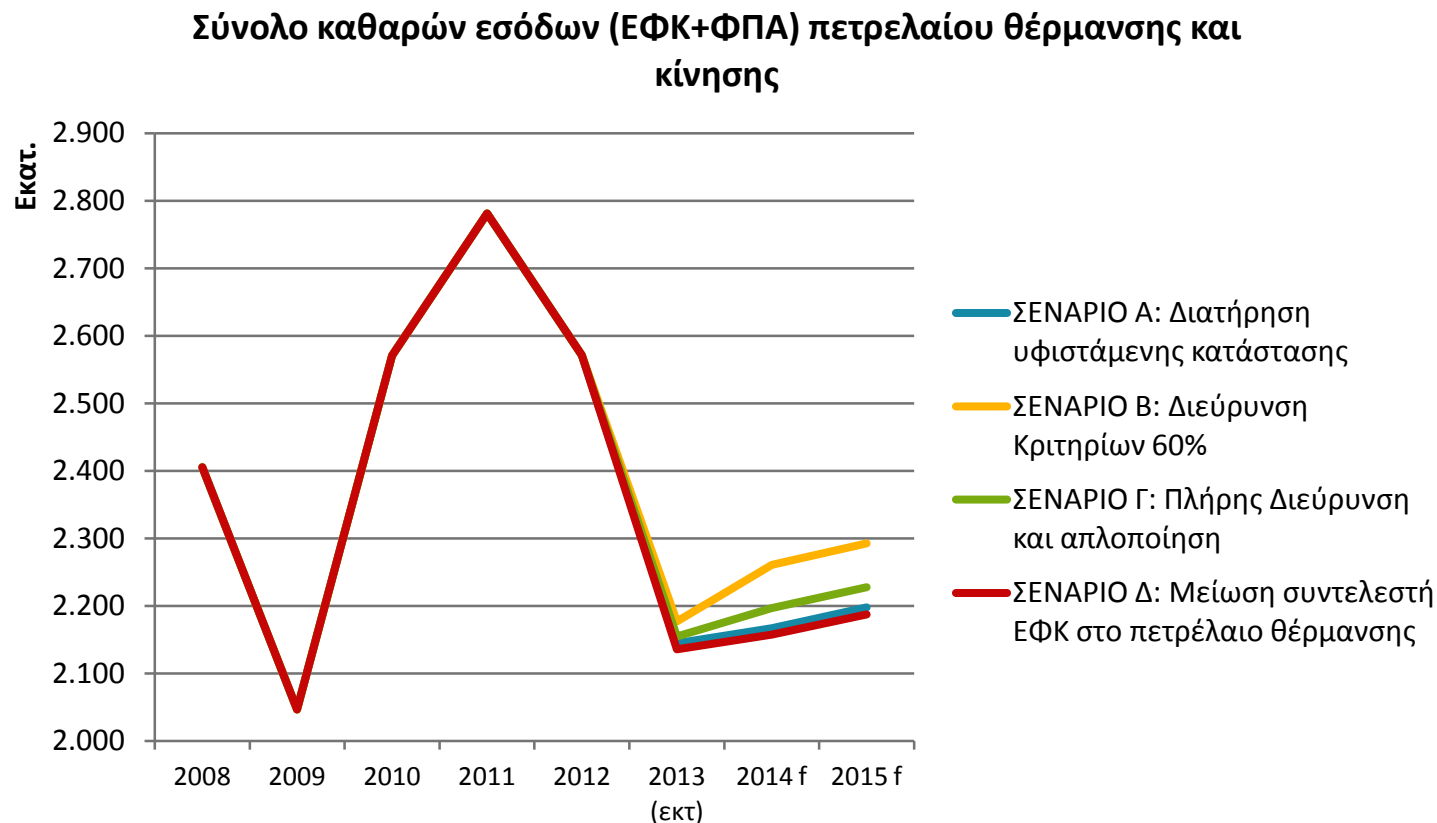
*Το συμπέρασμα αυτό εξαρτάται και από την αποτελεσματικότητα των υπόλοιπων μέτρων πάταξης του λαθρεμπορίου.

6. Συμπεράσματα και προτάσεις

Το μέτρο της εξίσωσης των συντελεστών ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης και κίνησης περιόρισε δραστικά το λαθρεμπόριο, αλλά είχε σημαντικές αρνητικές παράπλευρες επιπτώσεις

- Το μέτρο της εξίσωσης των συντελεστών ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης και κίνησης **αποσκοπεί στον περιορισμό του λαθρεμπορίου**. Ο πρόσθετος στόχος της αύξησης των δημοσίων εσόδων είναι αναγκαίος στην παρούσα δημοσιονομική συγκυρία, αλλά όπως αποδείχθηκε στην πράξη δεν είναι εύκολα εφικτός.
- **Το μέτρο είχε δραστική επίδραση στην αγορά πετρελαίου θέρμανσης**, καθώς η κατακόρυφη αύξηση των τιμών, οι καθυστερήσεις στη διαμόρφωση του συστήματος οικονομικής ενίσχυσης των καταναλωτών πετρελαίου θέρμανσης και ο περιορισμένος βαθμός κάλυψης της ζήτησης έστρεψαν τους καταναλωτές σε εναλλακτικούς τρόπους θέρμανσης και συρρίκνωσαν την τελική ζήτηση πετρελαίου θέρμανσης.
- **Μέρος της μείωσης της ζήτησης μπορεί να αποδοθεί στον περιορισμό ή εξάλειψη του λαθρεμπορίου** από αυτή την πηγή. Από αυτή την άποψη το μέτρο μπορεί να χαρακτηριστεί αποτελεσματικό.
- Η κατακόρυφη πτώση των πωλήσεων πετρελαίου θέρμανσης είχε ως αποτέλεσμα **τη σημαντική απώλεια φορολογικών εσόδων και αποκλίσεις σε σχέση με τους στόχους του προϋπολογισμού**. Η χρήση άλλων πηγών ενέργειας και τα φορολογικά έσοδα που προέκυψαν από αυτή **ενδέχεται να περιόρισαν κάπως τις απώλειες εσόδων**.
- Οι **ακούσιες συνέπειες** του μέτρου συνδέονται με την **περιβαλλοντική επιβάρυνση** στα αστικά κέντρα, λόγω της εκτεταμένης χρήσης καυσόξυλων για τη θέρμανση των κατοικιών, η οποία αποτελεί **αρνητική εξωτερική επίδραση (externality)** που είναι ιδιαίτερα πιθανό να **επιφέρει σημαντικό πρόσθετο κόστος στο σύστημα υγείας**. Συνδέονται, επίσης, με την **αύξηση της «ενεργειακής» ένδειας και την επιδείνωση των συνθηκών διαβίωσης**, καθώς υπολογίσιμο τμήμα των πολιτών δεν ήταν σε θέση να εξασφαλίσει το ελάχιστα απαιτούμενο επίπεδο θέρμανσης στην κατοικία του.
- Με βάση αυτές τις εξελίξεις προκύπτει ότι το μέτρο πρέπει να επανεξεταστεί και να βελτιωθεί.

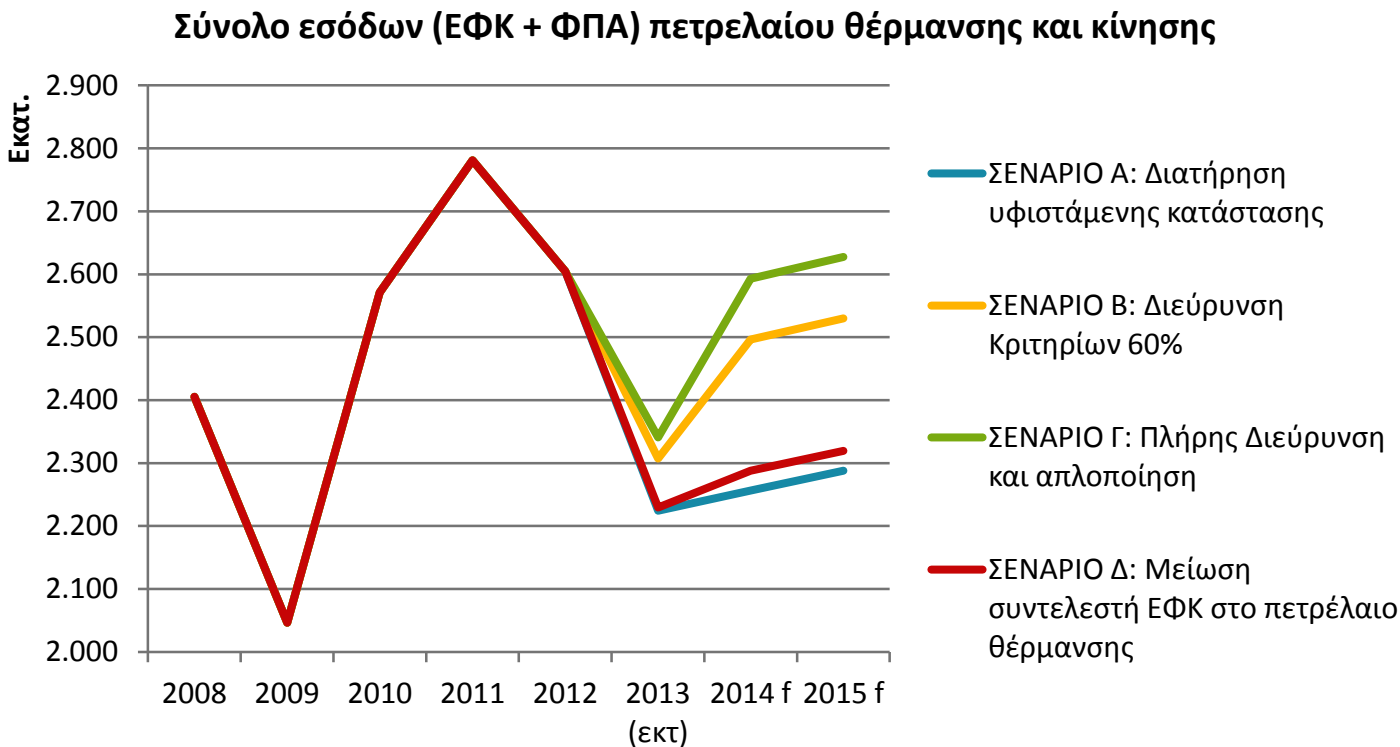
Με στόχο τη διερεύνηση της κατεύθυνσης των απαιτούμενων αλλαγών, εξετάσαμε 4 σενάρια εξέλιξης της αγοράς και των φορολογικών εσόδων



Η διεύρυνση ή/και η κατάργηση των κριτηρίων, προκειμένου να καλυφθεί από το σύστημα οικονομικής ενίσχυσης μεγαλύτερο μέρος της κατανάλωσης, είναι πιθανότερο να αποτελούν τις καλύτερες λύσεις από την άποψη της δημοσιονομικής αποτελεσματικότητας.*

*Τα αποτελέσματα υπόκεινται σε ένα βαθμό αβεβαιότητας λόγω της αδυναμίας ακριβούς πρόβλεψης της εξέλιξης των προσδιοριστικών παραγόντων της ζήτησης, της αποτελεσματικότητας των θεωρούμενων παρεμβάσεων ως προς την «επιστροφή» μέρους της ζήτησης που διαγράφηκε το χειμώνα 2012/2013 (βλ. Παράρτημα) και της μείωσης των φορολογικών εσόδων από εναλλακτικές πηγές ενέργειας για θέρμανση.

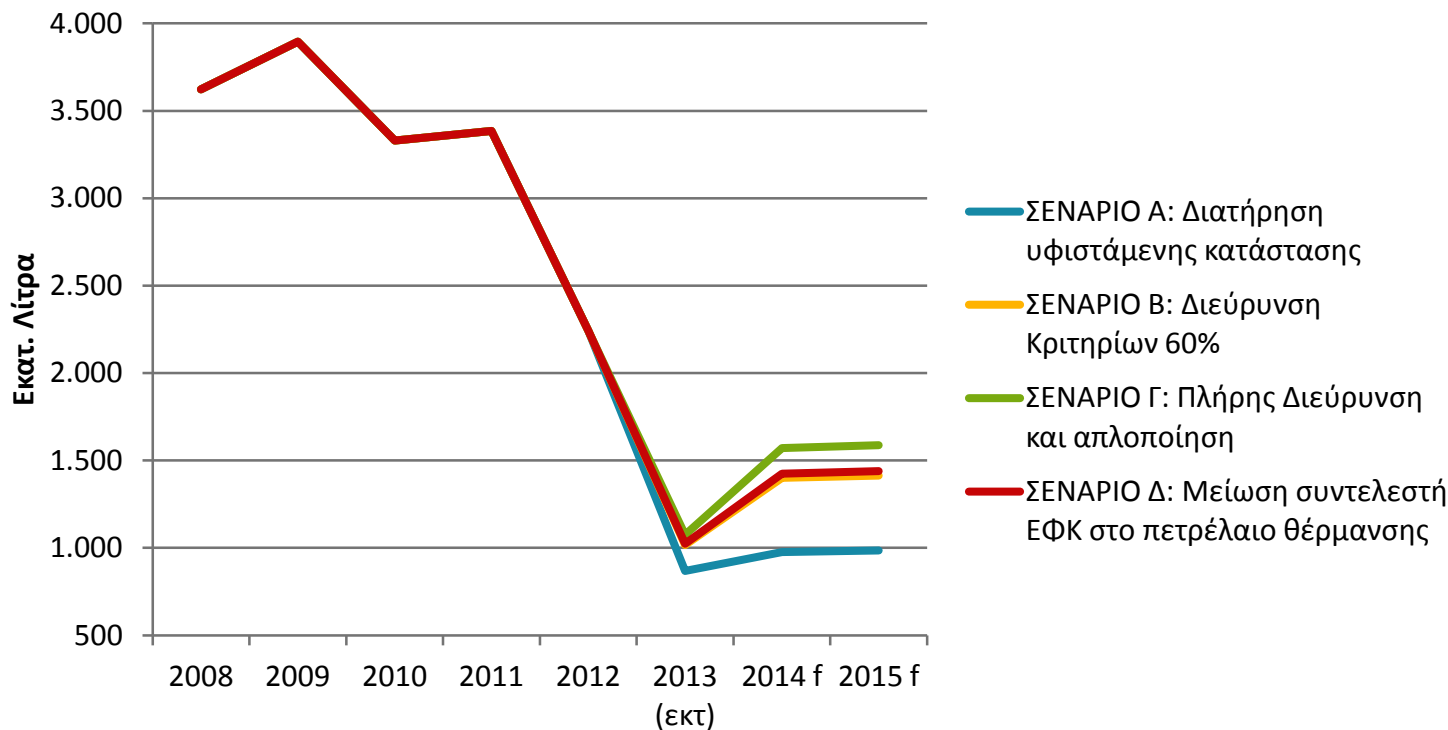
Τα ακαθάριστα έσοδα από ΕΦΚ και ΦΠΑ στο πετρέλαιο θέρμανσης και κίνησης είναι υψηλότερα στην περίπτωση κατάργησης των περισσότερων κριτηρίων και δραστηκής απλοποίησης του συστήματος



Η διαφοροποίηση των εσόδων στην περίπτωση της πλήρους κατάργησης σε σχέση με τα καθαρά έσοδα οφείλεται στο γεγονός ότι το χρηματικό ποσό που παρέχεται ως επίδομα πετρελαίου θέρμανσης, είναι αυξημένο, καθώς το σύνολο σχεδόν των καταναλωτών εμπίπτει στους δικαιούχους του επιδόματος.

Από την πλευρά της ευημερίας των καταναλωτών και της καταπολέμησης της ενεργειακής ένδειας και με κριτήριο τις ποσότητες πετρελαίου θέρμανσης που διατίθενται στην αγορά υπό τον περιορισμό αποκλεισμού του λαθρεμπορίου, υπερέχει η λύση της κατάργησης των κριτηρίων

Φορολογηθείσες ποσότητες πετρελαίου θέρμανσης



Η διεύρυνση των κριτηρίων και η μείωση του συντελεστή ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης αποτελούν ισοδύναμες λύσεις από αυτή την άποψη. Ωστόσο, στη δεύτερη περίπτωση δίνεται χώρος για την εκ νέου ενεργοποίηση του λαθρεμπορίου, με σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στη λειτουργία της αγοράς και στην κοινωνία.

Συμπερασματικά, με την κατάργηση ή με τη διεύρυνση των κριτηρίων διατηρείται ο αποκλεισμός του λαθρεμπορίου και ταυτόχρονα ενισχύονται τα έσοδα και βελτιώνονται οι συνθήκες διαβίωσης των νοικοκυριών. Περιορίζονται επίσης οι αρνητικές εξωτερικές επιδράσεις στο περιβάλλον και κατ' επέκταση στη δημόσια υγεία από την καύση βιομάζας και ακατάλληλων υλικών για σκοπούς θέρμανσης (βλ. παράρτημα)

- Σε **πρώτη φάση** θα πρέπει να εξεταστεί η διατήρηση μόνο των κριτηρίων της πρώτης κατοικίας και της επιφάνειας αυτής.
- Αυτή η επιλογή δύναται να συνδυαστεί με τη **δραστική απλοποίηση του συστήματος και την αποτελεσματική επικοινωνία των αλλαγών** και να οδηγήσει στη μεγαλύτερη δυνατή βελτίωση της ευημερίας των καταναλωτών και στην καταπολέμηση της ενεργειακής ένδειας, αποκλείοντας τη δυνατότητα λαθρεμπορίου.
- Αν προκριθεί η λύση της διεύρυνσης των κριτηρίων, αυτή **θα πρέπει να συνοδευτεί από αποτελεσματική, έγκαιρη και συστηματική επικοινωνία των αλλαγών**, ώστε οι καταναλωτές να είναι επαρκώς ενημερωμένοι και να ενσωματώσουν πλήρως στις αποφάσεις αγοράς τους την έκπτωση που παρέχεται μέσω του επιδόματος θέρμανσης.
- Οι πιθανές αλλαγές στα κριτήρια χορήγησης του επιδόματος θέρμανσης περιλαμβάνουν ενδεικτικά:
 - Την αύξηση του ορίου της αξίας ακίνητης περιουσίας που καθιστά τους καταναλωτές δικαιούχους του επιδόματος ή/και
 - Την αύξηση των εισοδηματικών ορίων
 - Τη δυνατότητα χορήγησης επιδόματος και για δευτερεύουσες κατοικίες
 - Την κατάργηση του τεκμηρίου αυτοκινήτων 2000 κυβικών εκατοστών
- Σε **κάθε περίπτωση, ο χρόνος απόδοσης του επιδόματος θέρμανσης θα πρέπει να μειωθεί δραστικά.**
- Θεωρούμε ότι το ΥΠΟΙΚ, αν κατευθυνθεί στη δεύτερη επιλογή διαθέτει τα απαραίτητα στοιχεία προκειμένου να εκτιμήσει άμεσα τον πρόσθετο αριθμό καταναλωτών – δικαιούχων του επιδόματος, με σταδιακή χαλάρωση των κριτηρίων χορήγησης του επιδόματος.

7. Παράρτημα

Παράγοντες αβεβαιότητας ως προς τα αποτελέσματα των σεναρίων

Παράγοντας	Επίδραση στη ζήτηση πετρελαίου θέρμανσης
Διεθνείς τιμές προϊόντων πετρελαίου	Αύξηση (μείωση) των διεθνών τιμών προϊόντων πετρελαίου επηρεάζει αρνητικά (θετικά) τη ζήτηση
Συναλλαγματική ισοτιμία \$/€	Αύξηση (μείωση) της ισοτιμίας \$/€ επηρεάζει θετικά (αρνητικά) τη ζήτηση
Καιρικές συνθήκες	Ηπιότερες (δυσμενέστερες) κλιματικές συνθήκες επηρεάζουν αρνητικά (θετικά) τη ζήτηση
Ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ και διαθέσιμου εισοδήματος	Υψηλότεροι (χαμηλότεροι) ρυθμοί μεγέθυνσης του ΑΕΠ και του διαθέσιμου εισοδήματος επηρεάζουν θετικά (αρνητικά) τη ζήτηση
Βαθμός επίδρασης του βελτιωμένου προγράμματος οικονομικής ενίσχυσης ή μείωσης του φόρου στην επιστροφή της ζήτησης από άλλες πηγές ενέργειας	Υψηλή αποτελεσματικότητα των βελτιωμένων μέτρων (έγκαιρη και συστηματική ενημέρωση, ταχύτητα παροχής επιδόματος, κάλυψη μεγάλου μέρους της ζήτησης) οδηγεί σε μεγαλύτερη αύξηση της ζήτησης
Συμπεριφορά καταναλωτών	Η μη πλήρης ενσωμάτωση του επιδόματος στον υπολογισμό της τελικής τιμής αγοράς επηρεάζει αρνητικά τη ζήτηση
Τιμές υποκατάστατων πηγών ενέργειας για θέρμανση	Αύξηση (μείωση) των τιμών υποκατάστατων πηγών ενέργειας επηρεάζει θετικά (αρνητικά) τη ζήτηση

Η απόδοση και οι περιβαλλοντικές επιδόσεις του πετρελαίου θέρμανσης σε σύγκριση με άλλες πηγές ενέργειας είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικές

Πίνακας 1: Δείκτες εκπομπών ανά τύπο καυσίμου και τεχνολογία θέρμανσης / Βαθμός απόδοσης & συντελεστής συμπεριφοράς ανά τεχνολογία θέρμανσης.

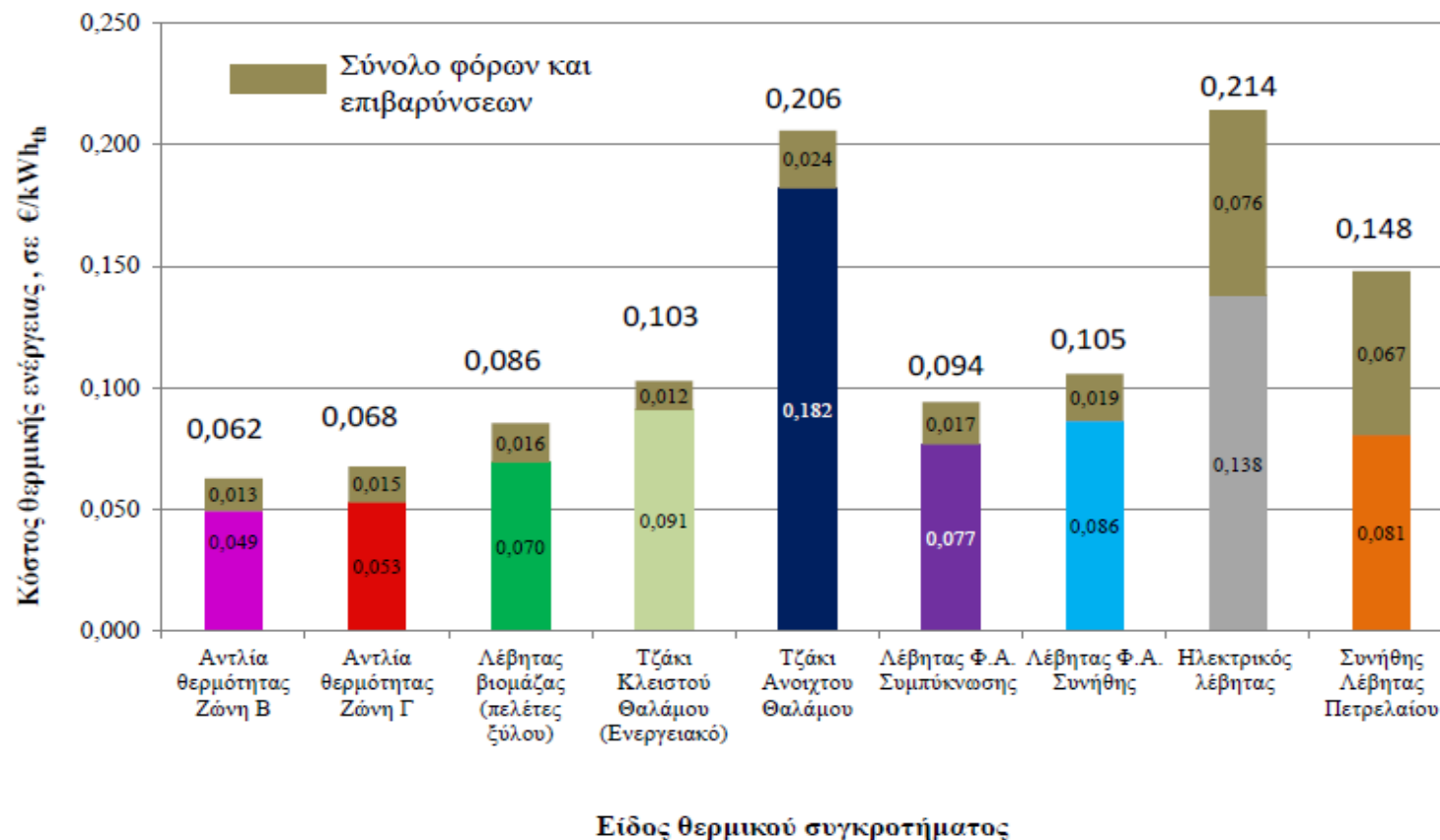
	Βαθμός απόδοσης/ συντελεστής συμπεριφοράς	CO ₂ (gr/kWh _{th})	CO (gr/kWh _{th})	NO _x ως ισοδύναμο NO ₂ (mg/kWh _{th})	SO _x ως ισοδύναμο SO ₂ (mg/kWh _{th})	PM10 (mg/kWh _{th})	PCDD/F (ng/kWh _{th})	NMVOC (mg/kWh _{th})	PAH (mg/kWh _{th})
Συνήθης λέβητας πετρελαίου	0,87	296	0,17	300	48	13,1	n/a	n/a	n/a
Λέβητας Φ.Α. Συνήθης	0,87	216	0,13	90	n/a	2,1	n/a	n/a	n/a
Λέβητας Φ.Α. Συμπύκνωσης	0,98	191	0,11	80	n/a	1,8	n/a	n/a	n/a
Αντλία θερμότητας Ζώνη Β	3,00	283	n/a	313	943	74,3	n/a	n/a	n/a
Αντλία θερμότητας Ζώνη Γ	2,75	308	n/a	341	1029	81,1	n/a	n/a	n/a
Ηλεκτρικός λέβητας	1,00	848	n/a	939	2829	223,0	n/a	n/a	n/a
Τζάκι ανοιχτού θαλάμου	0,25		58	1152	144	2160,0	1,0	2880,0	2,9
Τζάκι κλειστού θαλάμου (Ενεργειακό)	0,5		29	576	72	1080,0	0,5	1440,0	1,4
Λέβητας βιομάζας (Pellet ξύλου)	0,75		1,4	312,0	48,0	144,0	0,3	28,8	0,0

Σημείωση: n/a: μη διαθέσιμο.

- Η εκτεταμένη χρήση βιομάζας εντός αστικών περιοχών σε υποκατάσταση υφιστάμενων τεχνολογιών θέρμανσης μπορεί να οδηγήσει σε αυξημένες συγκεντρώσεις σωματιδίων στην ατμόσφαιρα. Η ένταση του φαινομένου αναμένεται να είναι πολλαπλάσια όταν γίνεται εκτεταμένη χρήση τζακιών ανοιχτού τύπου.
- Η καύση ακατάλληλης ξυλείας, απορριμμάτων και άλλων ακατάλληλων καυσίμων θα πρέπει να αποφεύγεται σε οικιακές εστίες διότι ενδέχεται να οδηγήσει σε αύξηση των εκπεμπόμενων συγκεντρώσεων ρυπαντών όπως PAH, PCDD/Fs.
- Η επιλογή ενός περιβαλλοντικά φιλικού συστήματος θέρμανσης πρέπει να είναι βασική προτεραιότητα του καταναλωτή. Η ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών επιδράσεων μπορεί να επιτευχθεί εν μέρει με την υποχρεωτική πιστοποίηση τόσο των συστημάτων καύσης όσο και των στερεών καυσίμων.

Πηγή: ΕΜΠ (2013), Δείκτες εκπομπών ανά τύπο καυσίμου και τεχνολογία θέρμανσης

Επιπλέον, το προ φόρων και επιβαρύνσεων κόστος του πετρελαίου θέρμανσης είναι ευθέως ανταγωνιστικό των περισσότερων εναλλακτικών θερμικών συγκροτημάτων



Διάγραμμα 1: Κόστος ωφέλιμης θερμικής ενέργειας ανά είδος θερμικού συγκροτήματος.

Πηγή: ΕΜΠ (2013), Σύγκριση κόστους θέρμανσης από διάφορες τεχνολογίες.

Αποτελέσματα Σεναρίων ανά έτος (1/2)

Βασικό Σενάριο: Διατήρηση υφιστάμενης κατάστασης

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Φορολογηθείσες Ποσότητες Πετρελαίου Θέρμανσης (σε χλτ)	3.623.420	3.894.803	3.330.544	3.384.977	2.240.968	868.415	976.168	985.638
Φορολογηθείσες ποσότητες πετρελαίου κίνησης (σε χλτ)	4.106.627	3.726.259	3.398.438	3.042.974	2.822.328	2.939.191	2.913.546	2.958.056
Έσοδα από ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης (σε €)	76.091.836	81.790.853	69.941.426	118.336.730	233.154.633	286.519.636	322.135.337	325.260.457
Έσοδα από ΕΦΚ στο πετρέλαιο κίνησης (σε €)	1.115.503.674	1.052.367.410	1.325.123.686	1.251.578.302	1.113.070.359	969.866.646	961.470.051	976.158.444
Μέση τιμή πετρελαίου θέρμανσης € / χλτ)	895	682	868	1.093	1.270	1.247	1.200	1.200
Μέση τιμή πετρελαίου κίνησης (€ / χλτ)	1.214	965	1.245	1.474	1.534	1.382	1.366	1.366
Έσοδα ΦΠΑ πετρελαίου θέρμανσης	409.619.117	337.023.696	403.510.344	572.644.839	449.702.155	209.440.163	228.820.928	231.040.780
Έσοδα ΦΠΑ πετρελαίου κίνησης	804.282.590	575.376.106	772.351.029	838.518.661	808.913.783	758.329.854	744.209.560	755.578.862
Βαθμοημέρες θέρμανσης	1.434	1.449	1.287	1.659	1.461	1.261	1.425	1.425
Δείκτης διαθέσιμου εισοδήματος	100	97,0	86,4	75,8	69,6	63,5	67	68
Έσοδα από ΕΦΚ σε ντίζελ (€ / χλτ)	1.191.595.510	1.134.158.263	1.395.065.112	1.369.915.032	1.346.224.992	1.256.386.282	1.283.605.387	1.301.418.901
ΦΠΑ από ντίζελ κίνησης και θέρμανσης (€)	1.213.901.707	912.399.802	1.175.861.372	1.411.163.500	1.258.615.938	967.770.016	973.030.488	986.619.642
Σύνολο εσόδων	2.405.497.217	2.046.558.065	2.570.926.485	2.781.078.532	2.604.840.930	2.224.156.299	2.256.635.876	2.288.038.542
Επίδομα Θέρμανσης					33.411.976	79.641.683	89.523.575	90.392.067
Σύνολο καθαρών εσόδων (ΕΦΚ+ΦΠΑ) θέρμανσης και κίνησης	2.405.497.217	2.046.558.065	2.570.926.485	2.781.078.532	2.571.428.954	2.144.514.616	2.167.112.301	2.197.646.476

Σενάριο Β: Διεύρυνση Κριτηρίων

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Φορολογηθείσες Ποσότητες Πετρελαίου Θέρμανσης (σε χλτ)	3.623.420	3.894.803	3.330.544	3.384.977	2.240.968	1.015.668	1.400.678	1.414.266
Φορολογηθείσες ποσότητες πετρελαίου κίνησης (σε χλτ)	4.106.627	3.726.259	3.398.438	3.042.974	2.822.328	2.939.191	2.913.546	2.958.056
Έσοδα από ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης (σε €)	76.091.836	81.790.853	69.941.426	118.336.730	233.154.633	335.113.036	462.223.650	466.707.804
Έσοδα από ΕΦΚ στο πετρέλαιο κίνησης (σε €)	1.115.503.674	1.052.367.410	1.325.123.686	1.251.578.302	1.113.070.359	969.866.646	961.470.051	976.158.444
Μέση τιμή πετρελαίου θέρμανσης € / χλτ)	895	682	868	1.093	1.270	1.228	1.156	1.156
Μέση τιμή πετρελαίου κίνησης (€ / χλτ)	1.214	965	1.245	1.474	1.534	1.382	1.366	1.366
Έσοδα ΦΠΑ πετρελαίου θέρμανσης	409.619.117	337.023.696	403.510.344	572.644.839	449.702.155	243.957.291	328.329.222	331.514.431
Έσοδα ΦΠΑ πετρελαίου κίνησης	804.282.590	575.376.106	772.351.029	838.518.661	808.913.783	758.329.854	744.209.560	755.578.862
Βαθμοημέρες θέρμανσης	1.434	1.449	1.287	1.659	1.461	1.261	1.425	1.425
Δείκτης διαθέσιμου εισοδήματος	100	97,0	86,4	75,8	69,6	63,5	67	68
Έσοδα από ΕΦΚ σε ντίζελ (€ / χλτ)	1.191.595.510	1.134.158.263	1.395.065.112	1.369.915.032	1.346.224.992	1.304.979.682	1.423.693.701	1.442.866.248
ΦΠΑ από ντίζελ κίνησης και θέρμανσης (€)	1.213.901.707	912.399.802	1.175.861.372	1.411.163.500	1.258.615.938	1.002.287.145	1.072.538.783	1.087.093.292
Σύνολο εσόδων	2.405.497.217	2.046.558.065	2.570.926.485	2.781.078.532	2.604.840.930	2.307.266.826	2.496.232.483	2.529.959.541
Επίδομα Θέρμανσης					33.411.976	130.212.964	235.313.858	237.596.700
Σύνολο καθαρών εσόδων (ΕΦΚ+ΦΠΑ) θέρμανσης και κίνησης	2.405.497.217	2.046.558.065	2.570.926.485	2.781.078.532	2.571.428.954	2.177.053.862	2.260.918.625	2.292.362.840
Ποσότητες κατανάλωσης που ενισχύονται						465.046	840.407	848.560
Μερίδιο κατανάλωσης που ενισχύεται						46%	60%	60%

Αποτελέσματα Σεναρίων ανά έτος (2/2)

Σενάριο Γ: Κατάργηση κριτηρίων και απλοποίηση

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Φορολογηθείσες Ποσότητες Πετρελαίου Θέρμανσης (σε χλτ)	3.623.420	3.894.803	3.330.544	3.384.977	2.240.968	1.074.937	1.571.543	1.586.789
Φορολογηθείσες ποσότητες πετρελαίου κίνησης (σε χλτ)	4.106.627	3.726.259	3.398.438	3.042.974	2.822.328	2.939.191	2.913.546	2.958.056
Έσοδα από ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης (σε €)	76.091.836	81.790.853	69.941.426	118.336.730	233.154.633	354.671.895	518.609.242	523.640.407
Έσοδα από ΕΦΚ στο πετρέλαιο κίνησης (σε €)	1.115.503.674	1.052.367.410	1.325.123.686	1.251.578.302	1.113.070.359	969.866.646	961.470.051	976.158.444
Μέση τιμή πετρελαίου θέρμανσης € / χλτ)	895	682	868	1.093	1.270	1.207	1.107	1.107
Μέση τιμή πετρελαίου κίνησης (€ / χλτ)	1.214	965	1.245	1.474	1.534	1.382	1.366	1.366
Έσοδα ΦΠΑ πετρελαίου θέρμανσης	409.619.117	337.023.696	403.510.344	572.644.839	449.702.155	257.850.446	368.381.343	371.955.108
Έσοδα ΦΠΑ πετρελαίου κίνησης	804.282.590	575.376.106	772.351.029	838.518.661	808.913.783	758.329.854	744.209.560	755.578.862
Βαθμοημέρες θέρμανσης	1.434	1.449	1.287	1.659	1.461	1.261	1.425	1.425
Δείκτης διαθέσιμου εισοδήματος	100	97	86	76	70	65	65	66
Έσοδα από ΕΦΚ σε ντίτζελ (€ / χλτ)	1.191.595.510	1.134.158.263	1.395.065.112	1.369.915.032	1.346.224.992	1.324.538.541	1.480.079.293	1.499.798.851
ΦΠΑ από ντίτζελ κίνησης και θέρμανσης (€)	1.213.901.707	912.399.802	1.175.861.372	1.411.163.500	1.258.615.938	1.016.180.300	1.112.590.903	1.127.533.969
Σύνολο εσόδων	2.405.497.217	2.046.558.065	2.570.926.485	2.781.078.532	2.604.840.930	2.340.718.841	2.592.670.196	2.627.332.821
Επίδομα Θέρμανσης					33.411.976	185.961.290	396.028.876	399.870.857
Σύνολο καθαρών εσόδων (ΕΦΚ+ΦΠΑ) θέρμανσης και κίνησης	2.405.497.217	2.046.558.065	2.570.926.485	2.781.078.532	2.571.428.954	2.154.757.550	2.196.641.320	2.227.461.964
Ποσότητες κατανάλωσης που ενισχύονται						664.147	1.414.389	1.428.110
Μερίδιο κατανάλωσης που ενισχύεται						62%	90%	90%

Σενάριο Δ: Μείωση ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Φορολογηθείσες Ποσότητες Πετρελαίου Θέρμανσης (σε χλτ)	3.623.420	3.894.803	3.330.544	3.384.977	2.240.968	1.024.089	1.424.955	1.438.778
Φορολογηθείσες ποσότητες πετρελαίου κίνησης (σε χλτ)	4.106.627	3.726.259	3.398.438	3.042.974	2.822.328	2.902.095	2.833.657	2.876.751
Έσοδα από ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης (σε €)	76.091.836	81.790.853	69.941.426	118.336.730	233.154.633	288.463.612	327.739.559	330.919.047
Έσοδα από ΕΦΚ στο πετρέλαιο κίνησης (σε €)	1.115.503.674	1.052.367.410	1.325.123.686	1.251.578.302	1.113.070.359	957.624.951	935.106.946	949.327.831
Μέση τιμή πετρελαίου θέρμανσης € / χλτ)	895	682	868	1.093	1.270	1.175	1.077	1.077
Μέση τιμή πετρελαίου κίνησης (€ / χλτ)	1.214	965	1.245	1.474	1.534	1.382	1.366	1.366
Έσοδα ΦΠΑ πετρελαίου θέρμανσης	409.619.117	337.023.696	403.510.344	572.644.839	449.702.155	234.562.728	301.245.946	304.168.413
Έσοδα ΦΠΑ πετρελαίου κίνησης	804.282.590	575.376.106	772.351.029	838.518.661	808.913.783	748.854.378	723.803.647	734.811.081
Βαθμοημέρες θέρμανσης	1.434	1.449	1.287	1.659	1.461	1.261	1.425	1.425
Δείκτης διαθέσιμου εισοδήματος	100	97,0	86,4	75,8	69,6	63,5	67	68
Έσοδα από ΕΦΚ σε ντίτζελ (€ / χλτ)	1.191.595.510	1.134.158.263	1.395.065.112	1.369.915.032	1.346.224.992	1.246.088.563	1.262.846.505	1.280.246.878
ΦΠΑ από ντίτζελ κίνησης και θέρμανσης (€)	1.213.901.707	912.399.802	1.175.861.372	1.411.163.500	1.258.615.938	983.417.106	1.025.049.593	1.038.979.494
Σύνολο εσόδων	2.405.497.217	2.046.558.065	2.570.926.485	2.781.078.532	2.604.840.930	2.229.505.670	2.287.896.098	2.319.226.372
Επίδομα Θέρμανσης					33.411.976	93.918.407	130.681.472	131.949.247
Σύνολο καθαρών εσόδων (ΕΦΚ+ΦΠΑ) θέρμανσης και κίνησης	2.405.497.217	2.046.558.065	2.570.926.485	2.781.078.532	2.571.428.954	2.135.587.263	2.157.214.627	2.187.271.125
Ποσότητες κατανάλωσης που ενισχύονται						335.423	466.720	471.247
Μερίδιο κατανάλωσης που ενισχύεται						33%	33%	33%

Αποτελέσματα Σεναρίων ανά περίοδο θέρμανσης (1/2)

Βασικό Σενάριο	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/13	2013/14	2014/15
Φορολογηθείσες Ποσότητες Πετρελαίου Θέρμανσης (σε χλτ)	4.057.195	3.446.039	3.494.557	3.091.998	894.130	975.953	982.175
Φορολογηθείσες ποσότητες πετρελαίου κίνησης (σε χλτ)	2.060.916	1.921.265	1.673.334	1.525.024	1.599.442	1.572.001	1.587.436
Έσοδα από ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης (σε €)	85.201.095	72.366.822	73.385.080	185.500.625	295.334.453	322.064.364	324.117.828
Έσοδα από ΕΦΚ στο πετρέλαιο κίνησης (σε €)	576.351.493	605.993.740	689.349.238	627.575.575	537.661.502	518.760.168	523.854.021
Μέση τιμή πετρελαίου θέρμανσης € / χλτ)	593	636	828	1.020	1.327	1.162	1.162
Μέση τιμή πετρελαίου κίνησης (€ / χλτ)	1.010	1.064	1.404	1.536	1.440	1.366	1.366
Έσοδα ΦΠΑ πετρελαίου θέρμανσης	367.695.692	348.048.330	539.292.921	586.463.060	220.465.761	228.770.514	230.229.142
Έσοδα ΦΠΑ πετρελαίου κίνησης	335.018.437	334.403.133	437.427.432	437.356.669	431.185.631	401.537.496	405.480.306
Ποσό επιστροφής					82.000.000	89.503.851	90.074.522
Συνολική δαπάνη για πετρέλαιο θέρμανσης	2.403.907.357	2.190.195.808	2.892.544.505	3.153.163.124	1.186.211.729	1.133.921.074	1.141.150.889
Συνολική δαπάνη για πετρέλαιο κίνησης	2.081.269.999	2.043.992.525	2.349.078.102	2.343.191.922	2.302.552.570	2.147.352.695	2.168.438.159
Ποσοστό ποσού επιστροφής στη συνολική δαπάνη					6,9%	7,9%	7,9%
Μέσο ποσό επιστροφής ανά χλτ					91,7	91,7	91,7

Σενάριο Β: Διεύρυνση Κριτηρίων	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/13	2013/14	2014/15
Φορολογηθείσες Ποσότητες Πετρελαίου Θέρμανσης (σε χλτ)	4.057.195	3.446.039	3.494.557	3.091.998	894.130	1.400.369	1.409.298
Φορολογηθείσες ποσότητες πετρελαίου κίνησης (σε χλτ)	2.060.916	1.921.265	1.673.334	1.525.024	1.599.442	1.572.001	1.587.436
Έσοδα από ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης (σε €)	85.201.095	72.366.822	73.385.080	185.500.625	295.334.453	462.121.814	465.068.276
Έσοδα από ΕΦΚ στο πετρέλαιο κίνησης (σε €)	576.351.493	605.993.740	689.349.238	627.575.575	537.661.502	518.760.168	523.854.021
Μέση τιμή πετρελαίου θέρμανσης € / χλτ)	593	636	828	1.020	1.327	1.086	1.086
Μέση τιμή πετρελαίου κίνησης (€ / χλτ)	1.010	1.064	1.404	1.536	1.440	1.366	1.366
Έσοδα ΦΠΑ πετρελαίου θέρμανσης	367.695.692	348.048.330	539.292.921	586.463.060	220.465.761	328.256.885	330.349.832
Έσοδα ΦΠΑ πετρελαίου κίνησης	335.018.437	334.403.133	437.427.432	437.356.669	431.185.631	401.537.496	405.480.306
Ποσό επιστροφής					82.000.000	235.262.014	236.762.031
Συνολική δαπάνη για πετρέλαιο θέρμανσης	2.403.907.357	2.190.195.808	2.892.544.505	3.153.163.124	1.186.211.729	1.520.198.720	1.529.891.418
Συνολική δαπάνη για πετρέλαιο κίνησης	2.081.269.999	2.043.992.525	2.349.078.102	2.343.191.922	2.302.552.570	2.147.352.695	2.168.438.159
Ποσοστό ποσού επιστροφής στη συνολική δαπάνη					6,9%	15,5%	15,5%
Μέσο ποσό επιστροφής ανά χλτ					91,7	168,0	168,0

Αποτελέσματα Σεναρίων ανά περίοδο θέρμανσης (2/2)

Σενάριο Γ: Κατάργηση κριτηρίων και απλοποίηση	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/13	2013/14	2014/15
Φορολογηθείσες Ποσότητες Πετρελαίου Θέρμανσης (σε χλτ)	4.057.195	3.446.039	3.494.557	3.091.998	894.130	1.571.197	1.581.215
Φορολογηθείσες ποσότητες πετρελαίου κίνησης (σε χλτ)	2.060.916	1.921.265	1.673.334	1.525.024	1.599.442	1.572.001	1.587.436
Έσοδα από ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης (σε €)	85.201.095	72.366.822	73.385.080	185.500.625	295.334.453	518.494.983	521.800.877
Έσοδα από ΕΦΚ στο πετρέλαιο κίνησης (σε €)	576.351.493	605.993.740	689.349.238	627.575.575	537.661.502	518.760.168	523.854.021
Μέση τιμή πετρελαίου θέρμανσης € / χλτ)	593	636	828	1.020	1.327	1.002	1.002
Μέση τιμή πετρελαίου κίνησης (€ / χλτ)	1.010	1.064	1.404	1.536	1.440	1.366	1.366
Έσοδα ΦΠΑ πετρελαίου θέρμανσης	367.695.692	348.048.330	539.292.921	586.463.060	220.465.761	368.300.182	370.648.442
Έσοδα ΦΠΑ πετρελαίου κίνησης	335.018.437	334.403.133	437.427.432	437.356.669	431.185.631	401.537.496	405.480.306
Ποσό επιστροφής					82.000.000	395.941.623	398.466.124
Συνολική δαπάνη για πετρέλαιο θέρμανσης	2.403.907.357	2.190.195.808	2.892.544.505	3.153.163.124	1.186.211.729	1.573.663.697	1.583.697.285
Συνολική δαπάνη για πετρέλαιο κίνησης	2.081.269.999	2.043.992.525	2.349.078.102	2.343.191.922	2.302.552.570	2.147.352.695	2.168.438.159
Ποσοστό ποσού επιστροφής στη συνολική δαπάνη					6,9%	25,2%	25,2%
Μέσο ποσό επιστροφής ανά χλτ					91,7	252,0	252,0

Σενάριο Δ: Μείωση ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/13	2013/14	2014/15
Φορολογηθείσες Ποσότητες Πετρελαίου Θέρμανσης (σε χλτ)	4.057.195	3.446.039	3.494.557	3.091.998	894.130	1.424.641	1.433.724
Φορολογηθείσες ποσότητες πετρελαίου κίνησης (σε χλτ)	2.060.916	1.921.265	1.673.334	1.525.024	1.599.442	1.492.154	1.506.806
Έσοδα από ΕΦΚ στο πετρέλαιο θέρμανσης (σε €)	85.201.095	72.366.822	73.385.080	185.500.625	295.334.453	327.667.352	329.756.540
Έσοδα από ΕΦΚ στο πετρέλαιο κίνησης (σε €)	576.351.493	605.993.740	689.349.238	627.575.575	537.661.502	492.410.822	497.245.943
Μέση τιμή πετρελαίου θέρμανσης € / χλτ)	593	636	828	1.020	1.327	1.039	1.039
Μέση τιμή πετρελαίου κίνησης (€ / χλτ)	1.010	1.064	1.404	1.536	1.440	1.366	1.366
Έσοδα ΦΠΑ πετρελαίου θέρμανσης	367.695.692	348.048.330	539.292.921	586.463.060	220.465.761	301.179.576	303.099.879
Έσοδα ΦΠΑ πετρελαίου κίνησης	335.018.437	334.403.133	437.427.432	437.356.669	431.185.631	381.142.232	384.884.776
Ποσό επιστροφής					82.000.000	130.652.680	131.485.714
Συνολική δαπάνη για πετρέλαιο θέρμανσης	2.403.907.357	2.190.195.808	2.892.544.505	3.153.163.124	1.186.211.729	1.480.003.313	1.489.439.728
Συνολική δαπάνη για πετρέλαιο κίνησης	2.081.269.999	2.043.992.525	2.349.078.102	2.343.191.922	2.302.552.570	2.038.282.372	2.058.296.844
Ποσοστό ποσού επιστροφής στη συνολική δαπάνη					6,9%	8,8%	8,8%
Μέσο ποσό επιστροφής ανά χλτ					91,7	91,7	91,7

Αποτελέσματα οικονομετρικών εκτιμήσεων

ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΚΙΝΗΣΗΣ

Dependent Variable: LOG(DIES_AUTO)

Method: Least Squares

Date: 07/31/13 Time: 14:16

Sample (adjusted): 2008M02 2013M03

Included observations: 62 after adjustments

Convergence achieved after 10 iterations

White heteroskedasticity-consistent standard errors & covariance

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
C	10.76970	1.558968	6.908222	0.0000
LOG(DA_PRICE)	-0.261049	0.162169	-1.609733	0.1136
LOG(GDP)	0.771386	0.138993	5.549809	0.0000
D1213	0.074469	0.035429	2.101890	0.0405
DM12	-0.138005	0.039658	-3.479852	0.0010
DM1	-0.170975	0.042211	-4.050496	0.0002
DM2	-0.084462	0.030402	-2.778203	0.0076
DM6	0.062028	0.019622	3.161093	0.0026
DM7	0.085261	0.034409	2.477908	0.0166
DM8	0.065159	0.025871	2.518637	0.0150
AR(1)	0.674221	0.095758	7.040880	0.0000
R-squared	0.908776	Mean dependent var	12.52724	
Adjusted R-squared	0.890889	S.D. dependent var	0.197401	
S.E. of regression	0.065205	Akaike info criterion	-2.463022	
Sum squared resid	0.216838	Schwarz criterion	-2.085627	
Log likelihood	87.35367	Hannan-Quinn criter.	-2.314847	
F-statistic	50.80641	Durbin-Watson stat	1.996503	
Prob(F-statistic)	0.000000			
Inverted AR Roots	.67			

ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ

Dependent Variable: LOG(DIES_HEAT)

Method: ML - Censored Normal (TOBIT) (Quadratic hill climbing)

Date: 08/07/13 Time: 12:28

Sample: 2008M01 2013M05 IF @MONTH<5 OR @MONTH>10

Included observations: 34

Left censoring (value) at zero

Convergence achieved after 4 iterations

Covariance matrix computed using second derivatives

Variable	Coefficient	Std. Error	z-Statistic	Prob.
C	9.321439	2.292782	4.065559	0.0000
LOG(DH_PRICE_NET)	-0.390713	0.216238	-1.806868	0.0708
LOG(DISP_INC_IND)	0.419653	0.253710	1.654069	0.0981
LOG(HDD)	0.833725	0.083880	9.939504	0.0000
DAPR12	0.810219	0.232383	3.486562	0.0005
D1213	-0.836352	0.133436	-6.267810	0.0000
Error Distribution				
SCALE:C(7)	0.206330	0.025020	8.246460	0.0000
Mean dependent var	12.85805	S.D. dependent var	0.680847	
S.E. of regression	0.227365	Akaike info criterion	0.093084	
Sum squared resid	1.447449	Schwarz criterion	0.407335	
Log likelihood	5.417569	Hannan-Quinn criter.	0.200253	
Avg. log likelihood	0.159340			
Left censored obs	0	Right censored obs	0	
Uncensored obs	34	Total obs	34	